

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2017-2020

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ГД	Главна дирекция
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
ТБО	Такса битови отпадъци

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	5
I. ЕТАПИ НА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ОСИГУРЕНИ ОТ ОБЩИНА БОРОВО:.....	20
II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА БОРОВО	24
1. Основни данни за община Борово - административна област, географски, демографски и социално-икономически характеристики	24
2. Членство на община Борово в регионално сдружение за управление на отпадъците.....	25
3. Географска и социално-икономическа характеристика на община Борово - релеф, компоненти и фактори на околната среда, основни отрасли, заетост.....	26
III. Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт	31
IV. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците	33
V. SWOT анализ.....	34
1. Достижения и силни страни.....	35
2. Проблеми и слаби страни.....	36
3. Възможности	36
4. Заплахи.....	37
VI. План за действие на община Борово 2015-2020г. с подпрограми с мерки за постигането им.....	40
1. Подпрограма с мерки за предотвратяването образуването на отпадъци	41
2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло.....	52
3. Подпрограма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците	57
4. Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	58
5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО .	67

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

6. Подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от замърсяване.....	76
7. Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация	80
8. Подпрограма „Развитие на административния капацитет за управление на отпадъците”	91
9. Подпрограма за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците.....	93
VII. Координация с други общински и регионални планове и програми.....	94
VIII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на бщинската програма за управление на отпадъците.....	95
IX. Приложения	97
1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи	99
2. Анализ на отпадъците.....	131
3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците.....	157
4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците с акцент върху контролните функции	160
5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.....	161
6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите	162
7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.....	163
8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци	170

ВЪВЕДЕНИЕ

Законът за управление на отпадъците. Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 30 Декември 2016г.; изм. и доп. ДВ. бр.13 от 07 Февруари 2017г. въвежда изисквания, които да се изпълняват от общинската администрация в лицето на Кмета на общината.

Тези задължения са вменени в чл. 52 на закона и изискват:

(1) Кметът на община разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община.

(2) Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда.

(3) Програмата по ал. 1:

1. се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците;

2. се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

(4) Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците.

(5) Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III.

(6) Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9, могат да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

(7) Програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на съответната община с цел осигуряване на обществен достъп.

(8) Програмата се приема от общинския съвет на съответната община, който контролира изпълнението ѝ.

(9) Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Програмата за управление на отпадъците на община Борово за периода 2017-2020 година е разработена в съответствие с чл. 52 на Закона за управление на отпадъците и е в съответствие с „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № АД-211/31.03.2015г. на Министъра на околната среда и водите. Тя въвежда и изискване общината да разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията си за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.

Както е отбелязано в Стратегическия документ на МОСВ - НПУО 2014-2020г., разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“. Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Потоците отпадъци, образувани на територията на страната, съответно на територията на община Борово са:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на био-разградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло.

Производствени неопасни отпадъци;

Строителни отпадъци;

Опасни отпадъци;

Специфични потоци отпадъци, които включват:

Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми).

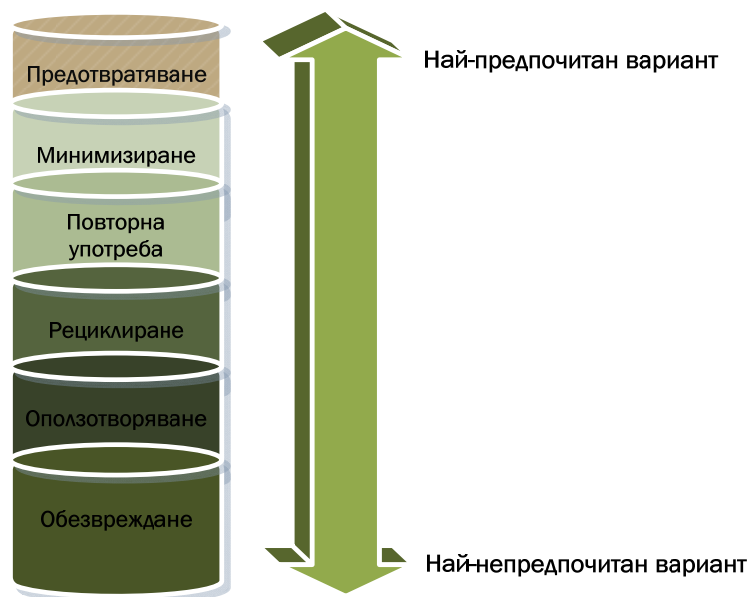
Отпадъци, съдържащи ПХБ/ПХТ

Утайки от ПСОВ

Медицински и биологични отпадъци

Чрез изпълнение на настоящата програма община Борово ще подобри управлението на потоците отпадъци на територията си в съответствие с общоевропейската йерархия на управлението на отпадъците.

Йерархия на управлението на отпадъците

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- а) предотвратяване,
- б) подготовка за повторна употреба,
- в) рециклиране,
- г) друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия,
- д) обезвреждане.

Програмата включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на РДО, съответно на ЗУО:

- битови отпадъци
- производствени отпадъци
- строителни отпадъци
- опасни отпадъци.

При разработване на програмата са взети предвид законите и подзаконовите нормативни актове очертаващи законовата рамка в сектор „Отпадъци“:

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), който очертава принципите за защита на компонентите и факторите на околната среда.

Законът за управление на отпадъците (ЗУО), който регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

(2) С този закон се определят изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни и/или масово разпространени отпадъци, както и изискванията за разширена отговорност на производителите на тези продукти с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друг вид оползотворяване на образуваните отпадъци.

(3) Управлението на отпадъците има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда и се осъществява в съответствие с изискванията на нормативните актове относно:

1. опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните;
2. шума и миризмите, и
3. опазване на природната среда и местата, които са обект на специална защита.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Чл. 2. (1) Този закон се прилага за:

1. битови отпадъци;
2. производствени отпадъци;
3. строителни отпадъци;
4. опасни отпадъци.

Със закона се поставят следните цели:

чл. 31, ал. 1, т. 1 за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, се прилагат, както следва:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

§ 16 от ЗУО - Целите по чл. 32, ал. 1 за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци, на неопасни строителни отпадъци, с изключение на почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние, не съдържащи опасни вещества, се прилагат, както следва:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъци.

Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995г..

Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.

Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да се приемат от общинските съвети до средата на 2014 г.

Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в региона и предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложи специфични мерки за управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

Законът регулира всички изисквания и задължения на генераторите на различни видове отпадъци.

Съгласно ЗУО, разходите за събиране, транспорт, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, се поемат от собствениците и генераторите на отпадъци, в съответствие с принципите "замърсителят плаща" и "отговорност на производителя".

Нормативният акт регламентира задълженията на местните власти, свързани с управлението на отпадъците, включително отговорностите по събиране и третиране на биоотпадъците.

Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия.

Кметът трябва да осигури условията, при които всеки притежател на отпадъци трябва да бъде обслужван от юридическо лице, притежаващо съответния документ за дейности с отпадъци и е отговорен за:

- осигуряване на контейнери за събиране на битовите отпадъци -контейнери, кофи и др.;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депа или други съоръжения за оползотворяване и / или обезвреждане;
- изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и / или обезвреждане на отпадъци;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

• разделното събиране на битовите отпадъци на територията на общината, най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;

• разделното събиране и съхраняването на битовите биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

• осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината и при необходимост в други населени места (чл.19 (11));

• предоставяне на информация на населението за управление на отпадъците чрез интернет страницата на общината и по друг подходящ начин;

В съответствие с чл. 49 от ЗУО, Министерът на околната среда и водите разработва и внася за приемане в Министерския съвет Национален план за управление на отпадъците.

§ 2. от ЗУО - Този закон въвежда изискванията на:

1. Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ, L 312/3 от 22 ноември 2008 г.);

Рамковата директива 2008/98/ЕО относно отпадъците определя правната рамка, основните определения и някои от основните разпоредби, свързани с европейската политика в областта на управление на отпадъците. Най-висок приоритет в рамките на европейската йерархия за управление на отпадъците се дава на предотвратяването на отпадъците. Възможностите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците трябва да се реализират, когато е подходящо, с цел да се намали потреблението на първичните ресурси. Директивата изисква въвеждането на разделното събиране, "ако това е осъществимо от техническа, екологична и икономическа гледна точка и не трябва да се допуска смесването на отпадъци или други материали с различни свойства" (чл. 10 (2) РДО), като изискването е задължително до 2015 г. най-малко за хартия, метал, пластмаса и стъкло (чл.11 (1) РДО).

По отношение на биоотпадъците, дефинирани като "биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

хранително-преработвателните предприятия, е въведено само задължение за насърчаване на разделното събиране по начин, който осигурява високо ниво на опазване на околната среда.

Целите за събиране, повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци трябва да превърнат Европа ведно рециклиращо общество. Страните-членки следва да подготвят до 2020 г. подготовката за повторна употреба и рециклиране.

2. Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;

3. Директива 2000/76/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2000 г. относно изгарянето на отпадъците;

4. Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци;

5. Директива 2002/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 г. относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО);

6. Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;

7. Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба превозни средства;

8. Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили (ПХБ/ПХТ);

9. Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;

10. Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъци от производството на титанов диоксид;

11. Директива 82/883/ЕИО на Съвета от 3 декември 1982 г. относно процедури за наблюдение и контрол на околни среди, засегнати от отпадъци от производството на титанов двуокис;

12. Директива 92/112/ЕИО на Съвета от 15 декември 1992 г. относно процедурите за хармонизиране на програмите за намаляване и евентуално премахване на замърсяването, причинявано от отпадъците от производството на титанов двуокис.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Подзаконовни нормативни документи по прилагането на ЗУО:

1. Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г., Изм., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 17.06.2016 г.)
2. Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)
3. Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., изм. и доп., брой: 7, от дата 20.1.2017 г.)
4. Наредба за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.01.2017 г.)
5. Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)
6. Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)
7. Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 30 Август 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016г.)
8. Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)
9. Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)
10. Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)
11. Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн.ДВ, бр.81 от 17.09.2004 г.)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- =====
12. Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г. изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г.);
 13. Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)
 14. Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 1 Ноември 2013г., изм. ДВ. бр.60 от 22 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016г.)
 15. Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., Обн. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.29 от 8 Април 2011г., изм. с ПМС №76 от 31.03.2011г.).
 16. Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
 17. Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)
 18. Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
 19. Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г.)
 20. Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)
 21. Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Закон за местните данъци и такси

Чл. 6. (Нов - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Общините събират следните местни такси:

а) за битови отпадъци;

Глава трета.

МЕСТНИ ТАКСИ

Раздел I.

Такса за битови отпадъци

Чл. 62. (Доп. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя по реда на чл. 66 за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Чл. 66. (1) (Доп. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;

3. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;

4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2005 г.)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

(3) (Нова - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) Когато до края на предходната година общинският съвет не е определил размер на таксата за битови отпадъци за текущата година, таксата се събира на база действащия размер към 31 декември на предходната година.

(4) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 106 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) Одобрената план-сметка за определяне разходите на общините по ал. 1 подлежи на проверка от Сметната палата.

Чл. 67. (1) (Предишен текст на чл. 67 - ДВ, бр. 153 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци.

(2) (Предишно изр. 2 на ал. 1, т. 2 - ДВ, бр. 153 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по ал. 1, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена.

(3) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г., изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) При определяне размера на таксата в зависимост количеството на битовите отпадъци се включват разходите по чл. 66, ал. 1, т. 1, 2 и 3.

(4) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г., изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Таксата за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населените места се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Чл. 68. (Изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Не се допускат изменения в приетите от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци в течение на годината.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) (1) Таксата се заплаща по ред, определен от общинския съвет.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

(2) Общината уведомява лицата по чл. 64 за дължимите от тях такси за съответния период и за сроковете за плащане.

Чл. 70.(Отм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.)

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) Не се събира такса за:

1. (изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) сметосъбиране и сметоизвозване, когато услугата не се предоставя от общината или ако имотът не се ползва през цялата година и е подадена декларация по образец от собственика или ползвателя до края на предходната година в общината по местонахождението на имота;

2. поддържане чистотата на териториите за обществено ползване - когато услугата не се предоставя от общината;

3. обезвреждане на битовите отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци и други съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци - когато няма такива.

Чл. 71а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., предишен текст на чл. 71а, изм. - ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Не се събира такса за битови отпадъци за услугите, предоставени на молитвени домове, храмове и манастири, в които се извършва богослужерна дейност от законно регистрираните вероизповедания в страната, заедно с поземлените имоти, върху които са построени.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Освобождаването по ал. 1 е при условие, че имотите не се ползват със стопанска цел, несвързана с пряката им богослужерна дейност.

Закон за устройство на територията

Този закон урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

„Съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци” са изискванията за местоположение .

Национални документи, свързани с управлението на отпадъците:

Национална Програма за управление на дейностите по отпадъците(НПУО) и национален план за предотвратяване образуването на отпадъците (НППОО)2014-2020г.

Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.

Основание и подход за изработване на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2014-2020г. :

НПУО е разработен в съответствие с чл. 28 и чл.29 от РДО и чл. 49 и чл.50 от ЗУО. При разработването на НПУО са взети предвид, освен законите изисквания, и редица европейски и национални програмни и методически документи, в т.ч:

- Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа ;
- Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2020 година „Благоденствие в рамките на нашата планета“;
- Зелена книга за Европейска стратегия относно пластмасовите отпадъци в околната среда ;
- Европа 2020: Национална програма за реформи 2012-2020 и Препоръки на Съвета по Националната програма за реформи ;
- Методологичните бележки на ЕК, ГД ”Околна среда”: „Изготвяне на план за управление на отпадъците“, 2012г. ;
- Методология за стратегическо планиране в Р. България, април 2010г., Съвет за административна реформа ;

Подходът за разработване на НПУО е съобразен и с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част.

Генерална стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: *Общество и бизнес, които не депонират отпадъци.*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

- **Цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- **Цел 2:** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда
- **Цел 3:** Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

• **Цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

За всяка от тези четири стратегически цели са разработени **оперативни цели и осем програми**, които включват мерки, водещи до постигането на зададените цели.

Целите, избраната алтернатива за тяхното постигане и програмите от мерки бяха систематизирани в НПУО 2014-2020 г. по следния начин:

Цел	Програма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	✓ Национална Програма за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда	✓ Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло ✓ Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците ✓ Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради ✓ Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО ✓ Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	✓ Програма за подобряване капацитета на институциите за управление на отпадъците ✓ Програма за подобряване качеството на информацията, подпомагаща вземането на информирани управленски решения
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците	✓ Програма за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Общинската програма за управление на отпадъците в община Борово е съобразена и е разработена така, че да отговаря на изискванията и прилагане принципите на Генералната стратегическа цел и четири стратегически цели на НПУО.

Общинската програма за управление на отпадъците в община Борово е съобразена с ключовите изисквания на ЗУО във връзка с процеса на програмиране, а именно:

1. Тя се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците(НПУО).
2. Настоящата общинска програма се разработва и приема период, отговарящ на периода на действие на НПУО – 2014 - 2020г.
3. Общинската програма по-надолу включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО.
4. Общинската програма се обявява на обществеността чрез публикуването ѝ на интернет страницата на общината <http://www.borovo.org/>.

Програмата за управление на отпадъците е съобразена по структура и съдържание, отговарящо на изискванията на НПУО, с което се гарантира изпълнението на нормативните задължения на община Борово, като орган на местното самоуправление.

Разработването на Програмата е в тясна връзка и продължение на разработката на проект за регионално управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, обл. Русе) в рамките на проект, на база на който ще се кандидатства за дофинансиране от ПУДООС.

I. ЕТАПИ НА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ОСИГУРЕНИ ОТ ОБЩИНА БОРОВО:

Предварителна подготовка

През този период общината е осигурила изпълнението на Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед №РД-211/31.03.2015г. на министъра на околната среда и водите.

Възложено е изработването на настоящата програма на външен консултант.

Основна отговорност за организация на координацията и дейностите по разработване на програмата са възложени на Дирекция „Специализирана администрация“.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

На сайта на Община Борово е публикувано съобщение, с което се информира в начален етап заинтересованото население и трети страни, че е в процес на разработка Програма за управление на отпадъците в община Борово.

Събиране на информация за анализите и прогнозите

Процесът по Събиране на информация за анализите и прогнозите протича през целия период на изготвяне на програмата. Ползват се годишни отчети, годишни доклади (и на РИОСВ-Русе), планове за развитие на община Борово и т.н. Както и посещение на място в организации имащи отношение по въпроса.

Анализ и оценка на съществуващата ситуация за управление на отпадъците, изготвяне на прогнози

Програмата съдържа необходимата информация за постигнатото до момента от дейността на община Борово по управление на отпадъците на общинско ниво, съобразено с нормативните документи и изисквания до 2016г.. Отчетено е, че община Борово през 2008 г., с решение № 143 по Протокол № 12/19.09.2008 г. на Общинския съвет се включила в сдружение "Регионално сдружение за управление на отпадъците – Янтра – Лом 2008", а през 2011 г., с решение № 538 по Протокол № 44/27.07.2011 г. на Общинския съвет се включва в проект за „Изграждане на регионална системи за управление на отпадъците в регион Борово/Бяла“, което решение за в бъдеще определя нови цели и изисква приоритизиране мерките и дейностите ѝ до 2020г.

При извършване на анализа на текущото състояние на сектора (PEST анализ) в програмата се извършва оценка на околната среда, характерна за територията на община Борово.

Анализът съгласно изискванията в приложение VIII към програмата включва:

1. Анализ на състоянието на управлението на отпадъците:

- Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи;
- Анализ на отпадъците;
- Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Анализ на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците, с акцент върху контролните функции;
- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване;
- Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите;
- Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците;
- Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци.

Изготвяне на SWOT анализ

Съгласно *Методология за стратегическото планиране в Република България, 2010г.*, **SWOT анализът** се използва при разработването на националните стратегии, отнасящи се до отделните сектори. Тези стратегии се разработват на базата на анализа на вътрешните (силни и слаби страни) и външните (възможности и заплахи) за средата фактори, като освен това се описват причините, предопределящи силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Силни страни

Слаби страни

Възможности

Заплахи

На базата на SWOT анализа се изследват следните стратегически връзки:

- как да се използват силните страни, така че да не се пропускат наличните възможности;
- как възможностите да помогнат за неутрализиране на слабите страни;
- как да се използват силните страни за намаляване на заплахите;
- кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите.

Националната стратегия за съответния сектор се базира на анализа на средата и на SWOT анализа на сектора, извършен след като бъдат оценени резултатите от изпълнените програми.

Анализът определя дали е необходимо разработването на стратегия, като в него се дават основни предложения за развитие. В зависимост от специфичния характер на всеки

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

отделен сектор, се препоръчва анализът да не бъде по-голям от 12 страници. Допустимо е анализът да бъде по-обхватен, но трябва да бъде синтезиран и целенасочен.

Всички изводи от анализа трябва да бъдат взети под внимание при следващите стъпки в изготвянето на стратегията, и по-конкретно, при определянето на визията, приоритетите и разработването на стратегическите цели.

Определяне цели на Програмата и алтернативи за постигането ѝ

Най-подходящата алтернатива за постигане целите на Програмата е приета от община Борово през 2011 г., с решение № 538 по Протокол № 44/27.07.2011 г. на Общинския съвет се включва в проект за „Изграждане на регионална системи за управление на отпадъците в регион Борово/Бяла“.

Определени са нейните стратегически и оперативни цели.

План за действие с подпрограми с мерки за постигането им

В настоящата Програма са разработени следните подпрограми:

Подпрограма с мерки за предотвратяването образуването на отпадъци;

Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;

Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;

Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депото с преустановена експлоатация;

Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците;

Система за наблюдение, контрол и отчитане на общинската програма за управление на отпадъците

Следва провеждане процедурата съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда в РИОСВ - Русе, чрез Екологична оценка и оценка на съвместимост на програмата, включваща процедурите:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Уведомление по чл. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда

- Писменото уведомяване на съответната/съответните община/общини, район/райони и кметство или кметства, а на засегнатото население-чрез средствата за масово осведомяване и/или по друг подходящ начин (копие от писма, копие от обява)/съгласно изискванията на чл. 4, ал. 2 на Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда.

- Преценка необходимостта от екологична оценка и оценка на съвместимост на програмата.

Програмата се приема от Общински съвет с решение.

Общинският съвет приема окончателно Програмата за управление на отпадъците в община Борово 2017-2020г. след проведена процедура за преценка за екологична оценка.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА БОРОВО

1. Основни данни за община Борово - административна област, географски, демографски и социално-икономически характеристики.

Община Борово е обособена като административно-териториална единица с Указ № 2295 на Държавния съвет на Република България от 26.12.1978 год.

В административно-териториално отношение община Борово граничи - на запад и на юг с общините Ценово и Бяла, а на североизток и изток с общините Иваново и Две Могили. На север достига до брега на река Дунав.

Община Борово се състои от седем населени места - гр. Борово, който е общински център, четири кметства - с. Обретеник, с. Екзарх Йосиф, с. Батин, с. Горно Абланово и две кметски наместничества - с. Брестовица и с. Волово.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Броя на населението на община Борово през периода 2006 – 2016 г. е показан в таблицата по-долу.

Динамика на населението на община Борово през периода 2006-2016г.

Год.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Бр.	7414	7310	7194	7052	6898	6780	6680	6602	6499	6396	6307

Територията на община Борово е сформирана от землищата на 7 населени места (6 села и един град), които формират територия с обща площ от 245,3 км².

Промените в броя на населението се отразяват на показателя средна гъстота. През 2012 г. средната гъстота на населението в община Борово е 36.7д/м² и тя е по-ниска от средната за страната стойност – 65,7 д/м².

Съотношението между градското и селското население е 37.6:62.4. Относителният дял на градското население е малко по-малък от средните стойности за страната (72,9%). Селското население в общината живее в различни по големина села. Броят на населението в тях варира от 1531 жители при с. Обретеник до 133 жители при с. Волово. Относителен дял на населението, живеещо в общинския център определя водещата роля на гр. Борово в цялостното социално-икономическо развитие на общината.

2. Членство на община Борово в регионално сдружение за управление на отпадъците

По програма ИСПА се изготви работен проект за изграждане на регионално депо, според който битовите отпадъци ще се депонират на регионално депо “Борово (Бяла, обл. Русе)”. След реализиране на проекта ще се постигне драстично намаляване на количествата отпадъци, насочени за депониране, респективно редукция в размера на дължимите отчисления по чл. 64 на ЗУО.

В обхвата на регионалното депо са включени 1-ва клетка, инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци, инсталация за сепариране на отпадъците, пречиствателна станция за пречистване на инфилтратата и отпадъчните води, както и склад за временно съхранение на опасни и специфични отпадъци от бита.

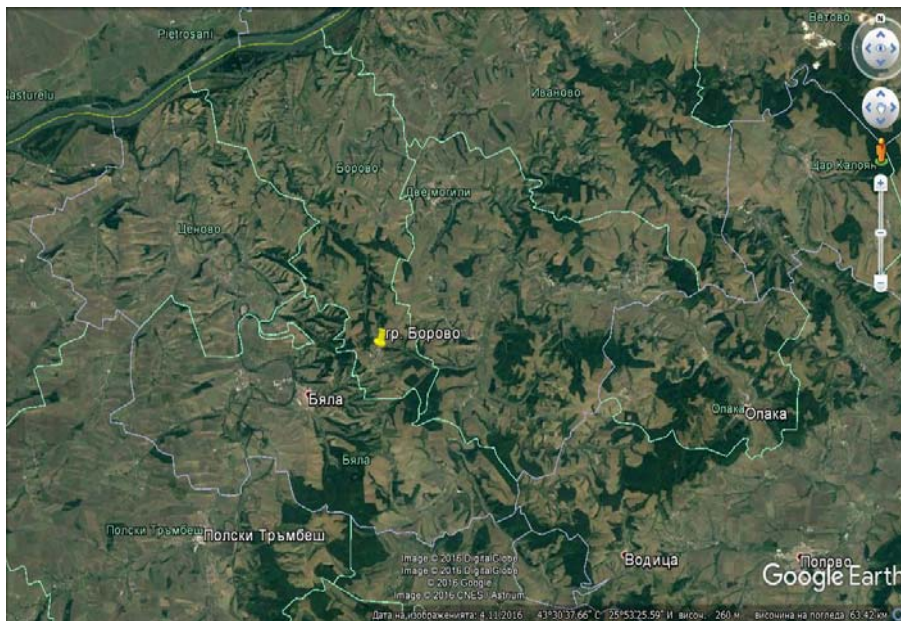
След започване нормалната работа на Регионалното депо за управление на отпадъците, очакванията са:

- Драстично намаляване на количествата отпадъци, насочени за депониране, респективно редукция в размера на дължимите отчисления по чл. 64 на ЗУО;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Преустановяване използването на нелицензираните депа и съсредоточаване на отпадъчния поток към контролирано регионално депо;
- Осигуряване на предварително третиране на отпадъците преди депониране;
- Разделно събиране на специфични отпадъци;
- Компостиране и сепариране на рециклируеми отпадъци на депото;
- Екологично депониране, с възможност за оползотворяване на биогаза.

Географско положение на община Борово

3. Географска и социално-икономическа характеристика на община Борово - релеф, компоненти и фактори на околната среда, основни отрасли, заетост.

Община Борово е разположена в началото на североизточната част на Дунавската равнина. На запад и на юг граничи с общините Ценово и Бяла, а на североизток и изток с общините Иваново и Две Могили. На север достига до брега на река Дунав.

В административно отношение общината е част от област Русе, а за целите на регионалното развитие е включена в обхвата на Северния централен планов район. Общинският център - гр. Борово е разположен на 43 км. югозападно от областния център – гр. Русе.

Природно ресурсният потенциал характеризира съвкупността от природни ресурси на Земята, в частност на територията на Община Борово, както и възможностите, които те предлагат за развитието ѝ.

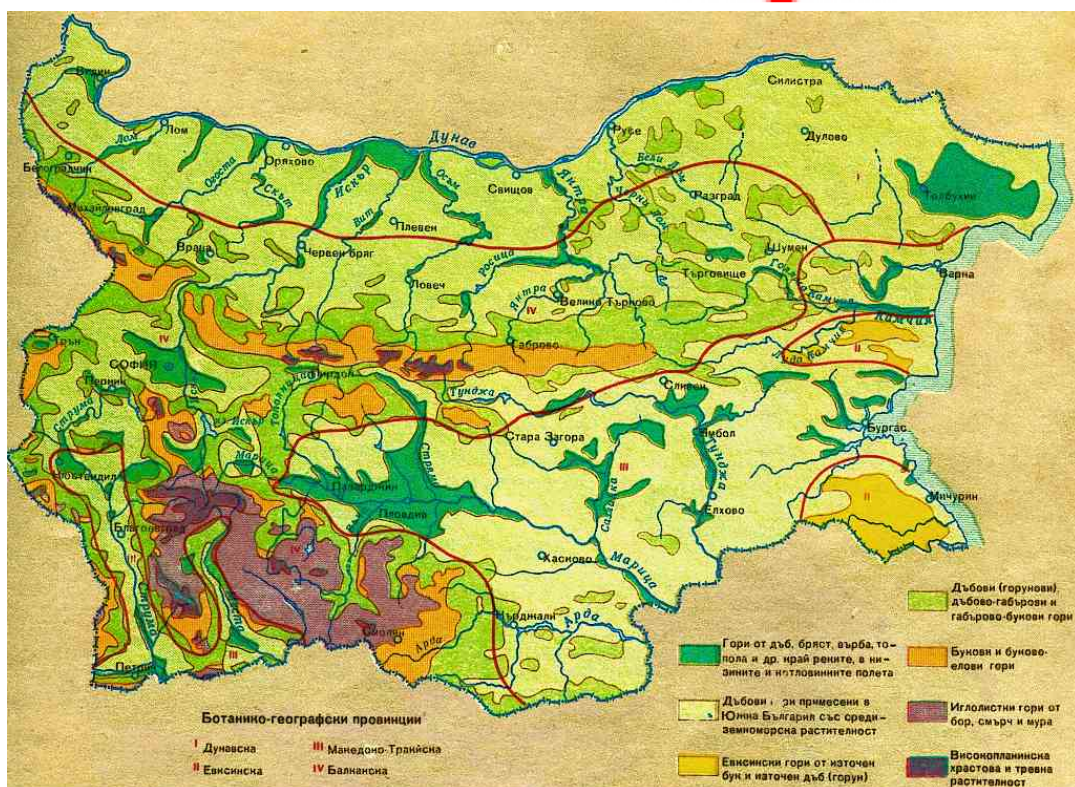
В практиката намират приложение главно два типа класификации на природните ресурси: природни и икономически.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Природната класификация на ресурсите се базира на предпоставката, че последните са компонент на околната среда, а икономическите изхождат от насоките и формата на тяхното използване.

Природната класификация на ресурсите включва

следните основни видове естествени ресурси: геоложки/минерални/, климатични, водни, почвени, растителни, фаунистични, атомни, планетарни и космически.

Територията на Община Борово е с висок природен потенциал. Правените епизодични наблюдения върху замърсеността на природните ресурси показват, че районът не е замърсен и с природния си потенциал е привлекателно място за живеене и туристически атракции.

3.1. Релеф

Релефът в общината е предимно равнинно-хълмист, което я прави подходяща за развитието на земеделие и изграждане на транспортна и техническа инфраструктура.

Териториите в близост до реката се характеризират с ниска заливна част с високи подпочвени води и алувиално-ливадни почви /3-4 м над речното равнище/, и с надзаливна част, образувана от кредни скали, покрити с лъос, с дълбоки подпочвени води и черноземни почви /над 60 м височина/. В общината се намира най-високата точка в Русенска област.

В българската акватория на река Дунав, срещу с. Батин се намира вторият по големина Дунавски остров – Батин.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Остров Батин е български дунавски остров, разположен от 522,5 до 529,5 км по течението на реката в област Русе. Площта му е 4,2 кв. км. Образуван е от глинесто-песъчливи речни наноси с алувиални почви, обрасъл главно с върби. Част от острова при високи води на реката се залива и има 2 блата.

3.2. Климат

Климатът е умереноконтинентален, характеризиращ се със студена зима /абсолютен минимум -27°C / и сухо, топло лято /абсолютен максимум $+44^{\circ}\text{C}$ /. Средната годишна амплитуда е около 26°C и е най-голямата за страната. Крайдунавската тераса е открита за североизточните ветрове, което е причина за горещите лета и студените зими. Пролетта и есента са краткотрайни.

3.3. Подземни природни богатства

Общината е бедна на полезни изкопаеми. Стопанско значение имат само находищата на инертни материали от р. Дунав и две кариери за добив на варовиков камък.

3.4. Водни ресурси

На територията на общината има подземни водоизточници за питейно-битово водоснабдяване – кладенци тип “Раней” при с. Батин. Частни стопани използват за напояване собствени кладенци. Особено богат на води е районът около с. Батин, където са изградени и множество изворни чешми. През общината не преминават реки, най-близките са р. Дунав, р. Янтра и р. Баниски Лом.

3.5. Селско стопанство

Екологичният статус на общината е много добър – липсват крупни замърсители на водите, почвите и въздуха. Наличието на масиви от широколистни и иглолистни видове гарантира изключителната чистота на атмосферния въздух, а климатичните условия – топли слънчеви дни и прохладни нощи.

Община Борово е селскостопански район. Структуроопределящо за растениевъдството е зърнопроизводството.

От животновъдството се развиват говедовъдство, отглеждане на дребен рогат добитък, свине и птици. От общото поголовие на едър рогат добитък – 58,65 % принадлежи на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

частни стопани. Останалите 41,35 % принадлежат на земеделски кооперации в шест населени места. От общото поголовие на дребния рогат добитък около 72 % са овце и 28 % - кози. Козите, свинете, птиците изцяло се отглеждат от частни стопани.

3.6. Горско стопанство

- 15,17 % е горски фонд;

Земеделската земя се обработва предимно от земеделските кооперации и това положителна тенденция, която не допуска наличието на необработваеми земи. Необходимо е да се набележат мерки за ефективното използване на общинския горски фонд и да се търсят възможности за залесяване, за да не се допускат ерозионни процеси.

Необходимо е да се изгражда горски пътища, да не се допускат нерегламентирани сечи.

Необходимо е да се насърчават частни стопани, които да се занимават с модерно чистопородно животновъдство, като се строят и ремонтират съществуващи помещения за отглеждане на животни.

3.7. Флора и фауна

Растителното богатство включва бор, ела, смърч, кестен, бреза, туя, а от тревните формации са разпространени детелина, ливадна власатка, глушина и др. Районът е богат на липа, жълт кантарион, равнец, риган, подбел, мащерка и смрадлика. Срещат се и находища на гъби.

От природозащитна гледна точка особено ценни са влажните местообитания по брега на река Дунав при село Батин, остров Батин и защитена територия „Дойчов остров”.

3.8. Заетост

На настоящия етап община Борово притежава по-голям дял население под трудоспособна възраст в сравнение със средните стойности за страната и Русенска област. Всичко това създава известно предимство на селищата в общината по отношение на наличните човешки ресурси. Неговото практическо реализиране изисква повишаване на образователното равнище и професионалната подготовка на лицата под и в трудоспособна възраст. Мерките в тази насока трябва да са съобразени и с добре изразения превес на мъжете над жените в трудоспособна възраст.

Безработицата е една от най-съществените причини за обезлюдяване на общината. Стабилните равнища на заетост в Борово, ниските нива на безработица, концентрацията на най-висок дял работоспособно население в града останаха в миналото.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Като икономически ограничител пред подобряването на заетостта и на свързания с нея коефициент на заетост могат да се посочат засилването на тенденцията към по-засилена миграция на отделните лица и на цели семейства в трудоспособна възраст, ниското равнище, слабата динамика и нестабилност на местното икономическо развитие, както и недостига на инвестиции. Съществуващите фирми не генерират достатъчно работни места, който да «абсорбират» безработицата до сравнимата с тази на областния център и страната.

Тенденциите в развитието на заетостта и безработицата не показват съществени изменения през последните години. Наблюдава се намаляване на дялът на наетите в индустрията и увеличаване на работещите в субсидираната заетост, чийто основен работодател е общината.

Дали високата безработица ще продължава да оказва натиск върху пазара на труда ще зависи от икономическата конюнктура през следващите месеци. Световната криза и икономическия застои оказват своя натиск върху пазара на труда, като те са водещи фактори, които доведоха до стагнация на пазара на труда, върху забавяне нарастването на доходите, търсенето на работна ръка и трудова мобилност.

Мерките за постигане на дългосрочен устойчив растеж, увеличаване на заетостта и засилване на социалната кохезия:

- Разширяване на заетостта в реалната икономика на качествени и високопроизводителни работни места в традиционните сектори на икономиката;
- Активизиране на срещите, консултациите, информационните дни и други форми за контакт с работодателите с цел по-широка информираност за наличните възможности за създаване на работни места, посредничество за наемане на работна сила и обучение на персонала;
- Активизиране на продължително безработни лица и такива от рисковите групи чрез включването им в различни регионални и национални програми и мерки, предоставени от Агенцията по заетостта и създаване на заетост в оказване на социални услуги;
- Развитие на социалния диалог;
- Разработване на модел за публично-частно партньорство в областта на професионалното образование и обучение на територията на общината, за постигане по-добра гъвкавост и сигурност на пазара на труда;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Осигуряване на адекватна заетост при реализиране на инфраструктурни обекти, финансирани от Европейските програми и Кохезионния фонд.

III. Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт

Настоящата програма за управление на отпадъците на община Борово се изготвя съгласно изискванията на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците, 2012 г.:

(1) Кметът на община разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община.

(2) Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда.

(3) Програмата по ал. 1:

1. се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците – шестгодишен период от 2014 година до 2020 година;

2. се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

(4) Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците.

(5) Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III-Задължения на органите на местното самоуправление и на местната власт.

Програмата се приема от Общински съвет при община Борово.

Времеви хоризонт на програмата:

НПУО приет м. декември 2014г. и НППОО като неразделна негова част са разработени за периода 2014–2020 г.

Крайният срок на плана съвпада с периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020г. и крайния срока на „Европа 2020: Националната програма за реформи”.

Периодът за който е разработена програмата отговаря и на изискването на ЗУО, според който НПУО се изготвя за период най-малко 6 години.

Програмата за управление на отпадъците на община Борово 2017 – 2020 г. се разработва за управление на отпадъците, които са от компетенциите на общинските власти:

- битови отпадъци,
- производствени отпадъци;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- утайки от ПСОВ;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- опасни отпадъци – битови и строителни.

Времевият хоризонт на Програмата за управление на отпадъците в община Борово е свързан с:

- провеждане на обществени консултации. Резултатите ще се добавят допълнително.
- провеждане процедурата на екологична оценка с РИОСВ - Русе по реда на ЗООС и одобряване от Общинския съвет Борово с Решение № на ОС от дата (ще се добави след приемането ѝ).

Основните количествени цели за управление на отпадъците през програмния период 2017 – 2020 г. съвпадат с ключовите цели в обхват „Отпадъци” на НПУО 2014 -2020 г.:

Отпадъчни потоци	Година	Цел		
		Оползотворяване	Рециклиране	Събиране
	2020	Мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 год.		
	2025	Мин. 70% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 год.		
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	До 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р. България през 1995 год.		
Битови отпадъци, от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	2016		Мин. 25% от общото им тегло	
	2018		Мин. 40% от общото им тегло	
	2020		Мин. 50% от общото им тегло	
Строителни отпадъци	2016	Най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;		
	2018	Най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;		
	2020	Най-малко 35% от общото тегло на отпадъците;		

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

ПУО на община Борово е възложена от:

Община Борово;

гр. Борово, област Русе,

ул. „ Н. Вапцаров ” № 1А.

Пощенски код: 7174

Централа: 08140 / 22 - 53, 22 - 90; 0893 / 352 888

Факс: 0817 71774

borovo@borovo.org

IV. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците

През 2010 г., във връзка с чл. 29, ал. 3, т. 2 на Закона за управление на отпадъците, съгласно който общинските програми за управление на отпадъците се актуализират при промяна във фактическите и/ или нормативните условия е направена актуализация на приетата с Решение № 226 / 29.09.2005 г. на Общинския съвет на община Борово „Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Борово за периода 2005 – 2010 г..

Предложението за актуализиране на съществуващата Програма е в рамките на разработван ИСПА проект за техническа помощ EUROPEAID 124485/D/SV/BG “Подготовка на мерки за управление на отпадъците в региони Левски, Борово, Велико Търново и Варна - България” (наричан по-нататък Проекта). Проектът се изпълнява в периода 2009 - 2010 г. от екип на консорциум ЕНВИРОПЛАН С.А. (Гърция) – Национален Технически Университет на Атина (Гърция) - КОКС Консулт (Германия).

Основна цел на Проекта за предоставяне на техническа помощ (ISPA Мярка №. 2006 BG 16 P PA 001) за регион Борово е да се изгради регионална система за управление на отпадъците в рамките на региона, като се осигури необходимия капацитет за ефективно третиране на цялото количество образувани отпадъци на територията на региона в съответствие с изискванията на законодателството.

Актуализацията е приетата с Решение № 521 по Протокол № 43/29.06.2011 г. на Общинския съвет на община Борово програма за управление на дейностите по отпадъците на община Борово, със срок на действие от 2011 до 2014 г. се налага във връзка с бъдещото развитие в управлението на отпадъците на територията на община Борово.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Съгласно чл.52, ал.3, т.2 от ЗУО това се налага от въздействието на „външен фактор”- наличие на европейски и национални изисквания в законодателството, както и очертаните цели и предвиждания на Националния план за управление на отпадъците (НПУО). Другият момент е периода на действие на програмата - Настоящата общинска програма се разработва и приема период, отговарящ на периода на действие на НПУО-2014-2020г.

Програмата обхваща следните видове отпадъци, чието управление е вменено на общината:

- **битови отпадъци,**
- **утайки от ПСОВ,** - общината няма ПСОВ, към настоящия момент общината е член на водната асоциация - Русе и предстои приемането на РПИП за изграждане на ПСОВ.
- **строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради,** се транспортират на депо – Община Бяла, област Русе.
- **опасни отпадъци** – няма данни за опасни отпадъци; Опасните ще бъдат транспортирани на регионалното депо където ще се съхраняват временно.

V.SWOT анализ

Основен подход при анализа на състоянието и прогнозите за бъдещото развитие в управлението на отпадъците в Община Борово, който води до основните изводи в тази насока е SWOT анализът.

Направените изводи в различни публикации (използвани за целта) са, че този метод е инструмент, даващ възможност да се оцени как стратегията може по-добре да съчетае силните и слабите страни на организацията в нашия случай на Община Борово, т.е. нейните възможности като административна организация със ситуацията на обкръжаващата среда. По нататък - какви възможности или заплахи предоставя тя за развитието на общината. След като са анализирани условията на вътрешната и външната среда, се формулират алтернативни стратегии за достигането на целите на община Борово при изпълнение на законовите разпоредби по управление на отпадъците на територията ѝ.

SWOT анализа е техника, свързана с разработването на матрица. Целта е добре да се съчетаят силните и слабите страни и външните възможности и заплахи.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

SWOT анализа е ситуационен анализ. Той е определен за периода 2017-2020 г., съобразно стратегическите цели на Националния план за управление на отпадъците приет месец декември 2014 г., времето за което са поставени стратегическите цели.

Силни страни. Силните страни са ресурса с който разполага общината, умението да решава проблемите по управление на отпадъците във времето и отчитайки конкретната обстановка.

Слаби страни. Слабите страни на общината са свързани с някои проблеми, които са попречили за изпълнение на задачите в сектора. Слабите страни се отразяват в по-малка или по-голяма степен на качеството околната среда.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

На национално ниво в SWOT анализа /НПУО 2014-2020г./ са направени следните изводи за сектор „Отпадъци” :

1. Достижения и силни страни

Достиженията на европейската правна система са транспонирани в българското законодателство и нормативната база.

На национално ниво са разработени планове и стратегии, които се фокусират върху бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми в различни сектори на управление на отпадъците.

Изграден е значителен административен капацитет на различните нива на управление на отпадъците – национален, регионален и местен.

Установена е практика за налагане на законодателството, чрез ефективен контрол в сектора.

Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците – процедури по ОВОС, публични обсъждания на нормативни промени и програми, предоставяне на информация чрез различни медии и интернет.

България е една от страните с много ниско ниво на генерирани отпадъци на 1 жител в ЕС.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Достигнато е високо ниво на рециклиране и оползотворяване на МРО.

Въведен регионален принцип за управление на битовите отпадъци в страната.

2. Проблеми и слаби страни

На национално ниво:

Налице е изоставане от сроковете по изпълнение на ангажиментите на страната, свързани със закриване на общинските депа, неотговарящи на изискванията.

Не са въведени социални механизми, които да защитават социално слабите слоеве от населението, което ограничава увеличаването на таксите и осигуряване на собствен финансов ресурс за инвестиции в сектора на управление на отпадъците.

Недостатъчно стратегическо управление и координация между институциите с функции при управление на отпадъците.

Недостатъчна активност на гражданите и неправителствените организации в началните фази на планиране и проектиране на съоръжения и дейности по управление на отпадъците и засилена активност в по-късните фази на процеса.

Изградената инфраструктура няма достатъчен капацитет за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на прогнозните количества битови отпадъци.

Недостатъчен капацитет за обезвреждане на опасни отпадъци.

Високо ниво на депониране на различните видове отпадъци.

Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения и изготвяне на стратегически документи.

Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.

Липса на цялостна политика за провеждане на информационни кампании за информиране на обществеността, изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.

3. Възможности

Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците.

Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци както в рамките на ЕС, така и в региона.

Създаден капацитет и наличие на нормативна основа за изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците.

Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

Подобряване на ефективността на системите за управление на масово разпространени отпадъци с цел осигуряване на висококачествено рециклиране и прилагане на принципа за разширена отговорност на производителя.

Осигуряване на прозрачност при определяне на такса битови отпадъци за гражданите и бизнеса и въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.

4. Заплахи

Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на ниско доходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

Необходимите публични инвестиции за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набеязаните цели са значителни.

Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса битови отпадъци за населението.

Налагане на санкции от ЕС за неспазване сроковете по закриване на старите депа не отговарящи на изискванията.

На местно ниво направеният SWOT анализ показва резултатите от състоянието и прогнозите за бъдещото развитие в управлението на отпадъците в Община Борово.

Силни страни

Община Борово работи по планови и нормативни документи, разработени и приети на основание изискванията на националното законодателство, свързани с управление на отпадъците на територията си.

Изпълнява се задължението на Кмета на общината съгласно изискването на ЗУО да разработва и изпълнява програми за управление на отпадъците за територията на общината.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

През 2005 г. с Решение № 226 / 29.09.2005 г. на Общинския съвет на община Борово е приета „Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Борово за периода 2005 – 2010 г.“, а през 2010 г. във връзка с чл. 29, ал. 3, т. 2 на Закона за управление на отпадъците, съгласно който общинските програми за управление на отпадъците се актуализират при промяна във фактическите и/ или нормативните условия е направена актуализация, която е приета с Решение № 521 по Протокол № 43/29.06.2011 г. на Общинския съвет на община Борово, със срок на действие от 2011 до 2014 г.

В Община Борово, контролът по управлението на отпадъците е възложен на старши експертът „Еколог, обслужване на Общинския съвет, туризъм и търговия” към Дирекция „Специализирана администрация“, на кметовете и кметските наместници по населени места.

На този етап община Борово съвместно с останалите общини от Регионалното сдружение работи по актуализацията на дейността си в тази насока във връзка с изпълнението на „Регионална система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе)“.

На фона на предходния програмен период, когато Община Борово не е изглежда атрактивна за организациите по оползотворяване и в общината е нямало организирана от ООп система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, въпреки подписания договор с „Екобулпак” АД, към настоящия момент се наблюдава подобрене и в община Борово е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

В тази връзка, на 22.02.2016 г., Община Борово е сключила договор с фирма „ЕКОКОЛЕКТ“ АД за разделното събиране и управление на отпадъци от опаковки на територията на общината, да се грижи за рециклирането/оползотворяването на потоците отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, попаднали в елементите част от изградената система за разделно събиране.

Всички населени места на 100% са с въведена система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

Изготвен е и е осъществен проект за „Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци в град Борово”, финансиран от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), при Министерство на околната среда и водите.

Слаби страни

Община Борово няма изградена Пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ).

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Община Борово няма сключен договор с фирма за поставяне на съдове за негодни за употреба портативни батерии на територията на общината.

На територията на общината липсва въведена единна електронна информационна система за количествата и вида на генерираните отпадъци на територията на общината.

Няма изградена електронна система за наблюдение, контрол и връзка с обществеността и заинтересованите лица за отчитане резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.

Недостатъчен е броя на общинската администрация отговаряща по прилагане изискванията и контрол по управление на отпадъците.

На определени места в град Борово има нужда от оптимизация на броя на ползваните съдове за сметосъбиране.

Управлението на строителните отпадъци, генерирани на територията на общината се нуждае от стриктно прилагане на нормативната уредба от страна на възложители и инвеститори в строителния процес.

Възможности

Община Борово има капацитета и възможности да използва финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците.

Община Борово има възможност да разработи ефективна схема за съвместна дейност с производителите на пакетирани стоки и продукти за оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Община Борово има възможности за организиране и провеждане на кампании в рамките на национални и местни инициативи, свързани с управлението на отпадъците.

На територията на Общината отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно.

Възможностите ѝ по управление на отпадъците на територията ѝ се разширяват и задълбочават чрез съдружието на общината в „Регионалното сдружение управление на отпадъците за регион Борово (Бяла, област Русе)“.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Заплахи

Заплахите за община Борово при осъществяване дейността ѝ по управление на отпадъците се проявяват основно във финансовата сфера.

Налице са нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, произтичащи от национално законодателство, което може да доведе до значително повишаване на такса битови отпадъци за населението.

Налагане на санкции при нереализация на проекта за „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе)“.

Цели и приоритети

Изготвеният SWOT анализ за дейността по управление на отпадъците в община Борово е основа за формулирането на целите при управлението на отпадъците в общината и приемане на мерки за действие, кореспондиращи с генералната стратегическа цел на Република България в сферата на управление на отпадъците за **Общество и бизнес, които не депонират отпадъци** и стратегическите цели описани по нагоре.

Основен приоритет (НПУО 2014-2020 г.) през периода 2014-2020 г. на национално, регионално и общинско ниво ще бъде прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Изпълнението на целите ще доведе до:

- намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето;
- използване на по-малко ресурси от природата;
- финансово подпомагане на общините за инвестиции за битовите отпадъци, а оттам – за социално поносими такси битови отпадъци;
- създаване на нови работни места;
- възможност за нови бизнес дейности и подкрепата им от еврофондовете .

VI. План за действие на община Борово 2017-2020г. с подпрограми с мерки за постигането им

Планът за управление на отпадъците в община Борово 2017-2020 г. включва разработени подпрограми.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Разработени са мерки за изпълнение, осигуряващи оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на четирите стратегически цели на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

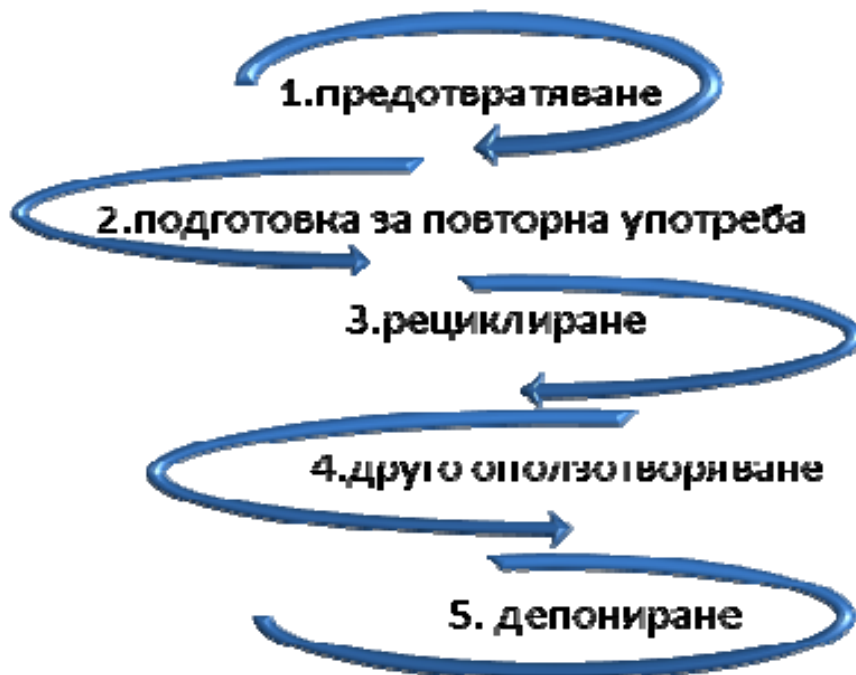
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

1.Подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъци

1. Подпрограма с мерки за предотвратяването образуването на отпадъци

Под мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира всяка мярка, която се предприема преди едно вещество, материал или продукт да се превърне в отпадък и която допринася за това да се намали количеството отпадъци и тяхното вредно въздействие върху човека и природата или съдържанието на вредни вещества в отпадъците.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Според РДО (чл. 3, т. 1), както и според българския ЗУО (§1, т. 17 от ДР), "Отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи".

Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на отпадъци (ПО) има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците (НПУО, 2014-2020г.).

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците като първи приоритетен ред в йерархията на отпадъците е „предотвратяване“.

Предотвратяването на отпадъците е определено в европейското и съответстващото национално законодателство като:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Количествено и качествено предотвратяване

Докато намаляването на количествата образувани отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява. По време на самото третиране се изразходва енергия, вода, заема се пространство. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като обаче това е нереалистично, е ясно, че за всеки продукт трябва да се прилагат и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяване още във фазата на дизайна, тоест преди производството

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект.

Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения при проектиране. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влягане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране.

Какво означава "повторна употреба"

Законодателството дава следното определение за „повторна употреба“: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които все още не са се превърнали в отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени“. Повторната употреба е един от начините за предотвратяване на отпадъците; тя не е дейност по управление на отпадъка. Например, ако едно лице даде на поправка обувките си, а не ги изхвърли и след поправката ги използва отново, това е доказателство, че материалът не е отпадък.

Какво означава „оползотворяване“

"Оползотворяване" е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло. Приложение № 2 съдържа неизчерпателен списък на дейностите по оползотворяване.

"Оползотворяване на материали" е всяка дейност по оползотворяване с изключение на оползотворяване на енергия и преработване в материали, които се използват като гориво.

"Оползотворяване на материали от строителни отпадъци" са всички дейности по оползотворяване на строителни отпадъци с изключение на изгаряне с оползотворяване на енергия и преработването в материали, които се използват като гориво. Оползотворяването включва и дейностите по подготовка за повторна употреба, рециклирането или друго материално оползотворяване.

"Организация по оползотворяване" е юридическо лице, регистрирано по Търговския закон или съгласно националното му законодателство, което не разпределя печалба и което

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

управлява и/или самостоятелно извършва дейностите по разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Определението на термина „оползотворяване” е една от ключовите концепции на Закона за управление на отпадъците.

„Оползотворяване”, от една страна, и противоположният термин „обезвреждане” заедно съставляват „третиране на отпадъците”. Всяко третиране на отпадъците може да е или дейност по оползотворяване, или дейност по обезвреждане. Нито една дейност не може да се определи едновременно като дейност по оползотворяване и обезвреждане. Накратко казано, операциите по обезвреждане са предимно операции по управление на отпадъците, които целят освобождаване от отпадъците чрез депониране, докато основният резултат на операция по оползотворяване е "отпадъкът да се използва за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло“.

Оползотворяването е разделено на три под-категории: подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване.

Какво е "подготовка за повторна употреба"

Определението за "подготовка за повторна употреба" е: "проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка". Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба" въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци и след това чрез поправка се превръща отново в продукт, който се използва по предназначение. Примери за подготовка за повторна употреба включват ремонт на велосипеди, мебели или електрическо или електронно оборудване, от които притежателите им са се освободили като отпадък и впоследствие са ремонтирани и повторно използване-например пералните машини и друго подобно оборудване втора употреба.

Какво означава „рециклиране”

Определението за „рециклиране” в законодателството по управление на отпадъците е: “Всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

=====

преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.”

Общата идея при рециклирането е, че един материал бива преработван с цел да се променят неговите физико-химични свойства и това да позволи той да се употребява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране, включват (но не само):

- Рециклиране на материали – например на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали, стопяване на отпадъчно стъкло за стъклени продукти, употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др.

- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането включва физическо, химическо или биологично третиране, което води до материал, който вече не е отпадък. Член 3 (17) на РДО не изисква никакво специално характеризиране на дейността по обработка или преработка, докато същата генерира материал, който се използва като оригиналния или за други цели и така затваря икономическия кръг на материала.

Съгласно РДО изключение от това правило има при преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности, като те се изключват от рециклирането и представляват „друго оползотворяване“ по смисъла на РДО”.

От определението за рециклиране на РДО следва, че единствено преработката на отпадъци в продукти, материали или вещества може да се приеме като рециклиране. Преработката на отпадъци, при която се получава отпадък, който претърпява други последващи стъпки за оползотворяване, не се приема за рециклиране, а за предварително третиране преди оползотворяване. Такава дейност следва да се категоризира като „подготовка преди оползотворяване или обезвреждане” или „предварителна обработка” преди оползотворяване.

Последното включва дейности като разглобяване, сортиране, натрошаване, намаляване на обема, палетизиране, изсушаване, преупаковане, сепариране, смесване и

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

други. Тези дейности не подхождат на никое от нивата на йерархия на отпадъците и поради това може да се разглеждат като "предшествашки" специфични типове оползотворяване. Например, биологичната преработка на отпадъци с цел стабилизиране на отпадъците преди насипни операции трябва да се класифицира като предварително третиране преди "друго" оползотворяване, а не като процес на рециклиране.

Какво означава „друго оползотворяване” и „обезвреждане“

Другите форми на оползотворяване не са споменати в частта с определенията, но са очертани в чл. 4 (1) от РДО, където след рециклиране се нареждат други форми на оползотворяване. „Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- Изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО респективно R1 в приложение 2 към § 1, т. 13 на ЗУО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци, без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т. 11 на ЗУО. За определяне дали изгарянето в инсинератори, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци трябва да бъде класифицирано като R1 или D10, в съответствие с критериите за енергийна ефективност, трябва да се използва като ориентир Ръководството на Комисията.

Насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване вж. § 1, т. 10 от ДР на ЗУО.

Съгласно Член 3 (19) от РДО, респ. в § 1, точка 11 от ДР на ЗУО, определението за „обезвреждане” е: „Всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия”. От това определение следва, че всяка дейност по третиране на отпадъци, която не отговаря на критериите на определението за оползотворяване по подразбиране се счита за обезвреждане. Определението „дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия” отразява обратно идеята, че всяка дейност по оползотворяване трябва да отговаря на критерия, че „основен резултат” е „използването на отпадъка за

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

полезна цел” чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на тази цел.

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 на ЗУО за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, се прилагат, както следва:

- 1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;*
- 2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;*
- 3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.*

Целите по чл. 32, ал. 1 за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци, на неопасни строителни отпадъци, с изключение на почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние, несъдържащи опасни вещества, се прилагат, както следва:

- 1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;*
- 2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;*
- 3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.*

Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО и Приложение IV към чл. 29 на РДО

В приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на българския ЗУО, точно както и в Приложение IV към чл. 29 на РДО са изброени 16 примерни мерки за ПО:

Мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци:

1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите.

2. Насърчаване на изследователската и развойната дейност в областта на достигането на по-чисти и с по-малко отпадъци продукти и технологии, както и разпространяването и използването на резултатите от тази изследователска и развойна дейност.

3. Разработване на ефективни и целесъобразни показатели за натиска върху околната среда, свързан с образуването на отпадъци, чиято цел е да допринесе за

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

предотвратяване образуването на отпадъци на всички равнища от сравнения на продуктите на общностно равнище и действия на местни органи до национални мерки.

Мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение:

4. Насърчаване на съобразеното с околната среда проектиране (систематично отчитане на екологичните аспекти при разработването на продуктите с цел подобряване на "екологичното поведение" на продукта през целия му жизнен цикъл).

5. Предоставяне на информация относно техниките за предотвратяване образуването на отпадъци с цел улесняване прилагането на най-добрите налични техники от промишлеността.

6. Организиране обучение на компетентните органи по отношение на включването на изисквания за предотвратяване на образуването на отпадъци в разрешенията по чл. 35, ал. 1.

7. Включване на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци в инсталациите, които не попадат в обхвата на приложение № 4 от ЗООС.

Където е целесъобразно, тези мерки могат да включват оценки или планове за предотвратяване образуването на отпадъци.

8. Използване на разяснителни кампании или оказване финансова подкрепа на бизнеса за вземане на решение или друг вид подкрепа. Вероятно е тези мерки да са особено ефективни, когато са насочени и пригодени за малките и средните предприятия и се осъществяват чрез установени бизнес мрежи.

9. Използване на доброволни споразумения, експертни групи на потребители /производители или секторни преговори с оглед на това съответните предприятия или промишлени сектори да съставят свои собствени планове или цели за предотвратяване образуването на отпадъци или да внесат корекции в продукти или опаковки, от които се получава голямо количество отпадъци.

10. Насърчаване на надеждни системи за екологично управление, включително EMAS и ISO 14001. Мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба:

11. Използване на икономически инструменти като стимули за "чисти покупки" или въвеждане на задължително заплащане от потребителите за определен продукт или елемент за опаковка, които иначе биха се предоставяли безплатно.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

12. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители.

13. Насърчаване на надеждни екомаркировки.

14. Споразумения с производителите, като например работа на експертни групи за съответните продукти, каквато е практиката в рамките на интегрираните политики за продуктите, или с търговците на дребно по въпросите за наличие на информация във връзка с предотвратяване образуването на отпадъци и за продукти с по-малко отрицателно въздействие върху околната среда.

15. В контекста на обществените и корпоративните поръчки - включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци, в обявите за търгове.

16. Насърчаване на повторната употреба и/или поправка на подходящи изхвърлени продукти или на техните компоненти чрез използването на образователни, икономически, логистични или други мерки като например създаване или подкрепа на акредитирани центрове и мрежи за поправка и повторна употреба най-вече в гъсто населените райони.

В българското законодателство (чл. 31-34 ЗУО) са определени конкретни цели при управлението на някои видове отпадъци, респективно за тяхното намаляване. Те са:

Чл. 31. (1) Във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

(2) Целите по ал. 1 се постигат поетапно съгласно сроковете, определени в § 15 от преходните и заключителните разпоредби и наредбата по чл. 43, ал. 5.;

(3) Методите за изчисляване на изпълнението на целите по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 43, ал. 5.;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

(4) Във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 целите по ал. 1 се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението по чл. 26, ал. 1, т. 6.;

Чл. 32. (1) Системите за третиране на строителни отпадъци осигуряват най-късно до 1 януари 2020 г. повторната им употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци в количество, не по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

(2) Целите по ал. 1 се постигат поетапно съгласно сроковете, определени в § 16 от преходните и заключителните разпоредби.

(3) Методите за изчисляване на изпълнението на целите по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 43, ал. 4.

Чл. 33. (1) Системите за разделно събиране на отпадъци по чл. 19, ал. 3, т. 6 и за разделно събиране на отпадъци от опаковки обхващат не по-малко от 6 000 000 жители на територията на страната и задължително включват всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители, и курортните населени места.

(2) Отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно.

(3) Изключение от изискването по ал. 2 се допуска в населени места, където няма изградена система за разделно събиране на същите отпадъци от домакинствата.

(4) Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места по ал. 1 са длъжни да събират разделно отпадъците по ал. 2 и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 и/или с организация по оползотворяване.

(5) Редът и условията за създаването и функционирането на системите за разделно събиране на отпадъците по ал. 2 и 4 се определят с наредбите по чл. 13, ал. 1 и чл. 22.

Чл. 34. (1) Биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини се събират разделно.

(2) Биоотпадъците по ал. 1, както и отпадъците от зелените площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради се третират чрез

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

компостиране или анаеробно разграждане, по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда.

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им на територията на общината

1. Оперативна цел

Нормата на натрупване на битови отпадъци от населението ежегодно да намалява, като за програмния период - 2020г. да не надхвърля 460кг/ж.

Индикатори за изпълнение

Брой проведени информационни кампании

2. Оперативна цел

Провеждане разяснителни кампании за предотвратяване образуването на биоотпадъци, както и отпадъци от зелените площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради чрез компостиране или анаеробно разграждане, по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда.

Индикатори за изпълнение

Брой проведени информационни кампании.

Брой обекти с приложено индивидуално компостиране

3. Оперативна цел

Проучване възможността по линия на трудовата заетост да се изгради звено за ремонт на дадени продукти за повторна употреба.

Индикатори за изпълнение

Изграден общински център с интернет портал

4. Оперативна цел

Проучване и възлагане на „зелени” обществени поръчки за обектите които се финансират с обществени средства

Индикатори за изпълнение

Брой реализирани обществени поръчки

Предотвратяване образуване на строителни отпадъци по време на разрушаване на обществени сгради

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

<p>Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда</p>	<p>2. Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;</p> <p>3. Подпрограма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците;</p> <p>4. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;</p> <p>5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО;</p> <p>6. Подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от замърсяване</p>
---	---

2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло

Целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло се задават от изискванията на Закона за управление на отпадъците.

Целта е: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.

Целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, които страната ни си е поставила да постигне поетапно до 2020 г. (През плановия период не се предвижда промяна в посочените параметри), са както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Тези цели важат и за изпълнение от община Борово, тъй като това са цели които се изпълняват от общините в РСУО – Борово (Бяла, област Русе), в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Към Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г. в Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки в програмата не касаят настоящата програма, тъй като те са свързани на първо място с изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове. Индикативният брой, капацитетът и стойността на предвидените за изграждане инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове са определени на база на изготвените финансови анализи и свързаните с тях сценарии за развитие на дейностите по управление на отпадъците. Общо в програмата се предвижда изграждането на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове.

Тук ще бъдат разгледани описаните в НПУО „Неинвестиционни мерки за постигане на набеязаните цели, а именно:

- нормативни мерки – Те са свързани с определяне в общинските наредби за управление на отпадъците на изискванията към площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло;

- мерки за информираност и публичност – Те са фокусирани към публикуването от общините на информация за местоположението и условията за приемането и предаването на разделно събраните битови отпадъци;

- мерки свързани с тематични инспекции от страна РИОСВ за изпълнение на изисквания, свързани с разделното събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци.

В самата програма не са включени значителна част от „неинвестиционните“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набеязаните цели на програмата, но са описани в други програми в рамките на НПУО 2014-2020 г. тъй като имат хоризонтален характер и

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

допринасят за постигането на няколко цели и подцели на плана. Това се отнася и за настоящата подпрограма.

Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата програмата са мерките от другите програми на плана, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;

- продължаване прилагането на икономически инструменти, които чрез стимули и санкции да доведат до постигане на набелязаните цели /отчисленията за депониране, редукция на ТБО за участващите в системите за разделно събиране/;

- разработването на общински наредби със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци, в частност към разделното събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни, образователни и други подобни обекти; правилата за функциониране и ползване от граждани и фирми на общинските площадки за предаване на разделно събраните отпадъци;

- разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, в които да се идентифицират специфичните мерки на местно ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци;

- периодично извършване от общините на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци;

- актуализация на методиката за определяне на морфологичния състав на отпадъците, с цел определяне на отпадъците попадащи в обхвата на задълженията на общините и организациите по оползотворяване на МРО и приемането на механизъм за изчисляване изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци от общините;

- определяне на такса битови отпадъци в зависимост от количествата образувани отпадъци и при отчитане на изискванията за поносимост на разходите заплащани от домакинствата;

- обучение и подобряване административния капацитета за проверки по управление на отпадъците на общинско, регионално и на национално ниво;

- мерките за разработване и внедряване в общините на електронни информационни системи за отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- преразглеждане на критериите за обхванато население в системите за разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаси, стъкло и метали, при отчитане на особеностите на отделните общини: географско положение, количества на отпадъците от опаковки, икономическо развитие, отдалеченост от съоръжения за третиране, релеф и др.;

- въвеждане на единен модел за изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци чрез разделно събиране при източника на био-отпадъците за компостиране и разделно събиране и сортиране на разделно събрани рециклируеми отпадъци (хартия, пластмаса, стъкло и метали) в това число от опаковки и други източници, с което да бъде даден приоритет на разделното събиране при източника;

- ясно дефиниране на задълженията на общините и организациите за оползотворяване на МРО по отношение на системите за разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаси, стъкло и метали и изпълнението на цели за рециклиране на битови отпадъци.

- изпълнението на тези задължения, следва да осигури изграждане на обща система за разделно събиране и сортиране на рециклируеми отпадъци от опаковки и други източници чрез споделяне на разходите между общините и ООп при ясно дефиниране на техните оперативни и финансовите отговорности на база реалното количество на тези отпадъци във всяка една община и регион;

- въвеждане на критерии за ефективност на сортиране, които да гарантират от една страна изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки и другите рециклируеми отпадъци в състава на битовите отпадъци, а от друга страна критерии за оценка на предварително третиране преди депониране с ограничаване на рециклируемите и биоразградимите, отпадъци в остатъчната фракция за депониране, в съответствие с критериите за приемане на отпадъци на депа;

- общинските програми за управление на отпадъци, следва да бъдат основани на разработване на сценарии за прилагане на разделно събиране при източника на всички основни потоци отпадъци (биоотпадъци, рециклируеми от опаковки и други, опасни отпадъци от бита, едрогабаритни и др.), съчетано с изграждането на съоръжения за третиране на остатъчната фракция в битовия отпадък. Сценариите следва да бъдат сравнени по екологични, социални и финансови показатели и да бъде избран за базов сценарият, който предлага най-оптимално съчетание между разделното събиране при източника и третиране на смесени отпадъци;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- прилагане на мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, батерии и акумулатори, тъй като те са едновременно и битови отпадъци;

- мерките за създаване на „зелени“ работни места в бизнеса за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, както и програмите за обучение и квалификация и преквалификация в тази област;

- мерки за внедряване на разумни, работещи схеми за събиране на отпадъците от източника на образуване, които да не се изчерпват само със събиране в контейнери и транспортиране, а да се търсят възможности при новото строителство или при поддръжката на населените места да се използва пневмотранспорт и/или хидротранспорт за отделните видове отпадъци;

- по-широкото прилагане на „зелените“ обществени поръчки, като например изискването за доставка на администрацията на рециклирана офис хартия и др.

Реализацията на мерките от настоящата програма и съотносимите мерки от други програми на НПУО 2014-2020 г. насърчава разделното събиране и подобряване на качеството на събраните рециклируеми отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, гарантира изпълнението на общинските, регионалните и националните цели за рециклиране на тези потоци битови отпадъци. Изпълнението на програмата ще постигне като резултат и намаляване изземването на суровини от природата и на замърсяването на околната среда от неконтролираното изхвърляне на отпадъци, създаването на нови работни места, както и до увеличаване експлоатационния срок на депото за остатъчните битови отпадъци, които не могат да се оползотворят.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

3. Подпрограма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

По-голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци, които с малки изключения до приемането на НПУО се депонират. Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Тези цели са както следва:

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци:

Разпоредбите на ЗУО изискват

- до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци, приета на 25.01.2017 г.. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;

- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;

- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната РСУО.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети в това направление до момента, а именно:

- одобрен е Национален стратегически план за поэтапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- ясно е определена в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;

- въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Изпълнението на целите за оползотворяване на биоотпадъците се зачита при изпълнение на целите за ограничаване на количеството депонирани битови биоразградими отпадъци

4. Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Определение

Съгласно ЗУО "строителни отпадъци" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Отпадъци от черни и цветни метали

Основен източник на черни метали от разрушаването на сгради и съоръжения е използваната армировъчна стомана в стоманобетона или конструкционна стомана при металните носещи конструкции. Отпадъци от строителство и разрушаване от черни метали се генерират и в процеса на строителството главно под формата на арматурно желязо, като скрепителни елементи, части от тръби и др. Процентът на оползотворяване и рециклиране на черните метали е много висок. Основната част (91%) от строителните отпадъци от желязо и стомана се предават на предприятия за оползотворяване. Малка част (2%) се оползотворяват при собствената дейност, а останалите (6.5%) се предават за обезвреждане чрез депониране. Черните метали се рециклират чрез претопяване, при което е необходима около 60% по-малко енергия отколкото при производството на стомана от желязна руда. Стоманата може да се рециклира многократно, като сепарирането ѝ от останалите отпадъци от строителство и разрушаване е сравнително лесно посредством магнитни сепаратори.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Отпадъците от цветни метали, използвани в строителството, включват основно мед, алуминий и техните сплави, а в по-малки количества олово и цинк. Те се образуват при разрушаването на сгради от дограми, листове за хидроизолация, сградни инсталации и други. При някои цветни метали като мед, олово и цинк процентът на оползотворяване достига 100%, а при алуминий - 96%. Това се дължи на високите пазарни цени и голямото търсене на световния пазар.

Полимерни строителни материали (пластмаси)

Полимерните материали (наричани още пластмаси) са широко разпространени в съвременното строителство. Най-голям дял се пада на различните тръбопроводи, следвани от продуктите за топлоизолация и дограми. В строителството се използват повече от 20 вида пластмаси, всяка от които има различен потенциал за рециклиране.

Полиетиленът PE и поливинилхлоридът PVC са най-често използваните. Строителните отпадъци от пластмаси почти изцяло (99%) се предават за оползотворяване на други предприятия.

Строителни отпадъци от стъкло

Стъклото се използва в строителството главно за изработването на прозорци и фасади, а също и за врати и някои части от интериора на сградите. Отпадъците от стъкло се образуват главно при разрушаване и ремонт на сгради. В България няма стандартизирана система за демонтиране и събиране на стъклото в строителството, като само половината от стъклото (52%) се предава за оползотворяване, а останалата част се обезврежда чрез депониране.

Строителни отпадъци от дървесина

Строителните отпадъци от дървесина се образуват главно при разрушаване и ремонта на сгради, където се използват главно за фурнири, врати и дограми, подови настилки и други. Предават се за оползотворяване близо половината от строителните отпадъци от дървесина (50%), като останалата част се обезврежда чрез депониране.

Строителна керамика

Строителната керамика включва тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия. Като цяло строителната керамика притежава голям потенциал за рециклиране и повторна употреба. Към момента на проучването този потенциал не се използва, като почти изцяло отпадъците от строителна керамика (99,9%) се предават за обезвреждане чрез депониране. Потенциалът за повторна употреба и за рециклиране на керамичните отпадъци

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

зависи в голяма степен от процесите на строителство и разрушаване. Качеството на рециклираните материали и респективно тяхната повторна употреба зависят основно от методите на разрушаване.

Строителни отпадъци от бетон

Този вид отпадъци от строителство и разрушаване са сред най-разпространените и се образуват най-вече при реконструкция и разрушаване на сгради и съоръжения. Бетонът е един от най-често използваните строителни материали и притежава висок потенциал за рециклиране, като технологията е сравнително проста и включва раздробяване на големите късове, натрошване, отделяне на армировката, пресяване и евентуално пречистване. Крайният продукт от рециклирането на бетонните отпадъци са фракции от трошен материал, по подобие на трошен камък. Според получените данни 10,6% от строителните отпадъци от бетон се оползотворяват от фирмите при собствената им дейност, като останалата част се предават за обезвреждане чрез депониране. Само малка част се предават на други фирми за рециклиране.

Строителни отпадъци от асфалт

Строителни отпадъци от асфалт се образуват в големи количества при ремонт на пътища. Дейностите по управление на отпадъци, образувани от ремонт и изграждане на пътища, са обхванати в много малка степен от системата за управление и контрол на отпадъците в Р. България. Поради това е особено трудно да се проследят точните количества генерирани отпадъци. Според данните на ИАОС отпадъците от асфалт се оползотворяват почти напълно при собствената дейност на фирмите (97,5%), а останалите се предоставят на други фирми за оползотворяване. Съществуваща практика е отпадъците от пътния сектор да се употребяват повторно предимно за временни пътища. У нас има само ограничени примери за оползотворяване на рециклиран асфалт по горещ и студен способ. През последните години Национална агенция „Пътна инфраструктура”, отговорна за държавните пътища в страната, обяви „зелени” обществени поръчки, като включи в тържните условия изисквания към изпълнителите на ремонтни дейности на пътищата да оползотворяват премахнатия асфалт.

Строителни отпадъци от строителство и ремонт на железопътна инфраструктура

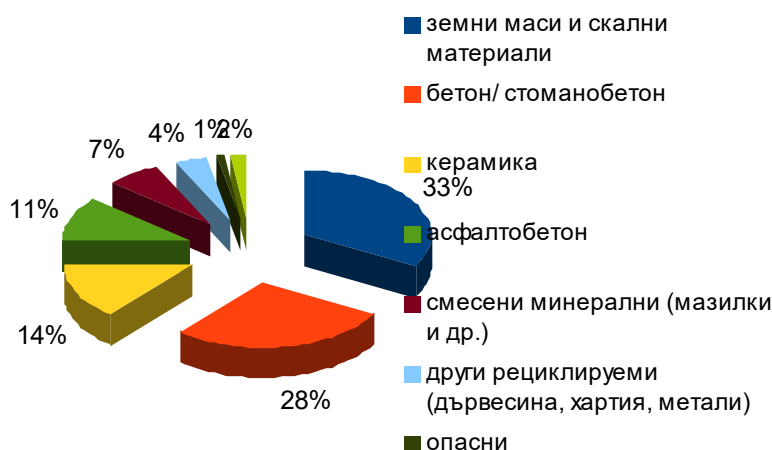
Дейностите по ремонт на железопътната инфраструктура има създадени положителни практики по повторна употреба и рециклиране на около 80% от образуваните отпадъци. Съществува ведомствена нормативна база, която регламентира използването на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

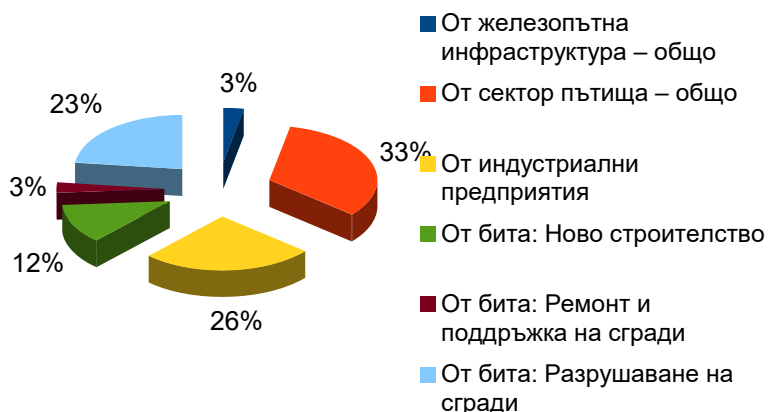
рециклирани материали в ремонта на релсовия път. При ремонта на релсовия път се използват специални мобилни съоръжения, движещи се по релсовия път, за рециклиране на баласта.

Най-разпространените видове строителни отпадъци са земни маси и скални материали (33%), бетон и стоманобетон (28%), също така керамика и асфалтобетон. Обобщените данни за морфологията на строителните отпадъци през 2009 г. са представени на фигурата:

Източник: НСИ

Дялово разпределение на строителните отпадъци от различни източници, 2009 г.

Основната стратегическа цел, която е поставена в Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р. България за

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

периода 2011-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде изградена развита система за управление на отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР), която да осигури не по-малко от 70% икономически целесъобразно рециклиране на отпадъците, образувани в резултат на строителните дейности. По този начин България ще отговори на изискванията, съгласно Рамковата Директива за отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за строителни отпадъци. Предвижда се въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо икономически и технически целесъобразно рециклиране и оползотворяване. Подчертава се необходимостта от създаване на условия за разширяване на пазара на рециклираните строителни материали, увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципа “замърсителят плаща” при интегрирано управление на отпадъците.

В Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване са определени конкретни цели за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци по години. Процентите са изчислени на база на наличните данни и направени в плана прогнози за образуваните строителни отпадъци.

Разработеното и прието национално законодателство по управление на строителните отпадъци осигури солидна основа и се основа изцяло на Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване до 2020 г.

Нормативният документ с който се регламентира дейността е **Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали., приета на основание чл.43, ал.4 ЗУО.**

С действащият към момента Закон за управление на отпадъците 2012г. се поставят цели за оползотворяването на СО в България (поетапно), както следва:

До 01.01.2016 г. - най-малко 35% от общото тегло на СО

До 01.01.2018 г. - най-малко 55% от общото тегло на СО

До 01.01.2020 г.- най-малко 70% от общото тегло на СО

Съществуват и количествени цели за отделните групи СО и сроковете за тяхното постигане са дадени в таблица 1 (съгласно Приложение № 8 от Наредбата за управление на СО и за влагане на рециклирани строителни материали):

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Таблица 1: Приложение № 8 към чл. 11, ал. 2

КОЛИЧЕСТВЕНИ ЦЕЛИ ЗА МАТЕРИАЛНО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ ПО ВИДОВЕ

Код на отпадъка	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
17 01 01 бетон	85%	85%	85%	85%	85%	85%	85%)
17 01 02 тухли	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 02 01 дървесен материал	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
17 02 02 стъкло	27%	36%	44%	53%	62%	71%	80%
17 02 03 пластмаса	47%	52%	58%	63%	69%	74%	80%
17 04 05 желязо и стомана	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 01 мед, бронз, месинг	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 02 алуминий	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
10 04 03 олово	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 04 цинк	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 06 калай	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 11 кабели, различни от упоменатите в 17 04 10	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 03 02 асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01	53%	58%	62%	67%	71%	76%	80%
Пътен сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
ЖП сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%

Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства отговарят за влагането поетапно в строежите на рециклирани строителни материали или на третирано СО за материално оползотворяване в обратни насипи по член 13 на Наредбата за управление на СО по години за определени строителни дейности, съгласно

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Приложение №10 към чл.13, ал.1 и 2 :

Вид строителна дейност	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1,5%	1,5%	1,5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5,0%	5,0%	8,0%	8,0%	8,0%	10,0%	10,0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	6,0%	7,0%	8,0%
Оползотворяване на СО в обратни насипи	8,0%	9,0%	10,0%	11,0%	11,0%	11,0%	12,0%

Резултатът от всяка разработена и приложена система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци е предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване на риска за човешкото здраве и околната среда (чл.1 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали).

Преди започване на СМР и/или премахване на строеж, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ/ИНВЕСТИТОРЪТ** е отговорен за изготвянето на **ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ по чл. 11, ал. 1** от Закона за управление на отпадъците (ЗУО):

Чл. 11. (1) Възложителят на строителни и монтажни работи по смисъла на § 5, т. 40 от допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, с изключение на текущи ремонти, и възложителят на премахване на строежи отговарят за изготвянето на план за управление на строителни отпадъци в случаите, определени с наредбата по чл. 43, ал. 4. Планът се изготвя от правоспособен проектант по смисъла на чл. 162, ал. 1 от Закона за устройство на територията.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Планът за управление на строителните отпадъци се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава 8 от ЗУТ, а за обектите, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект по ЗУТ, се изготвя като самостоятелен план.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта

- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителни отпадъци, както и на РИОСВ.

При строителство, разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи възложителят на строителни дейности носи отговорност за изпълнението на целите,

Задължение на община Борово е:

- Като възложител на строителни дейности с обществени средства или на дейности по разрушаване на сгради като задължение на общината, включително принудително премахване на строежи:

- да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж; да изпълни реално Плана за управление на отпадъците;

- да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;

- да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества

- да осигурява хоризонтален контрол при осъществяване на превантивната дейност по опазване на околната среда чрез обсъждане и съгласуване на инвестиционни предложения, планове и програми.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Задължения на Кмета на общината:

Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране (чл.10, ал. 4).

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на общината подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци.

Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредба за управление на строителните отпадъци.

При възлагане на обществени поръчки от кмета на община за проектиране и изпълнение на строежи, с изключение на премахване на строежи, в условията за избор на изпълнител и в договорите за възлагане се включват задължения към изпълнителите за влагане на рециклирани строителни материали.

За обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект плановете за управление на строителни отпадъци се одобряват от кмета на общината или оправомощено от него длъжностно лице, на чиято територия се реализира проектът.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и количеството и оползотворяването на отпадъците за строежите, за които не се упражнява строителен надзор се установяват с отчет до кмета на общината, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.

Кметът на общината отговаря за организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община.

5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Целта на общинската подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространените отпадъци е съотносима към Целта на НПУО за увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци е насочена именно към превръщането на страната ни в рециклиращо общество.

Постигането на Цел 2: ще се осъществи чрез:

- достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;
- достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци;
- достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО;
- подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци.

Подпрограмата е изпълнима и чрез изпълнението целите на другите разгледани подпрограми .

Към масово разпространените отпадъци/МРО/ се отнасят:

Отпадъци от опаковки

Излезли от употреба моторни превозни средства

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

Негодни за употреба батерии и акумулатори

Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

Излезли от употреба гуми

Директивата относно опаковките и отпадъците от опаковки (PPWD) цели да хармонизира националното законодателство в областта на опаковките, с двойната цел за предотвратяване/намаляване на въздействието върху околната среда на опаковките и

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

отпадъците от опаковки, както и осигуряване на функционирането на вътрешния пазар, за да се избегнат пречките пред търговията и нарушаването на конкуренцията.

Съществените изисквания, залегнали в разпоредбите на Директивата относно опаковките и отпадъците от опаковки, предоставят критерии за пускането на пазара на опаковки, във връзка с ограничаването до минимум на теглото и обема, свеждането до минимум на опасните вещества, и повторната употреба на опаковките и възстановяване.

Съществените изисквания определят резултатите, които трябва да бъдат постигнати, или опасностите, които трябва да бъдат преодоленни, но не уточняват, нито предвиждат техническите решения за това. Тази гъвкавост позволява на производителите да избират начините, по които да отговорят на изискванията.

Държавите - членки не трябва да възпрепятстват пускането на опаковки на пазара, които са в съответствие с Директивата.

Съществените изисквания са определени в Член 9 и Приложение II от Директива 94/62 и могат да бъдат обобщени, както следва:

- теглото и обемът на опаковката трябва да бъдат сведени до необходимия минимум за обезпечаване на безопасността, хигиената и приемливостта за страна на потребителите на опакования продукт;

- опасните вещества и материали в състава на опаковките трябва да бъдат сведени до минимум по отношение на емисиите им от изгаряне или депониране (член 11 определя конкретните граници за тежки метали).

Отчита се, че с течение на годините се наблюдава обща тенденция към подобрене на рециклирането на опаковки и намаляване индивидуалното тегло на опаковките.

В годишните отчети на НСИ за 2016 г. са обобщени данните за страната като:

Генерирани отпадъци от опаковки

Материал	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	(Тона)
Пластмаси	73261	86285	89294	102093	77682	95457	81978	94963	96123	96547	102093	99532	
Хартия/картон (вкл. композитни)	60584	85353	127041	106653	87077	97015	138716	110270	122270	134270	129580	135642	
Метал	21876	20570	24123	11664	18127	13155	15744	13414	14587	15887	15998	25147	
Дърво	21183	54183	67972	24498	6964	18905	18741	21444	20121	24725	48725	45612	
Стъкло	113359	79706	56880	70871	109362	76038	63962	69374	70521	74017	78251	82017	
Други	6492	7262	3634	2550	2997	3313	2055	5174	5174	4597	4021	4597	
Общо	296756	333359	368943	318328	302208	303883	321197	314639	328797	350043	378668	392547	

2017г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Рециклирани отпадъци от опаковки

													(Тона)
Материал	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Пластмаси	7622	8935	17996	19941	12084	28596	33553	37198	39166	39900	65408	60537	
Хартия/картон (вкл. композитни)	45898	69772	65770	104345	73945	65285	113543	108211	115225	119273	90800	106786	
Метал	5875	24	1498	20	11806	6639	8052	9381	11024	11092	10738	17413	
Дърво	М	М	М	М	2827	8606	10074	8904	10676	14474	18421	14923	
Стъкло	12215	29513	43767	50150	51395	23537	32735	41245	42670	45330	49434	51606	
Други	М	М	98	102	М	М	М	М	М	0	100	459	
Общо	71610	108244	129129	174558	152057	132663	197958	204938	218761	230069	234901	251723	

Изгорени в съответната инсталация отпадъци от опаковки

													(Тона)
Материал	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Пластмаси	М	25	М	0	М	278	558	М	3250	30	60	948	
Хартия/картон (вкл. композитни)	М	2	М	4	М	581	24	М	46	9	309	141	
Метал	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	0	
Дърво	47	567	103	2	332	120	148	2482	0	776	21	828	
Стъкло	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	М	0	
Други	М	М	М	М	М	50	28	М	14	М	250	459	
Общо	47	594	103	7	332	1028	758	2482	3310	815	639	2376	

През 2012 г. в Закона за управление на отпадъците се включи общоевропейската цел за рециклиране на битовите отпадъци, приета в законодателство на ЕС през 2008 г. По-конкретно за общините в България се постави изискването да достигнат поетапно до 2020 г. **рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло** (в които потоци отпадъци се включват и отпадъците от опаковки от същите материали) в следните количества:

- до 1 януари 2016 г. – най-малко 25 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2018 г. – най-малко 40 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2020 г. – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Съобразно нормативната уредба община Борово може да постигне целта *заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на РСУО – Борово (Бяла, област Русе)* и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона.

Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване чрез схемите за „разширена отговорност на производителя”, се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на отпадъците.

През плановия период на НПУО до 2020г. не се предвижда промяна в посочените параметри.

На национално ниво важна предпоставка за постигане на целите са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;

- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;

- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обект, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;

- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;

- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци;

- около десет инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци вече функционират като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях. Финансирането на тези дейности ще бъде в рамките на бюджета на ПУДООС за съответната година, тъй като предприятието е включено в консолидираната фискална програма на страната;

- над 6 млн. жители на страната са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на общинските и националните цели по настоящата програма за рециклиране на поне 50% от битовите отпадъци до 2020 г.

- осъществиха се обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки в програмата не обхващат проекти, които са одобрени по ОПОС 2007-2013 г., както и от други източници на финансиране независимо от етапа на тяхното изпълнение. Тези инвестиции са били взети предвид при определяне нуждата от изграждане на допълнителни мощности и не се налага тяхното изрично включване и финансиране в Плана за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло са включени необходимите нови инвестиции, свързани на първо място с изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове. Индикативният брой, капацитетът и стойността на предвидените за изграждане инсталации за предварително третиране на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове са определени на база на изготвените финансови анализи и свързаните с тях сценарии за развитие на дейностите по управление на отпадъците.

Списък с индикативните райони, в които биха се изградили инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове е представен в приложение към НПУО. Конкретните райони ще бъдат определени след извършването на детайлни пред инвестиционни проучвания, процедури по ОВОС и оценка на съответствието с целите на местата по НАТУРА 2000.

Очаква се необходимите средства да се осигурят от бизнеса, вкл. от организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Общините също могат да финансират такива проекти, включително чрез публично - частно партньорство между общини и бизнес. За целта те могат да използват и общинските средства, натрупани от отчисленията за депониране, както и да осигуряват общински терени и др.

Друга инвестиционна мярка в настоящата програма е изграждането на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата други генератори на битови отпадъци. Броят на площадките и тяхната конкретна локация следва да се определят индивидуално при изготвянето на проучвания или при разработването на общинските планове за управление на отпадъците. По предварителни изчисления за изграждането на необходимия брой площадки за населените места в страната над 10 хил. жители ще е необходима сума в рамките на 53,5 млн. лв. Тази мярка ще подпомага разделното събиране, рециклиране и безопасно третиране на битовите отпадъци от домакинствата, като например едрогабаритни, опасни, както и други видове битови отпадъци. Необходимите средства ще се осигурят от общините, като те могат да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисленията за депониране.

„Неинвестиционни” мерки за постигане на набелязаните цели включени в пази подпрограма са:

- нормативни мерки - свързани с определяне в общинските наредби за управление на отпадъците на изискванията към площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- мерки за информираност и публичност – фокусирани към публикуването от общините на информация за местоположението и условията за приемането и предаването на разделно събраните битови отпадъци;

- мерки свързани с тематични инспекции от страна РИОСВ за изпълнение а изисквания, свързани с разделното събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци.

В самата програма не са включени значителна част от „неинвестиционните“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на програмата, но са описани в други програми в рамките на НПУО 2014-2020 г. тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели и подцели на плана. Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата програмата са мерките от другите програми на плана, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;

- продължаване прилагането на икономически инструменти, които чрез стимули и санкции да доведат до постигане на набелязаните цели /отчисленията за депониране, редукция на ТБО за участващите в системите за разделно събиране/;

- разработването на общински наредби със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на рециклируемите отпадъци, в частност към разделното събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни, образователни и други подобни обекти; правилата за функциониране и ползване от граждани и фирми на общинските площадки за предаване на разделно събраните отпадъци;

- разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, в които да се идентифицират специфичните мерки на местно ниво за достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци;

-периодично извършване от общините на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци;

- актуализация на методиката за определяне на морфологичния състав на отпадъците, с цел определяне на отпадъците попадащи в обхвата на задълженията на общините и организациите по оползотворяване на МРО и приемането на механизъм за изчисляване изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци от общините;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- определяне на такса битови отпадъци в зависимост от количествата образувани отпадъци и при отчитане на изискванията за поносимост на разходите заплащани от домакинствата;

- обучение и подобряване административния капацитета за проверки по управление на отпадъците на общинско, регионално и на национално ниво;

- мерките за разработване и внедряване в общините на електронни информационни системи за отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;

- преразглеждане на критериите за обхванато население в системите за разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаси, стъкло и метали, при отчитане на особеностите на отделните общини: географско положение, количества на отпадъците от опаковки, икономическо развитие, отдалеченост от съоръжения за третиране, релеф и др.;

- въвеждане на единен модел за изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци чрез разделно събиране при източника на био-отпадъците за компостиране и разделно събиране и сортиране на разделно събрани рециклируеми отпадъци (хартия, пластмаса, стъкло и метали) в това число от опаковки и други източници, с което да бъде даден приоритет на разделното събиране при източника;

- ясно дефиниране на задълженията на общините и организациите за оползотворяване на МРО по отношение на системите за разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаси, стъкло и метали и изпълнението на цели за рециклиране на битови отпадъци. В изпълнение на мярката, МОСВ ще инициира подписването на споразумение между общините в Р. България, представлявани от НСОРБ и организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки относно прилагането на национална система за разделно събиране и рециклиране на рециклируеми отпадъци, в т.ч. отпадъци от опаковки и механизъм за контрол на неговото изпълнение.

- изпълнението на тези задължения, следва да осигури изграждане на обща система за разделно събиране и сортиране на рециклируеми отпадъци от опаковки и други източници чрез споделяне на разходите между общините и ООп при ясно дефиниране на техните оперативни и финансовите отговорности на база реалното количество на тези отпадъци във всяка една община и регион;

- въвеждане на критерии за ефективност на сортиране, които да гарантират от една страна изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки и

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

другите рециклируеми отпадъци в състава на битовите отпадъци, а от друга страна критерии за оценка на предварително третиране преди депониране с ограничаване на рециклируемите и биоразградимите отпадъци в остатъчната фракция за депониране, в съответствие с критериите за приемане на отпадъци на депа;

- общинските програми за управление на отпадъци, следва да бъдат основани на разработване на сценарии за прилагане на разделно събиране при източника на всички основни потоци отпадъци (биоотпадъци, рециклируеми от опаковки и други, опасни отпадъци от бита, едрогабаритни и др.), съчетано с изграждането на съоръжения за третиране на остатъчната фракция в битовия отпадък. Сценариите следва да бъдат сравнени по екологични, социални и финансови показатели и да бъде избран за базов сценарият, който предлага най-оптимално съчетание между разделното събиране при източника и третиране на смесени отпадъци;

- прилагане на мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, батерии и акумулатори, тъй като те са едновременно и битови отпадъци;

- мерките за създаване на „зелени“ работни места в бизнеса за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, както и програмите за обучение и квалификация и преквалификация в тази област;

- мерки за внедряване на разумни, работещи схеми за събиране на отпадъците от източника на образуване, които да не се изчерпват само със събиране в контейнери и транспортиране, а да се търсят възможности при новото строителство или при поддръжката на населените места да се използва пневмотранспорт и/или хидротранспорт за отделните видове отпадъци;

- по-широкото прилагане на „зелените“ обществени поръчки, като например изискването за доставка на администрацията на рециклирана офис хартия и др.

Реализацията на мерките от настоящата програма и съотносимите мерки от други програми на НПУО 2014-2020 г. насърчава разделното събиране и подобряване на качеството на събраните рециклируеми отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, гарантира изпълнението на общинските, регионалните и националните цели за рециклиране на тези потоци битови отпадъци.

Изпълнението на програмата ще постигне като резултат и намаляване изземването на суровини от природата и на замърсяването на околната среда от неконтролираното

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

изхвърляне на отпадъци, създаването на нови работни места, както и до увеличаване експлоатационния срок на депата за остатъчните битови отпадъци, които не могат да се оползотворяват.

Именно с реализацията на приложимите за община Борово мерки описани в Плана за действие ще се постигнат стратегическата цел и оперативната цел на територията на общината.

6. Подпрограма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от замърсяване

В Третия национален план за действие по изменение на климата за периода до 2020 г., одобрен през юни 2012 г., при оценката на състоянието и тенденциите на емисиите е установено намаляване на емисиите парникови газове от сектор „Отпадъци“ за периода 1988-2009 г., което е обяснено с намаляване на депонираните битови отпадъци в сметищата.

Установено е, че депата за твърди битови отпадъци са най-големият източник на парниковия газ метан от отчитаните в националната инвентаризация източници. Добив и оползотворяване на газ от депата в България не се практикува и целият газ от депата се емитира в атмосферата или (в редки случаи) се изгаря. С доизграждането на 57-те регионални системи от депа и други съоръжения за битови отпадъци и затваряне на депата, които не отговарят на законовите изисквания, ще се осигури екологосъобразно обезвреждане на всички отпадъци в страната.

Прогнозите на емисиите в сценария с мерки предполагат прилагането на програми за намаляване на количествата биоразградими отпадъци за депониране и улавяне и изгаряне във факел на метана от депата, при което може да осигури улавяне и изгаряне във факел само на около 50% от генерирания газ. Като допълнителна мярка към сценария с мерки се предвижда производството на електроенергия от депа, където метанът е в достатъчни количества и се улавя. При третирането на отпадъчните води в големи пречиствателни станции (над 50 000 е.ж.) е технологично възможно и икономически целесъобразно произвеждането на топлинна и електроенергия от отделяния биогаз при стабилизирането на утайките в метан танкове.

Емисиите парникови газове от депонираните отпадъци представляват около 77% от общото количество емитирани отпадъци от сектора, емисиите от третирането на отпадъчни води - около 22,19% и от изгаряне на отпадъци – 0,79% (Национален доклад за инвентаризация на парниковите газове в България за 2011 г.). Това показва, че съществено

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

намаляване на емисиите от сектор „Отпадъци“ може да се постигне преди всичко с мерки в подсектор „Депониране на отпадъци“ и в по-малка степен в подсектор „Третиране на отпадъчни води“.

Приоритет в политиките за управление на отпадъците в ЕС и в България е предотвратяването на образуването на отпадъци, което ще доведе до намаляване на количеството отпадъци за депониране, а като следствие - и намаляване на емисиите парникови газове. С изпълнението на мерките по ОПОС ще се постигне обхващане на всички битови отпадъци в системи за контролирано третиране, при което всички отпадъци ще се депонират в контролирани депа.

В подсектор „Изгаряне на отпадъци“ се включват единствено емисиите, отделени при процесите на изгаряне без оползотворяване на енергия (емисиите, отделени при изгаряне на отпадъци с оползотворяване на енергия се включват в сектор „Енергия“). Съществено изменение на количеството емисии от този подсектор не се очаква и специални мерки за намаляването им не се предвиждат.

Всички мерки за намаляване на парникови газове, разгледани в Третия национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г., са заложи в НПУДО 2009-2013 г. и в Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

Секторът за управление на отпадъците в България е свързан с отделяне на значителни емисии парникови газове (ПГ), по-специално на метан (CH₄). Понастоящем е прието, че метанът като парников газ има най-малко 21 пъти по-висок топлозадържащ капацитет, в сравнение с CO₂. Това е основата, върху която се изчислява потенциалното въздействие на CH₄ в националните доклади към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКОНИК/UNFCCC).

Управлението на сметищния газ е (1) важен компонент от интегрирания подход за управление на твърдите отпадъци в България, (2) законово изискване и (3) възможност за увеличаване на енергията от възобновяеми източници. Процесът подпомага и националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове чрез **Национален план за действие в сектор „Битови отпадъци“ във връзка с Глобалната инициатива за метана**

От друга страна Благосъстояние при по-слабо използване на ресурси и по-малко отпадъци е не само възможно, а задължително. Ресурсите на земята са ограничени, а това ограничава и възможностите за развитие на постоянно нарастващото световно население.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Отпадъците от една страна се образуват от използването на ресурси или продукти, а от друга - те имат негативни ефекти върху околната среда в резултат от тяхното преработване или обезвреждане.

Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на отпадъци (ПО) има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците/подробно разгледано по-нагоре/. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват чрез мерки за ПО. Освен това, по този начин се намаляват и вредните влияния вследствие на изгаряне, транспортиране и складиране. В крайна сметка предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани. Различните възможности за третиране на отпадъците винаги са свързани с трудности и натоварвания за околната среда. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депонирането и изгарянето, дори чрез рециклирането, само се променя като вещество. Например при изгарянето, дори и чрез най-съвременните технологии, възникват емисии и/или остатъчни вещества, които трябва да се складират. Всяко депониране е намеса в природата, като при това не могат на 100% да се изключат вредни въздействия околната среда. В най-добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода. Поради това най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци са:

Държава

Държавата трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци. Държавата може също така да регламентира чрез нормативен акт дори забрани за дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, като например задължително обратно изкупуване, ограничения в разпространението, регламентиране на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата е длъжна да прилага мерки за планиране .

Общини

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия.

Икономически и научни субекти, неправителствени организации

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на не екологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

Домакинства

Въпреки, че основните количества отпадъци не се генерират от домакинствата, респективно от крайните купувачи, мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства”, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка.

Подпрограмата на община Борово за управление на отпадъците по силата на чл. 52 от ЗУО е със структура, цели и предвиждания отговарящи на НПУО 2014-2020г., включително на Подпрограмата за предотвратяване на отпадъците, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО и е разработена на база:

Стратегическа цел :

„Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването на отпадъци”.

Оперативната цел :

„Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата”.

Тази цел е в синхрон с основната цел на европейската и националната политика в областта на околната среда „Прекъсване на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата“.

Индикатори за постигане на целта:

Специфичен количествен текущ показател за наблюдение на напредъка е стойността на нормата на натрупване в общината и на минимална работна заплата за съответната година от програмния период на програмата до 2020г.

Целевият индикатор е през 2020 г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци е по-нисък от ръста на минималната работна заплата спрямо 2014 г.

За постигане на стратегическата и оперативната цел на Програмата общината ще постигне с общия принос на всички жители живеещи на територията ѝ.

7. Подпрограма с мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация

Закриването и рекултивацията на изведеното от експлоатация общинско депо за битови отпадъци елиминира рисковете за околната среда и човешкото здраве, произтичащи от движението и разпространението на замърсяване на територията на депото и извън него. Също така спомага за постигане и желаното високо ниво на опазване на околната среда и спазването на директивите на ЕС и националното законодателство в областта на управление на отпадъците.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Процесът по прекратяване на експлоатацията на депото и закриване на същото беше в пряка зависимост с изграждането на Регионална система за управление на отпадъците за регион Борово (Бяла, област Русе) по Проект № DIR-5112122- 8-76 “Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе)”, финансиран по ДБФП №DIR-5112122-С010/14.12.2012 г.

Към настоящия момент регионалната система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе) не е изградена. Във връзка с изтичане на периода за допустимост на разходите по ОПОС 2007-2013 г. (31.12.2015 г.) на общо събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Борово (Бяла, област Русе) е взето решение и е подадено пред ПУДООС заявление за отпускане на безвъзмездна помощ за изпълнение на инвестиционен проект „Доизграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе)“ и довеждаща инфраструктура за външни връзки на площадката с републиканската пътна мрежа и мрежите на техническата инфраструктура“, както и заявление за отпускане на безлихвен заем за изпълнение на инвестиционен проект „Площадка за сепарираща и компостираща инсталации“.

Общинското депо е със спряна експлоатация въз основа на Заповед № 283/16.07.2009 г. на Директора на РИОСВ - Русе, като изпълнението на заповедта се възлага на Кмета на общината.

Община Борово е изготвила и реализирала проект за обект: *“ Закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци в град Борово*”, финансиран от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), при Министерство на околната среда и водите.

Съгласно чл. 137, т.2. -“г” **съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци** “ от категоризацията на обектите по ЗУТ – обекта попада във **II категория**.

Закритото и рекултивирано общинското депо за битови отпадъци гр. Борово, м. Кайджика, се намира в имот № 000211 в землището на гр. Борово с ЕКАТЕ 05611, община Борово. Площта на целия имот е 30,797 дка, с начин на трайно ползване на земята – сметище. То се намира в общинския център. Към момента на закриването му сметището не е заемало цялата площ на имота. Разположено е югозападно от населеното място. Границите на имота са път III клас от източната страна. На север, северозапад, запад, югозапад е заобиколено от черен полски път, а на юг граничи с гора в зем. Земи,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

собственост на Кметство гр. Борово. На север полския път разделя сметището от обработваеми земи. Най- близката жилищна постройка е на 360м (по права линия). Няма вилни зони, курортни зони или други места за отдих, няма сгради подлежащи на специална защита.

Разглежданото сметище е започнало да се експлоатира като такова преди обнародването на Наредби №7 и №8 за изискванията на към площадките за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци и за експлоатация на депа. От началото на съществуването си до момента на закриването му сметището не е отговаряло на никакви норми за изграждане и експлоатация на депа. С Наредба № 8 от 2004 г. е регламентирано закриване на този вид сметища до 2009 г.

След въвеждането и организирането на дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци, събраните битови отпадъци се депонират на общинското сметище в гр. Борово. Основното количество отпадъци, които са се изхвърляли и са налични към момента на оценката на сметището са битови, животински и растителни отпадъци с малък дял на опаковки.

Морфологичния състав на отпадъците до 2006 г. е бил разнообразен с наличие на битов, растителен и животински отпадък, включително отпадъци от опаковки и строителни отпадъци. Наблюдаваното положение в момента е наличие на битови, растителни отпадъци и торови маси и малки количества опаковки.

Единственото мероприятие, което се е извършвало към момента на закриването му е разриване с булдозер и междинно запръстяване, при наличие на земни маси. Не са извършвани мониторингови измервания и няма данни от такива.

Във връзка с изготвените предпроектни проучвания и като е взет предвид и предоставен от Възложителя идеен проект за закриване на сметището, проектното решение на проектанта е било то да се закрие на място. Това решение е взето поради факта, че сметището е сравнително голямо. Земната форма, която е заело е благоприятна. Количеството на натрупания отпадък е голямо. Регионалното депо в гр. Бяла не е изградено, а най - близкото такова е в гр. Русе на повече от 40 км. Всичко това, показва невъзможността от предепониране на отпадъците от сметището, поради което няма избор относно вариантите за закриване на депото. Същото е било закрито на място при спазване на нормативните изисквания, при минимален риск за околната среда и близо живеещото население. Изискванията за наклоните на откосите – максимум 1:3, съгласно Наредба №

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

8/2004 г. ще бъдат спазени, откоси ще има само от източната страна на сметището, от другите страни ще е на нивото на пътя с малко задигане за удовлетворяване на изискванията на повърхностно отводняване.

Предвидените в проекта мероприятия са били с цел закриване и запечатване на депото за неопасни отпадъци на Община Борово са основани на оценката на риска за околната среда и изискванията на българското законодателство (ЗУО; Наредба № 8/2004 г.; Наредба №26/1996 г. и Наредба №7/ 1997 г. за хигиенните изисквания за защита на селищната среда).

Съгласно изискванията на Наредба 8/2004 г., (отменена) основната цел на горния изолиращ екран на депото е да осигури:

- защита от проникване на повърхностни води в отпадъчното тяло на депото;
- да изключва емисията на вредни вещества към компонентите на околната среда;
- да осигури условия за безопасно отделяне на образуваните в депонииното тяло газове от разграждането на биоразградими отпадъци;

С цел изпълнение на тези изисквания, проектът е предвиждал изграждане на изолационен пласт, газова система за отвеждане на газовете извън тялото на депото, полагане на рекултивиращ пласт за защита на изолационния екран от преки атмосферни влияния и приобщаване на депото към заобикалящия го ландшафт.

Не е предвидено изграждане на долен изолационен екран или частичен такъв под предепонираните отпадъци, както и на система за улавяне и отвеждане на замърсени (филтрационни) води от депото.

В техническият проект са предвидени следните мероприятия по закриване и рекултивация на депото:

- Геометрично оформяне на депото;
- Горен изолиращ екран;
- Газоулавяща и газоотвеждаща система;
- Отводняване на депото и площен дренаж за отвеждане на атмосферни води от тялото на депото.

ПРОЕКТ ЗА МОНИТОРИНГ

Към проекта е била разработена "Система за мониторинг на депата" на Наредба 8 от 2004 год. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа за отпадъци.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Системата за мониторинг включва осигуряване на информация за състоянието на основните компоненти на околната среда-въздух, води и почви, и предотвратяване на негативното му влияние върху тях при осигуряване на оптимални условия за нормално функциониране.

Системата за собствен мониторинг включва наблюдения и изследвания през периода на неговата експлоатация и след закриването му.

Продължителността на мониторинга съгласно чл. 15 е с продължителност не по-кратка от 30 години.

Проектът за мониторинг е със съдържание:

1. Метеорологични данни

Метеорологичните данни описващи климатичните условия в района на сметището ще бъдат набавяни от метеорологични станции. Не се предвижда изграждане на отделна метеорологична площадка при съоръжението. Данните ще бъдат събирани съгласно упоменатото по-долу .

№	Параметри	Мярка	След закриване
1.	Валежи	mm/m ²	ежедневно
2.	Температура, -минимална и максимална стойност - стойност в 14:00 ч	°C	Средно месечно
3	Посока и скорост на вятъра	m/s	Не се изисква
4	Изпаряване	mm/m ²	ежедневно
5	Атмосферна влага 14:00 ч	%	Средно месечно
6.	Атмосферно налягане -минимална и максимална стойност - стойност в 14:00 ч	mmHg	Средно месечно

2. Атмосферен въздух/газови емисии

Сметищата са площен източник до тяхното закриване. Имайки предвид начина на депониране, количеството отпадък, морфологичния състав на отпадъците и процесите, които са се извършвали в тях и направените газови анализи считаме, че не е рентабилно изграждане на система за улавяне и изгаряне на факел, а още по-малко оползотворяване на биогаза от сметището. Поради това след закриването му няма да има точков източник на емисии. Въпреки това и в съответствие с изискванията на Наредба 8/2004г. бъдат положени

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

газови кладенци с биофилтри от компост и ще бъде извършван мониторинг на въздух, със следните честота и параметри:

3. Честота на мониторинга

Обект на наблюдение	Контролирани показатели	След закриване
Атмосферен въздух/газове	CO ₂ , O ₃ , NO ₂ , H ₂ S, CH ₄ , барометрично налягане,	На 6 месеца

Считаме, че ако при извършване на мониторинг на въздух на шестмесечен интервал в продължение на 2 години не са констатирани наднормени стойности на контролираните показатели мониторинга на атмосферен въздух следва да бъде преустановен, ако контролният орган приеме гореописаните мероприятия.

4. Повърхностни и подпочвени води

В близост до сметището няма течащи повърхностни води или водоеми, поради което няма необходимост, а и възможност за събиране и изследване на повърхностни води. След закриване на сметището и извършване на превантивните мерки при строителството повърхностните води се приемат за условно чисти.

Необходимо е да се направят контролни сондажи за наличие на подпочвени води, за определяне на броя и мястото на мониторинговите кладенци. Съгласно изискванията на нормативната уредба те трябва да се най малко три – един преди и два след депото по отока на подпочвените води. Показателите, които трябва да бъдат следени са :

№	Показатели	По време на експлоатация на депото	След закриване на депото
1	Ниво на подземните води	Веднъж годишно	Веднъж годишно
2	Състав на подземните води	Веднъж годишно	Веднъж годишно

Обект за наблюдение	показатели		
	контролируеми параметри	Индикаторни показатели	Праг на замърсяване
Подземни води	рН	6,5 и □ 9,5	-
	Ел. проводимост	2000 □ s	-
	Разтворен кислород	5mg/l	-
	Хлориди	30 mg/l	100mg/l
	NH ₄	0.12mg/l	1.2mg/l
	SO ₄	50mg/l	150mg/l
	К	-	-
	Са	150mg/l	-
	Mg	80mg/l	-

5. Мониторинг количеството и състава на инфилтрирали води

Мониторинг на количеството на генерирания инфилтрат не се предвижда, поради обстоятелството, че не се улавят и събират инфилтрали води (елуат) от тялото на депото, т.к то е изградено директно върху съществуващия терен, без долен изолационен екран и дренажна система. В рамките на проекта за закриване и рекултивация на депото на община Борово не се предвижда изграждане на пълен или частични долен изолационен екран и дренажна система за улавяне и отвеждане на инфилтрирали води.

6. Топография

Видът на тялото от отпадъци на сметището ще бъде подлаган на мониторинг ежегодно с цел набавяне на информация за оценка и докладване за статута на сметището, относно противоерозионни мерки, промяна в ландшафта, поради свличане и/или слягане.

Топографските проучвания и оценката на стабилността и слягането на сметището трябва да бъдат предприети от квалифициран инженер.

№	Параметър	След закриване
1.	Поведение на слягане на сметището	Годишно

Община Борово работи ефективно по предотвратяване и ликвидиране на стари неконтролируеми депа и стари замърсявания чрез прилагане на непрекъснат контрол по места, почистване на терени и чрез административни мерки.

На територията на община Борово няма фирми, които са с разрешения за дейности с опасни битови отпадъци.

8. Подпрограма за отпадъците от утайки от пречиствателната станция за отпадъчни води

Общината няма разработени проекти за изграждането на ПСОВ. Очаква се приемане на РПИП.

Утайките представляват органичен продукт, който се получава в резултат на пречистването на отпадъчни води след утаяването на остатъчните вещества. Те се генерират при отделянето на тези остатъчни продукти по време на различните етапи в процеса на пречистване на отпадъчните води. Утайките съдържат ценни за земеделието съставки (сред които органични вещества,

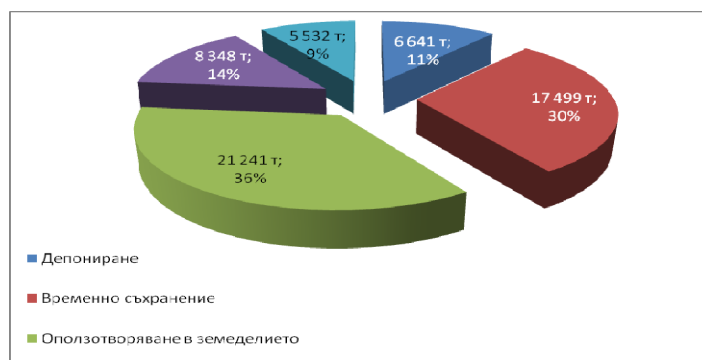

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

азот, фосфор, калий, и, в по-малка степен, калций, сяра и магнезий), но също така те могат да съдържат и замърсители, които обикновено включват тежки метали, органични замърсители и патогенни организми. Качествата на утайките се определят от техния източник, от първоначалната концентрация на замърсители в пречистената вода, както и от техническите характеристики на извършените процеси, свързани с третирането на отпадъчни води и утайки.

Количество и управление на утайките от ПСОВ в България, 2012 г.

Източник: НСИ

Възможности за обезвреждане и оползотворяване на генерираните утайки през 2015 г. и 2020 г.

Начин на обезвреждане и оползотворяване	2015 г., %	2020 г., %
Съвместно изгаряне в циментови пещи	22	22
Съвместно изгаряне в електроцентрали	0	36
Рекултивиране на депа	10	8
Рекултивация на нарушени терени	50	49
Оползотворяване в земеделието	100	100

Източник: Национален план за управление на утайките от отпадъчни води в България

Таблицата показва, че съществуват достатъчно възможности за обезвреждане и оползотворяване на генерираните утайки от ПСОВ и обезвреждане чрез депониране не трябва да се разглежда като възможност, въпреки, че голяма част от новоизграждащите се регионални системи за управление на отпадъците предвиждат в баланса на техните депа да постъпват утайки от ПСОВ през първоначалния етап на експлоатация на депата.

Съгласно изискванията на Директива на ЕС 91/271 ЕЕС е забранено изхвърлянето на утайка от бъдещата ПСОВ в повърхностни води. Утайката следва да се оползотворява, ако е възможно, или обезврежда.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

В тази връзка при проектирането на ПСОВ – Борово ще бъде изготвена и програма за третиране на утайките, която да взема предвид наличните регионални възможности за оползотворяване и обезвреждане, както и качествата на утайката.

Програма ще бъде разработена в съответствие и със следните национални и регионални планове и програми:

“Национална стратегическа референтна рамка 2007-2013”

Приоритет № 1 и Приоритет № 4 поставят подобряването на основната инфраструктура и подпомагането на балансирано териториално развитие като стратегическа цел.

“Национална програма за приоритетно изграждане на градски пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места с над 10 000 еквивалентни жители”

Инвестиционната програма определя необходимите пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места над 10 000 еквивалент жители (екв. ж.). Планирано е изграждането на нови станции, както и реконструкция и модернизация на съществуващите ПСОВ.

“Национална стратегия за околна среда 2009–2018”

Цели подобряването на качеството на живот на населението посредством осигуряване на здравословна и благоприятна среда и запазване на естествените източници, чрез постоянно управление на околната среда. Стратегическа цел № 2 е предоставяне на достатъчно вода с добро качество.

“Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор 2004–2015”

Очертава основните проблеми на водния сектор свързани с физическа амортизация на голяма част от съществуващите водопроводни и канализационни системи, ниска оперативна ефективност и високи загуби на вода; непълно изграждане на Канализационни мрежи и ПСОВ.

Проектът на Програмата за управление на утайките ще допринесе особено за постигането на следните цели на Националната стратегия:

Цел № 1 – Подсигуряване на населението с достатъчно количество вода с гарантирано качество за ежедневни нужди, свързване на цялото население към централна водоснабдителна мрежа, намаляване на водните загуби във водоснабдителните системи;

Цел № 2 – опазване и подобряване статуса на повърхностните и подпочвените води: увеличаване броя на населените места с над 2000 е.ж, които имат канализационна система и пречистват отпадъчните си води;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Програма ще обхваща дейностите, свързани с управление на утайките (*събиране, транспортиране, съхранение и обезвреждане*), които ще се получават при пречистване на отпадъчните води в ПСОВ - гр. Борово, след нейното построяване и въвеждане в експлоатация.

Програмата ще разглежда процесите от образуването на утайките до тяхното крайно обезвреждане или оползотворяване. Определят се и задълженията на производителя на утайки и физическите и/или юридически лица, оползотворители на утайките.

Основните цели на Програмата ще бъдат определени въз основа на анализа на съществуващите практики по управление на утайки и идентифицираните проблеми и несъответствия, както и при отчитане на изискванията на националното законодателство и политика и на конкретните условия и нужди на Общината. Синтезирани и отнесени към пречистване на отпадъчните води и управление на утайките, целите на програмата са:

- *Намаляване в максимална степен на вредното въздействие на отпадъчните води и утайките след тяхното пречистване върху човешкото здраве и околната среда;*
- *Ограничаване количеството на генерираните отпадъци и увеличаване дела на оползотворените такива.*
- *Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците - верният подход за разрешаване на този основен проблем е вече избран – високоефективно съоръжение за обезвреждане на отпадъците, позволяващо осъществяването на ефективен мониторинг и контрол.*

Програмата ще предвижда възможни решения, касаещи третиране на утайките извън площадката на ПСОВ Борово.

А) Алтернатива 1 - Оползотворяване на утайките, чрез използване в земеделието и/или за рекултивация на нарушени терени

Целта е оползотворяване на стабилизирани утайки от ПСОВ като тор и почвен подобрител в земеделието.

Предпоставките за реализиране на тази алтернатива са:

- Наличие на значителни масиви общински земеделски фонд
- Очакваните утайки се класифицират като неопасни утайки
- Съответствие с националната програма за управление на утайките от ПСОВ

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Наличие на национална нормативна уредба, касаеща оползотворяването на утайките от ПСОВ в земеделието – НАРЕДБА за реда и начина на оползотворяване на утайките за пречистването на отпадъчните води чрез употребата им в земеделието;
- Влаганите в последните години ограничени количества минерални торове, ограничената употреба на оборски тор, нарушава баланса на органичното вещество в почвите и се налага да се търсят други органични резерви.

Б) Алтернатива 2 - Компостиране на утайките и/или предаване за преработка в завод за отпадъци

Целта е преработване на стабилизирани утайки от ПСОВ на компост или в завод за преработка на отпадъци, при невъзможност за тяхното оползотворяване в земеделието.

Предпоставките за реализиране на тази алтернатива са:

- Очакваните утайки се класифицират като неопасни утайки.
- Съответствие с националната програма за управление на утайките от ПСОВ.
- Временни ограничения във възможностите за оползотворяване на кека за земеделието.
- Наличие на функциониращ завод за преработка на битови отпадъци в близост по площадката на ПСОВ.

В) Алтернатива 3 - Депониране на утайките

Целта е обезвреждане на утайките от ПСОВ чрез депониране при невъзможност за тяхното оползотворяване в земеделието или компостиране.

Предпоставките за реализиране на тази алтернатива са:

- Очакваните утайки се класифицират като неопасни утайки
- Избраната технология за обезвреждане на утайките от ПСОВ създава утайки с относително постоянни качества.
- Ако полученият кек не отговаря на изискванията за използване в земеделието и е невъзможно използването на Алтернатива 1 и Алтернатива 2.
- Временни ограничения във възможностите за оползотворяване на кека за земеделието /напр. Поради нарушен график за извозване на кека, изчерпване капацитета на складовата площ за съхраняване на кек на площадката на ПСОВ/
- Съответствие с националната програма за управление на утайките от ПСОВ
- Наличие на функциониращо регионално депо за битови отпадъци „Борово, (Бяла, област Русе“).

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Наличие на нормативна база – Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Г) Други алтернативи за оползотворяване на утайките:

- Строителен материал – подходящи са за влагане в производството на цимент и тухли.
- Органичен субстрат – ако не съдържат опасни вещества, те могат да се използват за развъждане на червеи за рибовъдството или за производство на биотор (при подходящо смесване с други хранителни субстрати).
- Изгаряне – най-често използвания метод за третиране на утайките в ЕС през последните 5 години. Отделената енергия се използва за отопление.
- Аварийен план за третиране на утайките от ПСОВ.

Целта е обезвреждане на аварийно генерирани утайки, класифицирани като опасни.

При този случай не могат да бъдат използвани Алтернатива 1, 2 и 3

Предпоставките за реализиране на тази алтернатива са:

- Класифициране на аварийно генерираните утайки като опасни съгласно Наредба №3 от 01.04.2004 г. за класификация на отпадъците издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването;
- Нормативна уредба относно третирането на опасни отпадъци

Избора на най-оптимална алтернатива се основава на следните три критерия степенувани по важност:

- 1) Екологосъобразност;
- 2) Икономически ефекти;
- 3) Финансови параметри

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	9.Подпрограма „Развитие на административния капацитет за управление на отпадъците „
--	--

9. Подпрограма „Развитие на административния капацитет за управление на отпадъците”

Подобряването на административния капацитет на институциите за управление на отпадъците е задача изискваща прилагане на инвестиционно мерки и т.н. меки мерки.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Всяка общинска администрация се нуждае от модерно техническо оборудване за извършване на планиран контрол на терен или по сигнал за замърсяване с отпадъци.

От друга страна прилагането на меки мерки осигуряват на общинската администрация необходимите условия за непрекъснато усъвършенстване и повишаване на капацитета на общинските служители.

На национално ниво извършеният анализ и оценка на законодателство и административния капацитет на институциите в сектор „Управление на отпадъците“ констатира, че националното законодателство ясно разграничава отговорностите и задълженията на институциите на централно и местно ниво по управление на отпадъците-в ЗУО, ЗООС, ЗУТ, Наредбите на общините за управление на отпадъците на общинско ниво.

Общините са обезпечени с унифицирани методични подход за определяне размера на таксата за битови отпадъци в съответствие промените в ЗМДТ.

Задължения за опазване на компонентите на околната среда с нерегламентирано замърсяване с отпадъци, както и прилагане на превантивни мерки при процедурите по ЗООС имат органите на МОСВ, МЗ, РИОСВ, РЗИ. Задължения имат и служители на ИА „Автомобилна администрация“, ИА „Морска администрация“, Агенция „Митници“, МВР, КПЗ, ДАМТН във връзка с контролните функции, които те изпълняват съгласно ЗУО.

От друга страна на местно ниво всяка община е заинтересована да осигурява необходимите условия, за непрекъснато обучение на специалистите, обмяна на опит, участие в семинари и конференции.

Все още средствата , които се осигуряват чрез общинските бюджети не са достатъчни за обучения , обмяна на опит, лични предпазни средства и др. за по-голям брой специалисти от общинската администрация, което забавя развитието на административния капацитет за управление на отпадъците.

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците	10.Подпрограма за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците
---	--

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

10. Подпрограма за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците в периода 2017-2020г. има много голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Както е отразено в НПУО 2014-2020 г., Програмата за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците има изключително значение за общото подобряване на управлението на отпадъците и на практика подпомага, всички останали Програми от НПУО 2014– 2020 г. чрез повдигане на съзнанието и използването на субективния фактор за подобряване резултатите от дейностите по управление на отпадъците.

Същевременно редица мерки, включени в други програми от НПУО 2014-2020 г. също допринасят за постигането на целта за превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците. Мерки като публикуването на интернет страниците на общините на информация за местоположението, вида и условията за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата и юридическите лица, провеждането на обучителни програми за бизнеса за предотвратяване на отпадъците и ефективното им използване като ресурс, създаване на интернет платформи за обмен на добри бизнес практики и др. са мерки, които спокойно биха могли да се включат в Програмата за "Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците", но с цел консистентност на отделните дейности и по тясната им обвързка с постигане на зададените цели същите са включени в съответните програми от НПУО 2014 –2020 г..

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

=====

VII. Координация с други общински и регионални планове и програми

На първо място, Общинската програма за управление на отпадъците 2017-2020 г. на община Борово е разработена във връзка с изпълнение изискванията на националното законодателство:

- *Националният план за управление на отпадъците 2014–2020 г.*
- *Националната програма за предотвратяване на отпадъците*
- *Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.,*
- *Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.,*
- *Националният план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.*
- *Третия национален план за изменение на климата 2013-2020 г. (емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци“).*

На общинско ниво:

Програмата за управление на отпадъците 2017-2020г. е в координация с: **Общински план за развитие на община Борово за периода 2014–2020г.** - документа за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на територията на общината, който се разработва в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Русе за периода 2014–2020 г.

Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциала на общината, от една страна и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в съответната областна стратегия за развитие за периода до 2020 г., от друга страна.

Използваният подход, методите и принципите при разработването на Общинския план за развитие (ОПР) гарантират, че стратегическият документ е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България.

Целта на настоящият документ е да предложи на администрацията на община Борово основна информация, на чиято основа да се разработи единна методика за

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

наблюдение, контрол и оценка на публичните политики в общината и в частност, тези свързани с енергийната ефективност и управлението на отпадъците.

Специфичният момент тук се явява обстоятелството, че общината като цяло не осъществява изцяло самостоятелна политика в тази област, а споделя обща такава, под формата на регионална система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе). Чрез този документ се цели да се подпомогне и да се повиши административния капацитет на община Борово, както и да се насърчи прозрачността и отчетността в процеса на изпълнение на публични политики на местно ниво.

Програма за опазване на околната среда на община Борово за периода 2011–2014 г.

Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Борово, Обл. Русе, приета с Решение № 410 по Протокол № 34/25.06.2014 г. Наредбата е във връзка с чл.22, на Закона аз управление на отпадъците.

VIII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на общинската програма за управление на отпадъците

На национално ниво все още в България няма изградена единна интегрирана информационна система с база данни, в която информацията да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, свързани с управлението на отпадъците както в регионален аспект, така и във времеви разрез. Необходимата информация за нуждите на анализа на отпадъците се съдържа в различни документи и информационни източници: НСИ събира и обобщава информация в областта на отпадъците във формат, изискван от Евростат, а ИАОС събира и обобщава информация, основно свързана с изискванията за докладване до ЕК, подготовка на специфични или годишни доклади в областта на околната среда.

На местно ниво в община Борово също не е изградена такава интегрирана система, която да служи за наблюдение, контрол и да подпомага изготвянето на отчети по изпълнение на ПУО Борово.

Както и достатъчно рано да се осигурява възможност за своевременно коригиране. За целта община Борово има капацитета, възможностите и осигурява:

- Месечна отчетност: Ежемесечно отговорните лица от общинска администрация съставят протоколи и подписват отчетните документи на общинското предприятие - контрагент за извършените дейности по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на депото за отпадъци, съгласно договорните задължения.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Годишна отчетност: До 31 март на следващата година Общинският съвет приема “Отчет за изпълнение на Общинската програма за управление на отпадъците” като неразделна част от “Отчет за изпълнение на общинската програма за опазване на околната среда”. Кметът на общината ежегодно внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за управление на отпадъците, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Екземпляр от отчета заедно с решението на Общинския съвет се изпраща в РИОСВ –Русе.

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) 2017-2020г. на община Борово ще се приеме от Общинския съвет, който контролира изпълнението и утвърждава актуализацията ѝ.

В процеса на наблюдение изпълнението на ПУО, Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на общинската политика за опазване на околната среда.

За постигане целите на наблюдението следва да се разработи система за наблюдение, включваща:

- източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
- индикаторите за наблюдение;
- органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа;
- начина на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Наблюдението на изпълнението на ПУО се извършва въз основа на данни на РИОСВ, РЗИ, Националния статистически институт, на административната статистика на Агенцията по заетостта, на Басейнова дирекция, ВиК, както и на данни от други надеждни регионални и местни източници на информация - ИА „Автомобилна администрация”, ИА „Морска администрация”, Агенция „Митници”, МВР, КПЗ, ДАМТН във връзка с контролните функции, които те изпълняват съгласно ЗУО.

Програмата е динамичен и отворен документ. Тя може периодично да бъде допълвана съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

IX. Приложения

Състоянието на управлението на отпадъците в община Борово е анализирано чрез следните видове анализи:

- Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи
- Анализ на отпадъците
- Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците
- Анализ на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците, с акцент върху контролните функции
- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване
- Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите
- Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците
- Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци.

При анализа е взето предвид действащото законодателство на ЕС и това на национално ниво; разработените общински програми, общински наредби, икономически механизми и политики, свързани с изпълнение на общинските планове и програми за периода 2014-2020г..

Състоянието и управлението на отпадъците в община Борово зависи от отговорностите основно на:

Общината

Отговорността на Общината (Кмета и общинските съвети) е свързана със задължението да осигурява събирането на отпадъците на своята територия, като извършва тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО тя е длъжна да изготвя Програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г.

Общината(общинския съвет) чрез годишните бюджети на база залегналите мерки в Плана за управление на отпадъците към Програмата за управление на отпадъците планира, осигурява финансиране, определя цени и такси за услугите, свързани със стимулиране намаляването на образуване на отпадъци, респективно тяхното оползотворяване.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Държавата

Държавата от своя страна има за задача да създаде ефективни предпоставки за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата предвижда в съответните нормативни актове различни данъци и/или такси, които стимулират производства с по-малко отпадъци.

Държавата може също така да регламентира чрез нормативен акт дори забрани за дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, като например задължително обратно изкупуване, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците (глава 3 на ЗУО) и др.

Освен това, по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата е длъжна да изготвя и план за управление на отпадъците, както и програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.

Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО.

Икономически и научни субекти, неправителствени организации

Целта им е да се планират продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци .

Активно в процеса да вземат участие неправителствените организации на територията на общината и региона.

Домакинствата

Въпреки че основните количества отпадъци не се генерират от домакинствата, респективно купувачите, мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че да е готов да понесе ограничения в своите удобства, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

Действащото законодателство и програмните продукти, които обезпечават развитието и прилагането на европейското законодателство в сектор „Отпадъци” са:

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), който очертава принципите за защита на компонентите и факторите на околната среда.

Законът за управление на отпадъците (ЗУО), който регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

(2) С този закон се определят изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни и/или масово разпространени отпадъци, както и изискванията за разширена отговорност на производителите на тези продукти с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друг вид оползотворяване на образуваните отпадъци.

(3) Управлението на отпадъците има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда и се осъществява в съответствие с изискванията на нормативните актове относно:

1. опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните;
2. шума и миризмите, и
3. опазване на природната среда и местата, които са обект на специална защита.

Чл. 2. (1) Този закон се прилага за:

1. битови отпадъци;
2. производствени отпадъци;
3. строителни отпадъци;
4. опасни отпадъци.

Със закона се поставят следните цели:

чл. 31, ал. 1, т. 1 за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, се прилагат, както следва:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

§ 16. Целите по чл. 32, ал. 1 за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци, на неопасни строителни отпадъци, с изключение на почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние, несъдържащи опасни вещества, се прилагат, както следва:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъци.

Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.

Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места.

Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да се приемат от общинските съвети до средата на 2014 г.

Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в региона и предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложили специфични мерки за управление на даден

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

§ 2. Този закон въвежда изискванията на:

1. Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ, L 312/3 от 22 ноември 2008 г.);

2. Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;

3. Директива 2000/76/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2000 г. относно изгарянето на отпадъците;

4. Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци;

5. Директива 2002/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 г. относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОБЕО);

6. Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;

7. Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба превозни средства;

8. Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили (ПХБ/ПХТ);

9. Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;

10. Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъци от производството на титанов диоксид;

11. Директива 82/883/ЕИО на Съвета от 3 декември 1982 г. относно процедури за наблюдение и контрол на околна среда, засегнати от отпадъци от производството на титанов двуокис;

12. Директива 92/112/ЕИО на Съвета от 15 декември 1992 г. относно процедурите за хармонизиране на програмите за намаляване и евентуално премахване на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

замърсяването, причинявано от отпадъците от производството на титанов двуокис.

Подзаконовни нормативни документи по прилагането на ЗУО.

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г., Изм., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 17.06.2016 г.)

Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)

Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., изм. и доп., брой: 7, от дата 20.1.2017 г.)

Наредба за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.01.2017 г.)

Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)

Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 30 Август 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016г.)

Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)

Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)

Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)

Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на дена и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г. изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г.);

Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 1 Ноември 2013г., изм. ДВ. бр.60 от 22 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016г.)

Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., Обн. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.29 от 8 Април 2011г., изм. с ПМС №76 от 31.03.2011г.).

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)

Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г.)

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)

Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Закон за местните данъци и такси

Чл. 6. (Нов - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Общините събират следните местни такси:

а) за битови отпадъци;

Глава трета.

МЕСТНИ ТАКСИ

Раздел I.

Такса за битови отпадъци

Чл. 62. (Доп. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя по реда на чл. 66 за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Чл. 66. (1) (Доп. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;

3. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;

4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2005 г.)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

(3) (Нова - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) Когато до края на предходната година общинският съвет не е определил размер на таксата за битови отпадъци за текущата година, таксата се събира на база действащия размер към 31 декември на предходната година.

(4) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., отм. - ДВ, бр. 100 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 106 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) Одобрената план-сметка за определяне разходите на общините по ал. 1 подлежи на проверка от Сметната палата.

Чл. 67. (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2015 г.; влизане в сила изменено на 01.01.2016 г. - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; влизане в сила изменено на 01.01.2018 г. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) (1) (Предишен текст на чл. 67 - ДВ, бр. 153 от 1998 г., изм., бр. 109 от 2001 г., ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци.

(2) (Предишно изр. второ на ал. 1, т. 2 - ДВ, бр. 153 от 1998 г., изм., - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.; доп., бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2015 г.; влизане в сила изменено на 01.01.2016 г. - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; влизане в сила изменено на 01.01.2018 г. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по ал. 1, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена.

(3) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) При определяне размера на таксата в зависимост от количеството на битовите отпадъци се включват разходите по чл. 66, ал. 1, т. 1, 2 и 3.

(4) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2001 г., в сила от 01.01.2002 г.; изм., бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Таксата за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населените места се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Чл. 68. (Изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) Не се допускат изменения в приетите от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци в течение на годината.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.) (1) Таксата се заплаща по ред, определен от общинския съвет.

(2) Общината уведомява лицата по чл. 64 за дължимите от тях такси за съответния период и за сроковете за плащане.

Чл. 70. (Отм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г.)

Чл. 71. (Изм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) Не се събира такса за:

1. (изм. - ДВ, бр. 103 от 1999 г., в сила от 01.01.2000 г., изм. - ДВ, бр. 119 от 2002 г., в сила от 01.01.2004 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) сметосъбиране и сметоизвозване, когато услугата не се предоставя от общината или ако имотът не се ползва през цялата година и е подадена декларация по образец от собственика или ползвателя до края на предходната година в общината по местонахождението на имота;

2. поддържане чистотата на териториите за обществено ползване - когато услугата не се предоставя от общината;

3. обезвреждане на битовите отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци и други съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци - когато няма такива.

Чл. 71а. (1) (Нов - ДВ, бр. 101 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., предишен текст на чл. 71а, изм. - ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Не се събира такса за битови отпадъци за услугите, предоставени на молитвени домове, храмове и манастири, в които се извършва богослужерна дейност от законно регистрираните вероизповедания в страната, заедно с поземлените имоти, върху които са построени.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Освобождаването по ал. 1 е при условие, че имотите не се ползват със стопанска цел, несвързана с пряката им богослужерна дейност.

Закон за устройство на територията

Този закон урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

„Съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци” са изискванията за местоположение.

Национални документи, свързани с управлението на отпадъците:

Национална Програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУО) и национален план за предотвратяване образуването на отпадъците (НППОО) 2014-2020г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.

Анализът е направен на национално ниво и се съдържа в Приложение VIII , т. V. „Анализ и оценка на законодателство, програмни документи и политики в сектор „Управление на отпадъци”(източник МОСВ).Той включва:

Анализ на законодателство и на програмните документи и политики в ЕС

Развитие и ключови послания на европейската политика и програмни документи

В изпълнение на 6-та Програма за действие в областта на околната среда (2001-2010 г.), “Околна среда 2010: Нашето бъдеще, нашият избор”, в края на 2005 г. ЕК прие **Тематична стратегия за предотвратяване на образуването и рециклиране на отпадъците**¹. Стратегията посочи подхода за постигане на по-добро европейско законодателство в сектора на отпадъците, постави акцент върху нови подходи и начерта мерки относно по-пълното прилагане на съществуващото законодателство.

Стратегията изигра значима роля в политиката за развитие на сектора. В резултат на прилагането ѝ значителен прогрес беше достигнат в редица направления, в т.ч. опростяване на законодателството, установяване на ключови концепции в йерархията на отпадъците и жизнения цикъл, фокусира изисквания относно предотвратяването на отпадъците, прие се пакет от нови европейски цели за разделно събиране и рециклиране на отпадъците.

Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа² се прие от ЕК през септември 2011 г. в изпълнение на една от водещите инициативи от Стратегията „Европа 2020”. Пътната карта е в основата на политиката на ЕС и на страните-членки на ЕС за устойчиво развитие. Фокусът е върху икономика, която да произвежда повече с по-малко суровини, като така се постига по-висока стойност с по-малко материали, а въздействието върху околната среда се свежда до минимум. С помощта на пътната карта се набелязват целите по този път и се посочват дейностите, необходими за постигането на устойчив растеж, основан на ефективността на ресурсите.

¹ COM(2005) 666 окончателен

² COM(2011) 571 окончателен

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Основна цел по отношение на отпадъците, съгласно раздела "Превръщане на отпадъците в ресурси", е: „До 2020 г. отпадъците да се управляват като ресурс. Генерираното количество отпадъци на глава от населението да е в състояние на абсолютен спад и да се рециклират повече материали и суровини от изключително значение. Оползотворяването на енергия ще е ограничено само до нерестируемите материали, депонирането практически ще е премахнато”. Документът предвиди ЕК да предприеме редица действия, в т.ч.:

- Насърчаване на пазара за вторични материали и търсенето на рециклирани материали посредством икономически инструменти.
- Да преразгледа целите в приетото вече европейско законодателство за предотвратяване, повторно използване, рециклиране и отклоняване от депониране, за да се премине към икономика, основана на повторно използване и рециклиране с близко до нулата количество остатъчни отпадъци (през 2014 г.).
- Да гарантира, че при публичното финансиране от бюджета на ЕС се отдава приоритет на дейностите, свързани с по-високите нива в йерархията на отпадъците, съгласно Рамковата директива за отпадъците, напр. приоритет имат проектите за рециклиране над депата за отпадъци, (през 2012—2013 г.).
- Да улесни обмена на най-добри практики за събиране и третиране на отпадъци сред страните-членки и да разработи мерки за по-ефективна борба с нарушенията на законите на ЕС в областта на отпадъците (през 2013—2014 г.).
- Да постави акцент върху финансирането на научните изследвания в Съюза (инициатива „Хоризонт 2020“ на ЕС) в областта на най-важните цели, свързани с ефективността на ресурсите, включително рециклиране, повторно използване, замяна на материали, оказващи въздействие върху околната среда, или на редки материали, по-интелигентно проектиране.

Страните-членки трябва да предприемат следните мерки:

- да гарантират цялостно прилагане на правото на ЕС, свързано с отпадъците, включително минималните цели.
- да насочват публичното финансиране за научноизследователски дейности към най-важните цели, свързани с ефективността на ресурсите (непрекъснато).
- да предприемат мерки по отношение на разхищението на храни в своите национални програми за предотвратяване на генерирането на отпадъци (2013 г.), като се има

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

предвид поставената цел в Пътната карта до 2020 г. изхвърлянето на годни за консумация храни в ЕС да бъде намалено наполовина.

Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2020 година „Благоденствие в рамките на нашата планета“³, беше одобрена през ноември 2013 г. Един от основните тематични приоритети в тази седма по ред Програма на Общността за действия за околната среда е „Превръщане на Съюза в ресурсно ефективна, екологична и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика“. Подчертава се, че съществува и значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците в Съюза, за да се използват по-добре ресурсите, да се разкрият нови пазари, да се създадат нови работни места и да се намали зависимостта от вноса на суровини, като същевременно се понижат въздействията върху околната среда⁴. Констатира се, че през 2011 г. средното количество отпадъци на глава от населението в Съюза е достигнало 503 кг, като варира от 298 до 718 кг в отделните страни-членки. Средно само 40 % от твърдите отпадъци са подготвени за повторна употреба или се рециклират, докато някои страни-членки постигат 70%, показвайки как отпадъците могат да се използват като един от основните ресурси на ЕС. В същото време много страни-членки депонират над 75% от своите битови отпадъци⁵.

С цел Съюзът да се превърне в ресурсно ефективна, екологична и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, със Седмата Програма за действие по околна среда се гарантира, че не по-късно от 2020 г. отпадъците ще се управляват безопасно като ресурс и за да се предотврати вредата за здравето и околната среда, абсолютното генериране на отпадъци и генерираните отпадъци на глава от населението ще намаляват и депонирането ще е ограничено до остатъчните отпадъци. Това ще включва прилагане на йерархията на отпадъците в съответствие с РДО и ефективното използване на пазарни инструменти и мерки, за да се гарантира, че: 1) депонирането е ограничено до остатъчните отпадъци (т.е. тези, които не подлежат на рециклиране и оползотворяване); 2) енергията се оползотворява само от материали, които не подлежат на рециклиране, като се вземат предвид разпоредбите на член 4, параграф 2 от РДО; 3) рециклираните отпадъци се използват като основен и надежден източник на суровини за Съюза чрез разработването на

³ DECISION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 November 2013 on a General Union Environment Action Programme to 2020 “LIVING WELL, WITHIN THE LIMITS OF OUR PLANET”

⁴Например пълното прилагане на законодателството на Съюза за отпадъците би довело до икономии в размер на 72 милиарда евро годишно, увеличение на годишния оборот на сектора за управление и рециклиране на отпадъците в Съюза с 42 милиарда евро и създаване на повече от 400 000 работни места до 2020 г.

⁵Статистически данни на Eurostat 13/33 Общински отпадъци 2011 г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

нетоксични цикли на материалите; 4) опасните отпадъци се управляват безопасно и генерирането им е намалено; 5) незаконните превози на отпадъци са премахнати с подкрепата на строг мониторинг; и 6) намаляване на хранителните отпадъци. Предвижда се извършване на прегледи на съществуващото законодателство в областта на продуктите и отпадъците, включително преглед на основните цели на ключовите директиви за отпадъците, въз основа на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите, с цел напредък към постигането на кръгова икономика, и премахване на пречките на вътрешния пазар пред дейности по екологосъобразното рециклиране в Съюза.

Целта на Зелената книга за Европейска стратегия относно пластмасовите отпадъци в околната среда⁶ е да стартира обсъждане на широка основа за възможните отговори на свързаните с пластмасовите отпадъци предизвикателства пред обществената политика. Последващите действия във връзка със Зелената книга ще бъдат неразделна част от по-широкия преглед на законодателство в областта на отпадъците, който ще бъде завършен през 2014 г. и по-конкретно на съществуващите цели за оползотворяване и депониране на отпадъци, както оценката на петте директиви, които обхващат различни потоци от отпадъци. Зелената книга представя както резултатите от редица изследвания относно пластмасовата индустрия и отпадъците от пластмаса⁷, така и вредите, които се нанасят от пластмасовите отпадъци на околната среда, особено на морската среда и на водните организми, и потенциалните заплахи за човешкото здраве от химическите добавки в тези отпадъци, които могат да мигрират в околната среда, макар и в малки количества.

Разглеждат се варианти на политиката относно пластмасови отпадъци, като например предотвратяване на образуването чрез изисквания към създаването на пластмасови продукти, преразглеждане на целите за пластмасови опаковки, забрана на депонирането на пластмасови отпадъци, въвеждане на системи за депозит на PET бутилки, въвеждане на икономически инструменти, които да стимулират рециклирането пред оползотворяването на енергия чрез изгаряне и намаляването на употребата на еднократни

⁶ Брюксел, 7.3.2013, COM(2013) 123 final, Зелена книга за Европейска стратегия относно пластмасовите отпадъци в околната среда

⁷ През 2008г. само в Европа са произведени 60 Mt. Според приблизителни изчисления през 2008 г. в Европейския съюз (ЕС-27) са генерирани около 25 Mt пластмасови отпадъци. От тях 12,1 Mt (48,7 %) са били депонирани, като 12,8 Mt (51,3 %) са били оползотворени и само 5,3 Mt (21,3 %) са били рециклирани. Отпадъците от пластмасови опаковки представляват 63% от генерираните пластмасови отпадъци, а генерираните пластмасови отпадъци от ОЕЕО и от ИУМПС – 10% от генерираните отпадъци от пластмаса в Европа

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

или с малотрайна употреба евтини или безплатни продукти, като например, детски играчки, найлонови торбички и др.

Анализ на законодателната рамка на ЕС

Обхват и структура

От приемането на първата рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС през 1975г. европейското законодателство в сектора има огромно развитие. Понастоящем законодателството на Общността включва три категории законодателни актове:

- *Рамково законодателство:* Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
- *Законодателство относно операции и съоръжения по третиране на отпадъци:* Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци.
- *Законодателство относно специфични потоци отпадъци и включва следните базови директиви:* Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО; Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване; Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства; Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили; Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието и Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

В допълнение на посочените директиви за специфични отпадъчни потоци са приети и редица съпътстващи към тях директиви и решения на ЕС, въвеждащи специфични технически изисквания и правила.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Рамката и структурата на европейското законодателство, уреждащо обществените отношения в сектор отпадъци може да се онагледи по следния начин:

Рамково законодателство:	
Директива 2008/98/ЕО	Регламент (ЕО) № 1013/2006

операции по третиране:	
Директива 2010/75/ЕС	Директива 1999/31/ЕО

специфични потоци отпадъци:						
2006/66/ЕО	2012/19/ЕС	2011/65/ЕС	94/62/ЕО	2000/53/ЕО	96/59/ЕО	86/278/ЕИО 78/176/ЕИО

Принципи⁸

Основните принципи, на които се основава секторно законодателство, предмет на анализа, са:

“Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно

“Отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

“Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

⁸ Communication from the Commission on the Review of the Community Strategy for Waste Management (COM(96)399 final, 30 July 1996)

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

“Близост” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.

“Самодостатъчност” – отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третираны в рамките на общността.

„Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Йерархия на управлението на отпадъците

РДО въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност *определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците*. Спазването на йерархията на управление на отпадъците от страните-членки гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци
- б) Подготовка за повторна употреба
- в) Рециклиране
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

„Предотвратяването” на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

- а) генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване)
- б) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

„Подготовка за повторна употреба” включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

„Рециклиране” - Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):

- рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формоване, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка
- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите⁹.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

„Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без

⁹ Критерии за компост от биологични отпадъци на равнище ЕС в момента са в процес на обсъждане. Поради това към момента, компост, който не е престанал да бъде отпадък по всички съществуващи национални стандарти и се използва като тор се смята за оползотворен. В специално прието Решение на ниво ЕС относно изчисляване на постигането на целите за рециклиране и оползотворяване от страните - членки подробно е описано в кои случаи компоста се счита за оползотворен.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО.

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване

„Обезвреждане” - депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Действащо законодателство

РДО от 2008 г. - Нови ключови разпоредби

РДО, освен посочената йерархията на отпадъците, въведе и други ключови разпоредби за страните-членки, съответно за техните компетентни национални, регионални и местни власти, отговорни за съответните политики:

- до 2020 г. да се постигне повторна употреба и рециклиране на минимум 50% от битовите и приравнените на битовите отпадъци
- до 2020 г. да се постигне рециклиране и оползотворяване на най-малко 70% от отпадъците от строителство и от разрушаване на сгради
- до 2014 г. страните-членки да разработят национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъци
- най-късно до 2015 г. да се въведе разделно събиране минимум за битовите отпадъци и подобни източници от хартия, метал, пластмаса и стъкло
- въвежда процедура за определяне на критерии за край на отпадъка и специфицира в кои случаи вещества или предмети, получени в резултат от производствен процес, представляват странични продукти, а не отпадъци
- разграничава кога изгарянето на отпадъци е ефективно от енергийна гледна точка и се счита за операция по оползотворяване
- определя ясно разликата между „оползотворяване” и „обезвреждане” на отпадъци
- въвежда „разширена отговорност на производителя” като едно от средствата за подпомагане на разработването и производството на стоки, при които се отчита напълно и се улеснява ефективното използване на ресурси по време целия им жизнен цикъл, включително тяхната поправка, повторна употреба, разглобяване и

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

рециклиране, без да се възпрепятства свободното движение на стоки на вътрешния пазар.

Изисквания при трансграничен превоз

Регламент (ЕО) № 1013/2006 въвежда изисквания към лицата, които извършват трансграничен превоз, да нотифицират или да предоставят информация пред компетентните власти в страните-членки при трансграничен превоз на отпадъци и да предоставят финансови гаранции, покриващи риска от превоза. Регламентът предоставя на страните-членки възможност да ограничат в определени случаи вноса на отпадъци¹⁰ и изисква компетентните органи да осъществяват контрол и налагат подходящи санкции при установяване на нелегален превоз. Регламентът забранява износ на отпадъци за обезвреждане извън ЕС, с изключение на износ за страните от ЕАСТ -Исландия, Норвегия, Лихтенщайн, Швейцария, когато са и страни по Базелската конвенция.

Изисквания относно операции по третиране и съоръжения

Две директиви въвеждат технически и други изисквания към съоръжения за отпадъци и към тяхната експлоатация: 1) Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС относно инсталациите за изгаряне и съвместно изгаряне на отпадъци и 2) Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци. Директивата за депониране въвежда и ограничения за депониране на биоразградими отпадъци: поетапно до 2016 г. количеството на биоразградими отпадъци, които се депонират да се редуцира през 2016 г. до 35% от количеството през 1995 г. За няколко от новите страни-членки, включително и за България, този срок е до 2020 г. Директивата забранява депонирането на гуми, течности и експлозиви.

Изисквания относно специфични потоци отпадъци

Количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване са въведени в 4 европейските директиви относно отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори. Специфични изисквания относно други потоци отпадъци: ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ и отпадъци от производство на титанов диоксид са регламентирани в две отделни директиви. С оглед опростяване на законодателството,

¹⁰ Става въпрос за ограничения за внос на отпадъци, предназначени за инсталации за изгаряне, определени за оползотворяване, когато е установено, че национални отпадъци трябва да бъдат обезвредени или, че тези отпадъци трябва да бъдат третирани по начин, който не отговаря на техните национални планове за управление на отпадъци. По екологични съображения, държавите – членки могат да ограничат и износа на отпадъци.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

изискванията относно разделното събиране, когато е възможно регенерирането и обезвреждане на отработените масла, се включиха в РДО, която отмени стара европейска директива.

Процес на преразглеждане на законодателството

*Пътната карта на ЕК, ГД „Околна среда“ за преглед на политиките в сектор „Отпадъци“ за 2014 г.*¹¹, която представя възможните законодателни инициативи, включва три основни елемента:

Първо, преглед на ключови цели в Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци. Целите, заложили в тези директиви, са един от инструментите за операционализиране на целите за ефективност на ресурсите и целите, свързани с Инициативата на ЕС за суровините¹². Предвижда се прегледът на целите да адресира по един всеобхватен начин адекватността на настоящите цели в трите целеви директиви, например чрез поставяне на по-строги цели от текущите или чрез поставяне на нови цели, включително за предотвратяване на отпадъците и за намаляване на депонираните отпадъци. В същото време, прегледът предвижда обследване за припокриване (в т.ч. между целите за рециклиране в РДО и в Директивата за опаковките и отпадъците от опаковки) и, ако е необходимо, идентифициране на опции за опростяване на законодателството и подобри яснотата и съгласуваността между директивите. Законодателната инициатива е част от публикуваната Работна програма на ЕК за 2014 г.

Второ, последваща (ex-post) оценка ("fitness check") на пет, приети по-отдавна директиви относно специфични отпадъчни потоци: утайки от ПСОВ; ПХБ/ПХТ; отпадъци от опаковки, ИУМПС, батерии. Ще се направи оценка на съгласуваността между изискванията на тези директиви с новия подход в политиката по отпадъците, в т.ч. йерархията на отпадъците, подхода за жизнения цикъл, и с целите на текущата политика, в т.ч. ефективност на ресурсите и суровините. Оценката предвижда консултации със заинтересованите страни.

Трето, оценка на проблема с отпадъците от пластмаса в контекста на текущата рамка на политиката за управление на отпадъците, основана на Зелената книга за

¹¹ "Roadmap for the Review of Waste Policy and legislation": http://ec.europa.eu/environment/waste/target_review.htm

¹² Brussels, 4.11.2008, COM(2008) 699 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL The raw materials initiative — meeting our critical needs for growth and jobs in Europe {SEC(2008) 2741}

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци и околната среда, одобрена през януари 2014г.

Предложение за промяна на Директива 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки

През 2011 г. ЕК възложи проучване и възможни регулации относно полимерните торбички за еднократна употреба.¹³ Предложенията за такава регулация са вече факт чрез промяна на Директива 94/62/ЕС¹⁴. На 4 ноември 2013 г. ЕК прие предложение за намаляване употребата на полимерни торбички с дебелина под 50 микрона. Съгласно проекта за промени на Директивата от датата на влизането ѝ в сила страните-членки трябва да въведат в националното си законодателство изискванията в срок от 12 месеца, а до две години след влизането ѝ в сила – да я приложат на практика. Това означава, че страните-членки трябва да въведат мерки, които могат да бъдат икономически инструменти, национални цели за намаляване на количествата или пазарни ограничения, като се спазват правилата на свободно движение на стоки и услуги. Целта на предложението е да се намали вредното въздействие от изхвърлянето на полимерните торбички върху околната среда и най-вече върху водните морски организми и се стимулира предотвратяването на отпадъците и по-ефективното използване на ресурсите.

Други проучвания

ЕК е възложила и проучване относно възможна промяна на сроковете относно целите за ОЕЕО¹⁵.

Анализ на законодателство и на програмните документи и политики в Р.България

Развитие на специалното законодателство

До приемането през септември 1997 г. на **Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда** в България липсва специална правна уредба в тази област.¹⁶ Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор

¹³ EUROPEAN COMMISSION Brussels, 31.10.2012 SWD(2012) 365 final COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Overview of EU policies, legislation and initiatives related to marine litter

¹⁴ EUROPEAN COMMISSION Brussels, XXX[...] (2013) XXX draft Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 94/62/EC on packaging and packaging waste to reduce the consumption of lightweight plastic carrier bag

¹⁵ Информация относно обществените поръчки на страницата в интернет на ЕК, ГД „Околна среда“

¹⁶ Изключение са ПМС, прието през 1993г., уреждащо някои изисквания относно опасните отпадъци, и ПМС от 1996г, с което се въвежда режим по вноса и транзитния превоз през територията на страната на отпадъци и опасни вещества

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

„Управление на отпадъците” и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък”, „причинител” и „притежател” на отпадъци. С този закон се въвежда и принципа за „разширена отговорност на производителите” чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови екотакси. За детайлизиране разпоредбите на закона впоследствие са утвърдени редици подзаконовни нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно РДО 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор “Управление на отпадъците”. Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010 г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия от местните власти за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

ЗУО, в сила от юли 2012 г. въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща”, „разширена отговорност на производителя” и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка” и „странични продукти”, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

- количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло
 2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло
 3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
- Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.
 - Въвежда поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:
 1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
 2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
 3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.
 - Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.
 - Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места
 - Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да се приемат от общинските съвети до средата на 2014 г.
 - Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.
 - Въвежда икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложили специфични мерки за управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане е приет през януари 1996 г (обн., ДВ, бр.8 от 1996 г.). Допълнително със Закон (обн. ДВ, бр.113 от 1999 г.) са ратифицирани и поправките към Конвенцията. На общоевропейско ниво конвенцията се прилага чрез Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

Подзаконови национални нормативни актове към ЗУО

Действащите подзаконови нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

Подзаконови нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации¹⁷:

- към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци
- за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци
- за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци
- за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци
- към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:

- за утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието
- за строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали
- две отделни наредби за третиране и за разделно събиране на био-отпадъците
- ПХБ

¹⁷ Актуална информация за нормативните актове е налична на страницата на МОСВ <http://www.moew.government.bg>.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- за опаковки и отпадъци от опаковки
- ИУЕЕО
- ИУМПС
- за отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори
- за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти
- за автомобилни гуми

Все още не е приета Наредбата за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения, която е съвместна наредба на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите.

Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

- за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци
- за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички)
- за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

- за класификацията на отпадъците
- за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

Съответствие с европейското право в сектор отпадъци

Към момента на приемане на НПУО националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците”. Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство - нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци”) и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

съхранение на метален живак, считан за отпадък - са отстранени и съответните наредби са приети.

Законодателство с основен предмет други сфери на обществения живот, съдържащо разпоредби относно отпадъците

Закон за местните данъци и такси

Регламентира данъци и такси, които се определят от общините и приходите от които постъпват в общинския бюджет, включително такса „Битови отпадъци“. Законът регулира за кои услуги таксата за битови отпадъци се заплаща от потребителите, подхода за определянето ѝ, кои разходи, извършвани от общините, формират таксата, сроковете за заплащането ѝ.

Закон за устройство на територията

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изградят енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП.

От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория – с незначителен риск и сложност.

Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране

- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО
- в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране
- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци.¹⁸ Този текст поставя значителни ангажименти на общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти.

Посоченото несъответствие следва да се отстрани, тъй като общините не следва да имат задължението за осигуряване на терени, съоръжения и инсталации за производствени отпадъци (в случая строителни отпадъци), отговорност за които по ЗУО има строителният бизнес, генериращ тези отпадъци. Този текст би представлявал и пречка пред инвеститорите в съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци, тъй като текстът на закона не им позволява да си осигурят терен за инвестицията.

¹⁸ Този текст на закона е кореспондирал с изискванията на Закона за управление на отпадъците от 2003 г., съгласно които общините имаха задължения относно избора на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Спорен и неясен е и текстът от Закона за устройство на територията, съгласно който не се допуска въвеждане в експлоатация на строеж, когато не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци.

Закон за статистиката

Законът за статистиката е рамков за всички сфери на обществения живот и регламентира правилата за статистическата информация в страната. Законът урежда и въпросите, свързани с конфиденциалността на информацията и условията за предоставянето ѝ в определени случаи само след съгласие на засегнатите лица. Информацията, предоставена на НСИ от общините относно битовите отпадъци, също попада в приложното поле на конфиденциална информация. Тъй като предоставянето на услуги в областта на битовите отпадъци са типични публични услуги, заплащани от публични финанси на общините, събирани от такси от потребителите на тези услуги в общината, следва информацията, предоставяна от общините, да е със свободен публичен достъп за обществеността и институциите.

Нормативни актове на общинските органи

Още с първия закон от 1997 г., уреждащ управлението на отпадъците, се постави изискване общините да разработят местни наредби, с които да детайлизират изпълнението на отговорностите на местните власти, специфично за отделните общини. На практика всички общини разработиха и впоследствие с развитието на националното законодателство актуализират своите наредби. В настоящия момент някои от общините приеха нови наредби, съобразени със ЗУО от 2012 г., а останалите общини са в процес на актуализация.

Политики и основни програмни документи на национално ниво

Планирането в областта на управление на отпадъците стартира през 1998 г. с разработването и приемането на първата **Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 1998-2002 г.** През 2002-2003 г. са разработени национални програми за специфичните отпадъчни потоци, регулирани от няколко европейски директиви, в т.ч. за излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от опаковки, в резултат на изпълнението на които бяха изградени солидни основи за управление на специфичните потоци отпадъци.

Следващите национални програми за управление на дейностите по отпадъците са **Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2003-**

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

2007 г., с актуализация и продължение за 2008 г. и третата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г., която постави 10 стратегически цели, в т.ч. относно предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците, увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и др.

По-голямата част от мерките за постигане на стратегическите цели са изпълнени, включително от мерките за подобряване на административния капацитет, въвеждането на икономически инструменти за стимулиране на рециклирането и предотвратяването на образуването на отпадъци. Значителен напредък има по отношение на подготовката и изпълнението на интегрираните регионални системи за управление на битовите отпадъци. Изоставане се констатира най-вече по отношение на сроковете за въвеждане в експлоатация на регионалните депа и съоръжения за битови отпадъци, но следва да се отбележат нереалистичните срокове за начало на експлоатация на тези съоръжения, посочени в програмата – юли 2009 г., като се има предвид, че в началото на 2009 г. голяма част от проектите са на идейна фаза, не са осигурени площадки и е нереалистично тяхното построяване за няколко месеца.

В обхвата на националната система от програмни документи в анализирания област са още два национални плана, поставящи цели и определящи мерки за решаване на две специфични области от управлението на отпадъците.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложили и като ключови за постигане на целите на *Третия национален план за действие по изменение на климата 2013 -2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“*. Някои от инсталациите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са в

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

изпълнение, а най-голямата инсталация предстои да бъде въведена в експлоатация в София през 2014 г. Все още обаче информационните кампании за населението и другите заинтересовани страни са с много ограничен обхват.

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020 г. е също първи за страната план в разглежданата област. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020 г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда чрез достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012 г. и е разработена и приета Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани строителни материали. В процес на подготовка и изпълнение са и инсталации за рециклиране на строителни материали като част от интегрираните регионални общински системи за управление на отпадъците.

Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. е четвъртият програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р. България. Основна цел на плана е да прекъсне връзката между икономическия растеж и отпадъците, като подобри йерархията на управлението на отпадъците чрез разработване за първи път на подпрограма и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, постави конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци.

Основни изводи и препоръки направени в НПУО 2014-2020г.

Анализът на европейските и националните политики и законодателство води до следните основни изводи и препоръки:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве.
- От приемането преди почти 40 г. на първата европейска рамкова директива за отпадъците през 1975 г., законодателството на Общността в сектора има бурно развитие през последните 15 години. От по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците като най-високо ниво от йерархията на управление на отпадъците.
- Като се имат предвид предвижданията на стратегическите документи на ниво ЕС, очертаващи политиките по ефективно използване на ресурсите и околна среда по пътя на устойчивото развитие, както и работната програма на ГД „Околна среда” за преглед на политиките в сектор „Отпадъци”, може да се очакват промени в европейското законодателство, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите, и вероятно:
 - допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци до 2020 г., и с по-голяма вероятност депонирането да се ограничи само до отпадъци, които не могат да се рециклират и оползотворят, и по-конкретно ограничения за депонирането на пластмасови и/или хранителни отпадъци, а в по-далечен хоризонт – и повсеместна забрана за депониране на отпадъци
 - специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба
 - ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани, като например пластмасови отпадъци, съответно въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци, особено на пластмасовите отпадъци

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и за опасни отпадъци
- по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства и най-вече на пластмасовите отпадъци от тях, както и за батерии.
- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, се развива изключително бързо и динамично и то само от 15 години. След приемане на първия закон през 1997 г. се разработва и приема пълен и систематизиран пакет от правни норми, които, от една страна, хармонизират националното с европейското право, а от друга страна, въвеждат специфични национални инструменти и механизми, които да подпомогнат постигане на целите и прилагане на принципите на съответните нормативни актове.
- Националната правна рамка е построена в цялост като логична конструкция и архитектура. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателство да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена. Предизвикателство в този случай ще бъдат консултациите и постигането на консенсус със заинтересованите страни.
- Съществуват някои недостатъци в няколко текста на Закона за устройство на територията, които трябва да бъдат отстранени, тъй като представляват, макар и формална, бариера за предприемане на инвестиционни инициативи от страна на общините и бизнеса за инсталации и съоръжения за рециклиране и оползотворяване на строителни и други отпадъци.
- С оглед осигуряване на публичност на информацията, свързана с битовите отпадъци, следва да се направи прецизиране в Закона за статистиката.
- В изпълнение на първия Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, както и на следващите закони, са разработени национални програмни документи като солидни инструменти за прилагане на законодателството и за идентифициране на важни законодателни инициативи в сектора. При разработването на програмите е необходимо да се планира по-прецизно, като се поставят реалистични срокове за изпълнение на мерките.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Политики и основни програмни документи на местно общинско ниво в община

Борово:

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Какви ангажименти регламентира националното законодателство спрямо местните власти, в т.ч. спрямо община Борово,

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в община Борово, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците,

- Местната нормативна уредба съдържа ли минималните изисквания на законодателната уредба-в т.ч. на ЗУО,

- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ

Приложени методи за анализ:

Методите за анализ са свързани с проучване и запознаване с нормативните документи (закони, наредби, общински наредби, икономически механизми, свързани програми), в които се регламентират отговорностите на община Борово.

Методи за анализ, разработени и залегнали в Национален план за управление на отпадъците 2014–2020 г.

Получената информация от община Борово като отчети за изпълнение на задачите по управление на отпадъците за минал период от време.

Законодателство на Европейския съюз: директиви, регламенти, решения.

На национално ниво това са:

-Стратегически документи в областта на отпадъците;

-Национално законодателство: закони, наредби, постановления, регистри указания, заповеди, регистри.

На регионално ниво на сайта на РИОСВ-Русе:

-Издадени разрешителни за дейности с отпадъци

-Издадени регистрационни документи за дейности с отпадъци

-Регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци,

Информационна система за докладване по ЕРИПЗ

На местно ниво:

-Програма за опазване на околната среда на община Борово за периода 2011–2014 г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

-Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Борово, приета с Решение № 410 по Протокол № 34/25.06.2014 г.

Наредбата е във връзка с чл.22,ал. на Закона за управление на отпадъците.

Основни изводи и препоръки:

1.С настоящата Програма за управление на отпадъците община Борово изпълнява изискванията на Чл. 52 от Закона за управление на отпадъците, 2012г., а именно постигнатото е:

(1) Кметът на община разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община.

- Програмата се разработва и приема за период, който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците – шестгодишен период от 2014 година до 2020 година;

Програмата съдържа необходимата информация за постигнатото до момента от дейността на община Борово по управление на отпадъците на общинско ниво, съобразено с нормативните документи и изисквания до 2016г. Отчетено е, че община Борово през 2008 г., с решение № 143 по Протокол № 12/19.09.2008 г. на Общинския съвет се включила в сдружение “Регионално сдружение за управление на отпадъците – Янтра – Лом 2008”, а през 2011 г., с решение № 538 по Протокол № 44/27.07.2011 г. на Общинския съвет се включва в проект за „Изграждане на регионална системи за управление на отпадъците в регион Борово/Бяла“, което решение за в бъдеще определя нови цели и изисква приоритизиране мерките и дейностите й до 2020 г.

2. Анализ на отпадъците

Анализът на отпадъците включва: анализ на битовите отпадъци, анализ на отпадъци от строителство и разрушаване и анализ на отпадъците утайки от ПСОВ.

За нуждите на анализа е използван и „Анализ на състоянието и прогноза за вида, количествата и източниците на отпадъците и образувани на територията на страната, (МОСВ).

Потоците отпадъци биват:

Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Производствени неопасни отпадъци

Строителни отпадъци

Опасни отпадъци

Специфични потоци отпадъци, които включват:

- Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми)
- Отпадъци, съдържащи ПХБ/ПХТ
- Утайки от ПСОВ

Медицински и биологични отпадъци

Анализ на битовите отпадъци

Определение за „битови отпадъци“:

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

"Биоразградими" са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

"Биоотпадъци" са биоразградими битови отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Рамковата директива 2008/98/ЕО за отпадъците включва основно разпоредба чрез чл.22 който насърчава разделното събиране на биоотпадъците, за ад отговори на необходимостта от възстановяване на почвеното плодородие, връщайки обратно в почвата органична материя с високо качество.

Тенденцията към предотвратяване на отпадъците и оползотворяване на ресурсите от отпадъци се въвежда с чл.11, който включва цели до 2020г.подготовката за повторна

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

употреба и рециклиране на отпадъчни материали най-малко като хартия, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и евентуално от други източници, доколкото тези потоци са отпадъци наподобяващи домакинските отпадъци, следва да се увеличи най-малко до 50% от общото тегло-като е отбелязано, че нито една национална стратегия няма да осигури 50% рециклиране/оползотворяване на битови отпадъци, ако не са обхванати и биоотпадъците.

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. През десетгодишния период 2002-2012 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 601 до 446 кг/жител/година. По отношение на нормата на натрупване на битови отпадъци на жител спрямо средните стойности за ЕС-27, България е с по-благоприятни стойности през последната отчетна 2012 г. и тенденциите в динамиката на показателя за периода. За същия десетгодишен период образуваните битови отпадъци на жител средно за ЕС-27 са съответно за 2002 г. – 527кг./жител, а за 2012 г. - 492кг/ж.

С цел унифициране на подхода на общините за осъществяване на анализ на състава на отпадъците през 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. В методиката е направен задълбочен анализ на тенденциите в развитието на образуване на отпадъците, както и на тенденциите в развитието на материалите и връзката им с образуване на различните фракции. Определени са и основните параметри, влияещи върху нормата на натрупване и морфологичния състав на отпадъците. Морфологичният състав, предложен като референтни стойности в Методиката на основата на задълбочени проучвания, е представен по групи населени места в таблицата по-долу.

Таблица 1. Морфологичен състав съгласно Методиката

Населени места	под 3 хиляди	3-25 хиляди	25-50 хиляди	50-150 хиляди	над 150 хиляди
Хранителни	15.60%	23.20%	28.00%	30.60%	28.90%
Хартия	6.10%	8.50%	8.10%	9.40%	11.40%
Картон	4.00%	5.50%	6.90%	8.20%	9.40%
Пластмаса	10.30%	10.10%	12.80%	15.40%	11.30%
Текстил	2.00%	3.70%	2.90%	2.90%	2.80%
Гума	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Кожа	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Градински	30.90%	21.70%	13.10%	11.00%	11.00%

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Населени места	под 3 хиляди	3-25 хиляди	25-50 хиляди	50-150 хиляди	над 150 хиляди
Дървесни	2.90%	2.00%	2.90%	2.10%	2.00%
Стъкло	2.40%	6.10%	7.00%	7.80%	9.20%
Метали	1.90%	2.00%	2.00%	2.00%	1.90%
Инертни	21.30%	14.80%	13.70%	8.00%	9.70%
Опасни	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%
общо	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Източник: НСИ

От друга страна попълнената от общините информация в специално разработените за целта въпросници през 2013 г. дава основание да се направи извод, че преобладаващата част от битовите отпадъци се генерира от домакинствата – между 80 и 90%, и между 10% и 20% – от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти. Вариацията на тези проценти е в зависимост от големината на населените места.

От друга страна: При отчитане на националните специфики и тенденциите за промяна на състава на битовите отпадъци в страните от ЕС, са направени следните допускания за промени в състава на битовите отпадъци в страната:

- Запазване ръста на **хранителните отпадъци** при населени места до 50 хиляди жители и евентуален ръст в населени места над 50 хиляди жители.
- **Хартия** - тенденция към запазване на количеството - увеличеното потребление на опаковки се компенсира от навлизането на електронни носители, изместващи печатните издания и офис хартията.
- Тенденция към увеличаване на количествата **картон** вследствие на увеличено потребление на опаковки.
- При **пластмасата** се предвижда тенденция към леко увеличаване вследствие на повишаване на общото потребление на пластмасовите бутилки.
- Разделното събиране и третиране на отпадъците от зелените площи се очаква да доведе до повишение в количествата на **градинските отпадъци**. Същевременно, очаква се повишението да не е голямо поради мерките, предприети в малките населени места за въвеждане на домашно компостиране.
- Леко повишаване се очаква при **дървесните отпадъци, стъклото и металите**.
- Има отпадъци, при които се очаква тенденция на леко намаляване. Това са **инертните и опасните домакински отпадъци**. Причините за това са намалената употреба на твърди горива за отопление, разделното събиране и третиране на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

строителни отпадъци, както и въвеждането на центрове за приемане на опасни отпадъци от домакинствата.

- При *текстила, гумата и кожата* не се очакват промени.

Във връзка с изчисленията, които общините ще правят и ще трябва да доказват пред МОСВ за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, общините са задължени на определена периодичност да извършват морфологичен анализ на битовите си отпадъци, като използват методиката, утвърдена през 2012 г. Това ще даде възможност за съпоставимост на данните и проследяване на тенденциите за промените в морфологията на битовите отпадъци.

Анализът на състоянието на битовите отпадъци на общинско ниво в община Борово се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са общите количества и тенденциите относно генерирани битови отпадъци в общината за анализирания период: в абсолютни количества, на жител/година, сравнение със средното за страната;

- Какъв е морфологичният състав на битовите отпадъци в общината;

- Какви са количества на повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са сравненията със средното за страната. В каква степен основно прилаганите в общината методи за обезвреждане на битовите отпадъци съответстват на йерархията за управление на отпадъците,

- Какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци;

- Какви са количествата образувани битови отпадъци от различните източници – от домакинствата и от юридическите лица.

Количествена цел за предотвратяване на образуване на отпадъци в община

Борово

Цел	2020
Предотвратяване образуването на битови отпадъци	Законодателството изисква община Борово до 2020 година да постигне целта: нормата на натрупване на битови отпадъци да нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Информационно обезпечение на анализа

Програмата съдържа необходимата информация за постигнатото до момента от дейността на община Борово по управление на отпадъците на общинско ниво, съобразено с нормативните документи и изисквания до 2016г. Отчетено е, че община Борово през 2008 г., с решение № 143 по Протокол № 12/19.09.2008 г. на Общинския съвет се включила в сдружение “Регионално сдружение за управление на отпадъците – Янтра – Лом 2008”, а през 2011 г., с решение № 538 по Протокол № 44/27.07.2011 г. на Общинския съвет се включва в проект за „Изграждане на регионална системи за управление на отпадъците в регион Борово/Бяла“, което решение за в бъдеще определя нови цели и изисква приоритизиране мерките и дейностите ѝ до 2020 г.

При извършване на анализа на текущото състояние на сектора (PEST анализ) в програмата се извършва оценка на околната среда, характерна за територията на община Борово.

Основни данни за проекта:

Във връзка с изтичане периода за допустимост на разходите по ОПОС 2007-2013 г. (31.12.2015 г.) на общото събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Борово (Бяла, област Русе) е взето решение и е подадено пред ПУДООС заявление за отпускане на безвъзмездна помощ за изпълнение на инвестиционен проект „Доизграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла, област Русе)“ и довеждаща инфраструктура за външни връзки на площадката с републиканската пътна мрежа и мрежите на техническата инфраструктура“ и отпускане на безлихвен заем за изпълнение на инвестиционен проект „Площадка за сепарираща и компостираща инсталации“.

Към настоящия момент депонирането на събраните на отпадъците се извършва на регламентираното депо с местонахождение: гр. Бяла, област Русе, м. „Трапито“, планоснимачен номер: 000320, ЕКАТТЕ: 07603. Със Заповед № 594/25.10.2016 г., на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 63, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси, кмета на община Борово възлага сметосъбирането и сметоизвозването на ТБО през 2017 г. в общината да обхваща имотите в регулационните граници на всички населени места в община Борово. Услугата по сметосъбирането и сметоизвозването е възложена на ОП „Горски фонд и чистота“.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Състояние и тенденции относно битовите отпадъци генерирани на територията на община Борово

Предоставена информация от страна на община Борово по отношение на депонираните от общината количества битови отпадъци. Общината не е предоставила информация за количеството на строителните отпадъци.

	2011	2012	2013	2014	2015
Количество битови отпадъци (тон./год.)	1469	1323	592	1219	884,88
Количество строителни отпадъци(тон./год.)	-	-	-	-	-

Доклад за основно охарактеризиране на отпадъците, генерирани на територията си.

Докладът се изготвя във връзка с чл. 35, ал. 1, т. 1 от Наредба № 6 от 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Докладът е за отпадък с код и наименование – 20 03 01 смесени битови отпадъци /съгласно приложение № 1 от Наредба № 2 от 2014г. за класификация на отпадъците/ със съдържание :

Притежател на отпадъка:

1. Име	Община Борово
2. ЕИК	BG 000530479
3. Адрес	Ул. " Н. Вапцаров " № 1А
4. Населено място	гр. Борово
5. ЕКАТТЕ	05611
6. Община	Борово

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

1. Основание за извършване на основно охарактеризиране

Основното охарактеризиране на отпадъка, който е обект на разглеждане в настоящия доклад и предназначен за обезвреждане чрез депониране е извършено в съответствие с изискванията на част I, раздел 1, т.1.1 на приложение №1 от Наредба №6/2013 г.

2. Източник и произход на отпадъка

Източник на отпадъците е населението на община Борово, което е обхванато от организирано сметосъбиране и сметоизвозване – 6 бр. села и един град.

Данни за населените места и броя на населението са представени в следващата таблица:

№	Населено място	Брой жители
1	гр. Борово	2 406
2	С.БАТИН	647
3	С.БРЕСТОВИЦА	235
4	С.ВОЛОВО	133
5	С.ГОРНО АБЛАНОВО	1 008
6	С.ЕКЗАРХ ЙОСИФ	436
7	С.ОБРЕТЕНИК	1 531
ОБЩО		6 396

3. Информация за процеса, в резултат на който е образуван отпадъкът (описание и характеристики на входящите суровини и продукти)

Разглеждания отпадък е образуван от жизнената дейност на населението в община Борово. В него се включват и отпадъци от административните, социални и обществени сгради, търговски обекти и обекти за отдих в населените места на Община Борово.

Общото годишното количество на ТБО, генерирани от община Борово за последните три години е както следва:

Код на отпадъка	Количество		
	2013 г.	2012 г.	2015 г.
20 03 01	592 т	1 219 т	884,88 т

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

4. Предварително третиране на отпадъка

Съгласно изискванията на чл.38, ал.1 от Наредба №6/2013 г. отпадъците, предназначени за обезвреждане чрез депониране следва да се подлагат на предварително третиране преди депонирането им.

По смисъл на *Наредба №6/2013 г.* под “Предварително третиране” се разбира: всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците, с цел да се намали обема им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им.

Съгласно дефиницията за “предварително третиране” изпълнението на поне една от целите на изискването за промяна на характеристиките на отпадъците е достатъчно за да се счита, че операцията представлява предварително третиране.

За разглежданите отпадъци от община Борово не се прилага физичен или друг метод на предварително третиране – уплътняване или намаляване на обема.

5. Данни за състава на отпадъка и за поведението му при излужване

5.1. Данни за състава на отпадъка

В Община Борово не е провеждано практическо изследване за определяне на морфологичния състав на битовия отпадък. Това е причината да се представи прогнозна информация, която е заимствана от Националната програма за управление на отпадъците за периода 2007-2013 г. В нея са използвани усреднените резултати от проведени проучвания в различни типове населени места. При всяко от проучванията са изследвани достатъчни по брой и обем представителни измервания, проведени през всеки от четирите сезона.

Морфологичен състав, %	
до 25 000 жители	
Органични	
хранителни отпадъци	12,56
<i>хартия</i>	6,55
<i>картон</i>	0,70
пластмаса	8,98
текстил	4,70

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

гума	0,45
кожа	1,35
градински отпадъци	14,0
дървесни отпадъци	2,28
Неорганични	
<i>стъкло</i>	3,40
метали	1,30
Други	
Сгурия, пепел и др. неидентифицирани	43,73

В Община Борово е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, което предполага, че в морфологичния състав на изпитваните отпадъци е намалено съдържанието на метали, стъкло, хартия и пластмаса.

5.2. Данни за поведението на отпадъка при излужване

За разглеждания отпадък не се изисква извършване на изпитване за определяне поведението при излужване, тъй като представлява битов отпадък, класифициран като неопасен, предвиден за депониране в депа за неопасни отпадъци (основание т. П.2. подточка 2.3. от *Ръководство за извършване на основно охарактеризиране и прилагане на критериите за приемане на отпадъци на различни класове депа, утвърдено със Заповед № РД - 156 от 04.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите*).

6. Информация за външния вид на отпадъка

Отпадъка е смесен от населените места на територията на Община Борово: хартия, пластмаса, отпадъци от храна, градински и други.

Мирис –	силен
	по вид: смесен – торфен, гнилостен
Цвят –	смесен
Агрегатно състояние –	твърдо

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

7. Код и наименование на отпадъка

Отпадъка е с код 20 03 01 и наименование “смесени битови отпадъци”.

8. В случаите на огледални кодове - свойствата на опасния отпадък съгласно Наредба №2 от 2014 г. за класификация на отпадъците

Разглежданият отпадък с код - 20 03 01 и наименование - смесен битов отпадък е с неопасен характер и няма огледален код по смисъла на Наредба №2 от 2014г.

9. Информация, която доказва, че отпадъкът не попада в обхвата на изключенията по чл.14, ал.1 от Наредба №6/2013 г.

Съгласно чл.14, ал.1 от Наредба №6 от 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 83 от 2004 г.) не се допуска депонирането на редица отпадъци. В следващата текстова таблица е направен сравнителен анализ между разглеждания отпадък с код 20 03 01 и въведените забрани:

Забрани на чл.14 от Наредба №6	Характеристики на разглежданите отпадъци
Течни отпадъци	Разглеждания отпадък е в твърдо състояние.
Отпадъци, определени с наредбата по чл. 3 от ЗУО като експлозивни, корозивни, оксидиращи, лесно запалими или запалими.	Отпадъците не са експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Болнични и други клинични отпадъци от хуманното и ветеринарно здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност, които с наредбата по чл. 3 от ЗУО са класифицирани като инфекциозни	Отпадъка е смесен с битов характер и не се образува в болнични или изследователски условия.
Излезли от употреба гуми	Отпадъка не представлява излезли от употреба гуми.
Отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа съгласно приложение № 1 на Наредба №6/24.08.2004г	Отпадъка отговаря на критериите за приемане на отпадъци на депа за неопасни отпадъци.

Въз основа на направеното сравнение на характеристиките на разглеждания отпадък с код 20 03 01 със забраните на чл.14 от Наредба №6 се доказва, че не попада в обхвата на цитираните забрани за депониране.

10. Класа депо, на което отпадъкът може да бъде приеман

Предвид извършената класификация на отпадък с код 20 03 01 и наименование смесен битов отпадък може да се твърди, че същият е с неопасен характер тъй като не притежава опасни свойства и не съдържа компоненти, който го превръща в опасен по смисъла на Наредба № 2 за класификацията на отпадъците.

Имайки предвид класификацията на депата: за инертни, неопасни и опасни отпадъци, приемаме, че разглеждания отпадък би следвало да се депонира на депо за неопасни отпадъци. Съгласно чл.37, ал. 1, т.2 от Наредба №6/2013 г. за условията и изискванията на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, се депонират следните видове отпадъци:

- битови отпадъци, които са класифицирани като неопасни;
- неопасни отпадъци с друг произход (производствени, строителни и др.);

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- устойчиви нереактивоспособни опасни отпадъци в т.ч. втвърдени и встъклени, с интензивност на излужване равностойна на тази на неопасните отпадъци.

За разглеждания смесен битов отпадък няма нормативно въведени забрани за депониране на депа за неопасни отпадъци.

Както вече се спомена, отпадък с код 20 03 01 не попада в обхвата на въведените в националното законодателство забрани за депониране, а именно:

- 1) чл. 13, ал. 1 и чл. 37 от Наредба 6/2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатацията за на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- 2) чл. 39 на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване;
- 3) чл. 35 на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори;
- 4) Регламент (ЕО) №1069/2009 на Европейския Парламент и на Съвета, за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) №1774/2002.

11. Допълнителни предпазни мерки, които трябва да се предприемат на регионалното депо в случай на необходимост във връзка с приемане на отпадъка.

Депонирането на разглежданите отпадъци следва да се извършва при спазване на условията, определени от компетентните органи.

Най-общо при депониране на отпадъците следва да се имат предвид следните предпазни мерки от общ характер, които трябва да се предприемат на депото във връзка с приемане на отпадъците:

- лицата, извършващи преки манипулации с отпадъците трябва да бъдат оборудвани с необходимите средства за лична защита, в т.ч. подходящо работно облекло и да са преминали съответния инструктаж за здравословни и безопасни условия на труд;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- свободният достъп до територията на депото, приемащо за обезвреждане отпадъци трябва да бъде ограничен, както по отношение на хора, така и за животни;

- при депониране на отпадъци, операторът на депото следва стриктно да спазва технологията за депониране на отпадъците, в т.ч.:

- ежедневно уплътняване на натрупаните в депото отпадъци;
- разтоварването на отпадъците да се извършва на предварително избрани дневни работни участъци от депото;
- ежедневно запръстяване на работния участък от депото;
- оптимизиране на условията и спазване на технологията на депониране при определена височина на натрупване на отпадъците.

Прилагането на цитираните мерки имат за цел да ограничат опасностите и уврежданията по време на експлоатацията на депото, причинени от:

- емисии на миризми и прах;
- разнасяни от вятъра отпадъци;
- птици, вредители и насекоми;
- образуване на аерозоли;
- запалване на отпадъци.

12. Обосновка за невъзможността и/или нецелесъобразността от рециклиране или оползотворяване на отпадъка

Разнородния вид на разглеждания отпадък не позволява пълното му рециклиране и/или оползотворяване.

Към момента депонирането на битови отпадъци остава основния метод за обезвреждане на отпадъци в страната.

Производствени отпадъци

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 13 от 07.02.2017 г.).

На база наличната информация е извършен анализ на съществуващото състояние на производствените отпадъци в страната в следната последователност:

- *Образувани производствени отпадъци:*

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- от дейността по икономически групи;
- по групи от Списъка на отпадъците.
- *Предварително третиранни производствени отпадъци*
- *Третиранни производствени отпадъци:*
 - предадени за оползотворяване и предадени за обезвреждане;
 - оползотворени и обезвредени по дейности R и D и по групи от Списъка на отпадъците;
 - оползотворени и обезвредени от собствената дейност.
- *Внесени и изнесени производствени отпадъци*
- *Производствени отпадъци на единица БВП:*
 - производствени отпадъци на единица БВП;
 - сравнение между България и други страни от ЕС.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информацията, свързана с управление на производствените отпадъци. За целите на европейските сравнения е ползвана информация на Евростат.

Строителни отпадъци

Съгласно ЗУО "строителни отпадъци" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Отпадъци от черни и цветни метали

Основен източник на черни метали от разрушаването на сгради и съоръжения е използваната армировъчна стомана в стоманобетона или конструкционна стомана при металните носещи конструкции. Отпадъци от строителство и разрушаване от черни метали се генерират и в процеса на строителството главно под формата на арматурно желязо, като скрепителни елементи, части от тръби и др. Процентът на оползотворяване и рециклиране на черните метали е много висок. Основната част (91%) от строителните отпадъци от

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

желязо и стомана се предават на предприятия за оползотворяване. Малка част (2%) се оползотворяват при собствената дейност, а останалите (6.5%) се предават за обезвреждане чрез депониране. Черните метали се рециклират чрез претопяване, при което е необходима около 60% по-малко енергия отколкото при производството на стомана от желязна руда. Стоманата може да се рециклира многократно, като сепарирането ѝ от останалите отпадъци от строителство и разрушаване е сравнително лесно посредством магнитни сепаратори.

Отпадъците от цветни метали, използвани в строителството, включват основно мед, алуминий и техните сплави, а в по-малки количества олово и цинк. Те се образуват при разрушаването на сгради от дограми, листове за хидроизолация, сградни инсталации и други. При някои цветни метали като мед, олово и цинк процентът на оползотворяване достига 100%, а при алуминий - 96%. Това се дължи на високите пазарни цени и голямото търсене на световния пазар.

Полимерни строителни материали (пластмаси)

Полимерните материали (наричани още пластмаси) са широко разпространени в съвременното строителство. Най-голям дял се пада на различните тръбопроводи, следвани от продуктите за топлоизолация и дограми. В строителството се използват повече от 20 вида пластмаси, всяка от които има различен потенциал за рециклиране.

Полиетиленът PE и поливинилхлоридът PVC са най-често използваните. Строителните отпадъци от пластмаси почти изцяло (99%) се предават за оползотворяване на други предприятия.

Строителни отпадъци от стъкло

Стъклото се използва в строителството главно за изработването на прозорци и фасади, а също и за врати и някои части от интериора на сградите. Отпадъците от стъкло се образуват главно при разрушаване и ремонт на сгради. В България няма стандартизирана система за демонтиране и събиране на стъклото в строителството, като само половината от стъклото (52%) се предава за оползотворяване, а останалата част се обезврежда чрез депониране.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Строителни отпадъци от дървесина

Строителните отпадъци от дървесина се образуват главно при разрушаване и ремонта на сгради, където се използват главно за фурнири, врати и дограми, подови настилки и други. Предават се за оползотворяване близо половината от строителните отпадъци от дървесина (50%), като останалата част се обезврежда чрез депониране.

Строителна керамика

Строителната керамика включва тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия. Като цяло строителната керамика притежава голям потенциал за рециклиране и повторна употреба. Към момента на проучването този потенциал не се използва, като почти изцяло отпадъците от строителна керамика (99,9%) се предават за обезвреждане чрез депониране. Потенциалът за повторна употреба и за рециклиране на керамичните отпадъци зависи в голяма степен от процесите на строителство и разрушаване. Качеството на рециклираните материали и респективно тяхната повторна употреба зависят основно от методите на разрушаване.

Строителни отпадъци от бетон

Този вид отпадъци от строителство и разрушаване са сред най-разпространените и се образуват най-вече при реконструкция и разрушаване на сгради и съоръжения. Бетонът е един от най-често използваните строителни материали и притежава висок потенциал за рециклиране, като технологията е сравнително проста и включва раздробяване на големите късове, натрошване, отделяне на армировката, пресяване и евентуално пречистване. Крайният продукт от рециклирането на бетонните отпадъци са фракции от трошен материал, по подобие на трошен камък. Според получените данни 10,6% от строителните отпадъци от бетон се оползотворяват от фирмите при собствената им дейност, като останалата част се предават за обезвреждане чрез депониране. Само малка част се предават на други фирми за рециклиране.

Строителни отпадъци от асфалт

Строителни отпадъци от асфалт се образуват в големи количества при ремонт на пътища. Дейностите по управление на отпадъци, образувани от ремонт и изграждане на пътища, са обхванати в много малка степен от системата за управление и контрол на

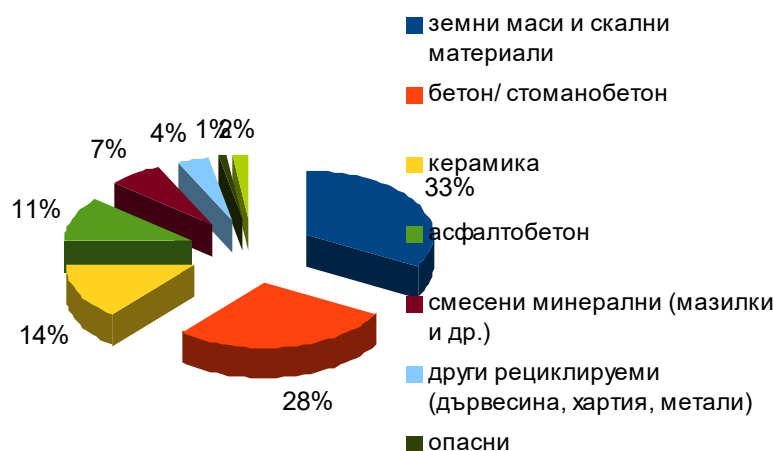
ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

отпадъците в Р. България. Поради това е особено трудно да се проследят точните количества генерирани отпадъци. Според данните на ИАОС отпадъците от асфалт се оползотворяват почти напълно при собствената дейност на фирмите (97,5%), а останалите се предоставят на други фирми за оползотворяване. Съществуваща практика е отпадъците от пътният сектор да се употребяват повторно предимно за временни пътища. У нас има само ограничени примери за оползотворяване на рециклиран асфалт по горещ и студен способ. През последните години Национална агенция „Пътна инфраструктура“, отговорна за държавните пътища в страната, обяви „зелени“ обществени поръчки, като включи в тържните условия изисквания към изпълнителите на ремонтни дейности на пътищата да оползотворяват премахнатия асфалт.

Строителни отпадъци от строителство и ремонт на железопътна инфраструктура

Дейностите по ремонт на железопътната инфраструктура има създадени положителни практики по повторна употреба и рециклиране на около 80% от образуваните отпадъци. Съществува ведомствена нормативна база, която регламентира използването на рециклирани материали в ремонта на релсовия път. При ремонта на релсовия път се използват специални мобилни съоръжения, движещи се по релсовия път, за рециклиране на баласта.

Най-разпространените видове строителни отпадъци са земни маси и скални материали (33%), бетон и стоманобетон (28%), също така керамика и асфалтобетон. Обобщените данни за морфологията на строителните отпадъци през 2009 г. са представени на фигурата:

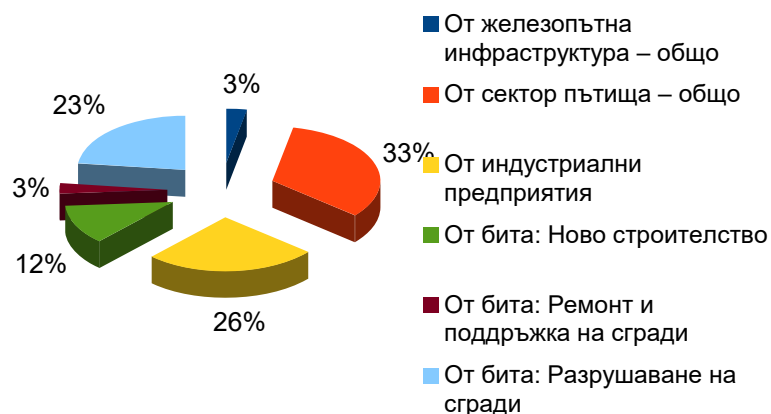

Източник: НСИ

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Дялово разпределение на строителните отпадъци от различни източници, 2009 г.

Основната стратегическа цел, която е поставена в Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде изградена развита система за управление на отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР), която да осигури не по-малко от 70% икономически целесъобразно рециклиране на отпадъците, образувани в резултат на строителните дейности. По този начин България ще отговори на изискванията, съгласно Рамковата Директива за отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за строителни отпадъци. Предвижда се въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо икономически и технически целесъобразно рециклиране и оползотворяване. Подчертава се необходимостта от създаване на условия за разширяване на пазара на рециклираните строителни материали, увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципа “замърсителят плаща” при интегрирано управление на отпадъците.

В Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване са определени конкретни цели за оползотворяване и рециклиране на

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

строителните отпадъци по години. Процентите са изчислени на база на наличните данни и направени в плана прогнози за образуваните строителни отпадъци.

Разработеното и прието национално законодателство по управление на строителните отпадъци осигури солидна основа и се основа изцяло на Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване до 2020 г.

Нормативният документ с който се регламентира дейността е **Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали., приета на основание чл.43, ал.4 ЗУО.**

С действащият към момента Закон за управление на отпадъците 2012г. се поставят цели за оползотворяването на СО в България (поетапно), както следва:

До 01.01.2016 г. - най-малко 35% от общото тегло на СО

До 01.01.2018 г. - най-малко 55% от общото тегло на СО

До 01.01.2020 г.- най-малко 70% от общото тегло на СО

Съществуват и количествени цели за отделните групи СО и сроковете за тяхното постигане са дадени в таблица 1 (съгласно Приложение № 8 от Наредбата за управление на СО и за влагане на рециклирани строителни материали):

Таблица 1: Приложение № 8 към чл. 11, ал. 2

КОЛИЧЕСТВЕНИ ЦЕЛИ ЗА МАТЕРИАЛНО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ ПО ВИДОВЕ

Код на отпадъка	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
17 01 01 бетон	85%	85%	85%	85%	85%	85%	85%)
17 01 02 тухли	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 02 01 дървесен материал	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
17 02 02 стъкло	27%	36%	44%	53%	62%	71%	80%
17 02 03 пластмаса	47%	52%	58%	63%	69%	74%	80%
17 04 05 желязо и стомана	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 01 мед, бронз, месинг	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%

2017г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

17 04 02 алуминий	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
10 04 03 олово	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 04 цинк	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 06 калай	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 11 кабели, различни от упоменатите в 17 04 10	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 03 02 асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01	53%	58%	62%	67%	71%	76%	80%
Пътен сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
ЖП сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%

Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства отговарят за влагането поетапно в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани СО за материално оползотворяване в обратни насипи по член 13 на Наредбата за управление на СО по години за определени строителни дейности, съгласно

Приложение №10 към чл.13, ал.1 и 2 :

Вид строителна дейност	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1,5%	1,5%	1,5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5,0%	5,0%	8,0%	8,0%	8,0%	10,0%	10,0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	6,0%	7,0%	8,0%
Оползотворяване на СО в обратни насипи	8,0%	9,0%	10,0%	11,0%	11,0%	11,0%	12,0%

Резултатът от всяка разработена и приложена система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци е предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване на риска за човешкото здраве и околната среда (чл.1 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали).

Преди започване на СМР и/или премахване на строеж, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ/ИНВЕСТИТОРЪТ** е отговорен за изготвянето на **ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ по чл. 11, ал. 1** от Закона за управление на отпадъците (ЗУО):

Чл. 11. (1) Възложителят на строителни и монтажни работи по смисъла на § 5, т. 40 от допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, с изключение на текущи ремонти, и възложителят на премахване на строежи изготвят план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с Наредба за управление за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Изискването за разработване на план за управление на отпадъците не се прилага за:

- разрушаване на сгради с РЗП под 100 кв. м;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Планът за управление на строителните отпадъци се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава 8 от ЗУТ, а за обектите, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект по ЗУТ, се изготвя като самостоятелен план.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта

- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителни отпадъци, както и на РИОСВ.

При строителство, разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи възложителят на строителни дейности носи отговорност за изпълнението на целите,

Задължение на община Борово е:

- Като възложител на строителни дейности с обществени средства или на дейности по разрушаване на сгради като задължение на общината, включително принудително премахване на строежи:

- да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж; да изпълни реално Плана за управление на отпадъците;

- да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;

- да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества

- да осигурява хоризонтален контрол при осъществяване на превантивната дейност по опазване на околната среда чрез обсъждане и съгласуване на инвестиционни предложения, планове и програми.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Задължения на Кмета на общината:

Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране (чл.10, ал. 4).

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на общината подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци.

Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредба за управление на строителните отпадъци.

При възлагане на обществени поръчки от кмета на община за проектиране и изпълнение на строежи, с изключение на премахване на строежи, в условията за избор на изпълнител и в договорите за възлагане се включват задължения към изпълнителите за влагане на рециклирани строителни материали.

За обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект плановете за управление на строителни отпадъци се одобряват от кмета на общината или оправомощено от него длъжностно лице, на чиято територия се реализира проектът.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и количеството, и оползотворяването на отпадъците за строежите, за които не се упражнява строителен надзор се установяват с отчет до кмета на общината, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.

Кметът на общината отговаря за организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община.

На общинско ниво следва да се имат предвид следните мерки:

1. Прилагане на „зелени” обществени поръчки с европейски и национални публични средства от възложителите на строителни дейности за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на строителни отпадъци, включително влагане на рециклирани материали.

2. Подготовка на указания, примерни типови изисквания в тържните документи за строителство за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на строителни отпадъци, включително влагане на рециклирани материали по видове строителни обекти, възлагани от възложители на обществени поръчки на централно, регионално и местно ниво.

3. Прилагане на стриктен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Опасни отпадъци

„Опасни отпадъци” са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 на ЗУО (§ 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 13 от 07.02.2017 г.).

Съгласно Доклада за морфологичния състав на отпадъците, Разглежданият отпадък с код - 20 03 01 и наименование - смесен битов отпадък е с неопасен характер и няма огледален код по смисъла на Наредба №2 от 2014г.

Негодни за употреба пестициди

Негодните за употреба пестициди са опасни отпадъци (§ 1, т. 12 от допълнителните разпоредби ЗУО) и се класифицират като опасни отпадъци в Списъка на отпадъците съгласно Наредбата по чл. 3, ал. 1 ЗУО.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Проблемите със залежалите пестициди възникват в страната след 1990 г., в резултат на ликвидиране на бившите ТКЗС и АПК.

Наличието на негодни за употреба пестициди, както и такива, които се съхраняват на изоставени или небезопасени места, представлява риск за околната среда и човешкото здраве. Това налага предприемането на спешни мерки за тяхното окончателно обезвреждане.

През 2014 г. МОСВ кандидатства по публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ за финансиране на проект с предмет „Обезвреждане на негодни за употреба пестициди, намиращи се в Б-Б кубове с нарушена цялост, както и устойчивите органични замърсители, които се съхраняват в Б-Б кубове“. Очакваният резултат от реализацията на проекта е екологосъобразното обезвреждане на негодните за употреба пестициди и на отпадъците от Б-Б кубовете и при необходимост саниране на площадките, на които са били разположени Б-Б кубовете. Дейностите по проекта ще включват отваряне на Б-Б кубовете и тяхното натрошаване, преупаковане, временно съхранение, износ с цел обезвреждане (окончателно унищожаване) на негодните за употреба пестициди, както и обезвреждане на отпадъците от разрушаване на Б-Б кубовете на депа за опасни отпадъци и при необходимост саниране на площадките, на които са били разположени Б-Б кубовете.

На територията на община Борово не се съхраняват или изхвърлят опасни отпадъци.

Специфични потоци отпадъци

Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства, отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми)

Отпадъци от опаковки

Анализът показва, че в община Борово се изпълняват мерките, свързани с генерираните специфични потоци отпадъци:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

На фона на предходния програмен период, когато Община Борово не е изглежда атрактивна за организациите по оползотворяване и в общината е нямало организирана от ООп система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, въпреки подписания договор с „Екобулпак“ АД, към настоящия момент се наблюдава подобрене и в община Борово е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

В тази връзка, на 22.02.2016 г., Община Борово е сключила договор с фирма „ЕКОКОЛЕКТ“ АД за разделното събиране и управление на отпадъци от опаковки на територията на общината, да се грижи за рециклирането/оползотворяването на потоците отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, попаднали в елементите част от изградената система за разделно събиране.

Всички населени места на 100% са с въведена система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.

На територията на община Борово няма фирми с издадени разрешителни по чл. 37 от ЗУО, както и по чл. 35, ал. 1 от ЗУО.

3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

На национално ниво НПУО 2014-2020г. отчита след направен подробен анализ, че:

- Общините са добре обезпечени със съдове за смесени битови отпадъци.
- Съществува голямо разнообразие по вид, обем и материали на използваните съдове за събиране на битови отпадъци.
- Закупуването на известен брой допълнителни съдове, за да се осигури пълно покритие на населението от малки населени места с организирано събиране на битови отпадъци, се налага в 58 общини.
- Текуща подмяна на остарелите и амортизирани съдове се планира във всички общини в страната.
- В известен брой общини се предвижда подмяна на голямо габаритните контейнери (главно с обем от 4 м³), поради оптимизиране на общинските системи за събиране и транспортиране на битови отпадъци.
- Общините не са обезпечени със съдове за разделното събиране на биоотпадъци. Приоритетно такива съдове трябва да осигурят общините, за които през 2013 г., 2014 г. и 2015 г. ще се въведат в експлоатация изгражданите в момента съоръжения за оползотворяване на биоотпадъци.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Паркът на транспортни средства за транспортиране на битови отпадъци е остарял, като делът на новите специализирани сметосъбиращи автомобили, закупени през последните 2-10 години, е малък. Наложителна е бърза подмяна на амортизираните транспортни средства, които са в експлоатация над 20 години, представляващи около 31% от използваната техника.
- Налага се подмяна на контейнеровозите (около 10% от всички превозни средства) със специализирани машини, поради преминаване от 4 м³ контейнери към по-малки по обем съдове.
- В някои общини се налага закупуването на допълнителни специализирани машини, които да осъществяват транспортирането на дълги разстояния до регионалното депо.
- Претоварните станции, предстоящи за изграждане по ОПОС или чрез държавния бюджет, ще дадат възможност за намаляване на транспортните разходи за съответните обслужвани общини и ще направят услугата по управление на отпадъците по-поносима за населението на тези общини.
- **Приоритетно трябва да продължат усилията за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъците към регионалните системи при спазване на следните приоритети:**
 - Приоритетно извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи за оползотворяване на биоотпадъците чрез производство на компост и на RDF горива (възможно с комбинация на инсталации и съоръжения за домашно компостиране) в РСУО, в които няма предвидени такива, както и в РСУО, в които предвидените системи са недостатъчни за покриване на изискванията и достигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците. Този приоритет е първостепенен, тъй като анализът на битовите отпадъци показва, че над 60% от състава на битовите отпадъци са биоразградими отпадъци, а само три РУСО са обезпечени със съоръжения за оползотворяване на такива отпадъци. Подкрепа на проекти на общини/РУСО на такива инвестиционни проекти по ОПОС 2014-2020г., тъй като не съществува бизнес интерес към такива проекти.
 - Извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи и съоръжения за сепариране и сортиране на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и на битовите отпадъци,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

подходящи за изгаряне като се вземат предвид и създадените системи за разделно събиране на такива отпадъци при източниците на образуване. Подкрепа на бизнес проекти по ОП „Конкурентоспособност и иновации“ 2014-2020г.

- Мобилизация на общините и подкрепа от МОСВ за довършване в срок и въвеждане в експлоатация на инсталациите и съоръжения с финансиране по ОПОС 2007-2013 и по ПУДООС за оползотворяване на биоразградими отпадъци, за сепариращи и сортиращи инсталации и клетки/депа за отпадъци.
- Преустановяване след 2020 г. на финансирането от държавата на депа за битови отпадъци и регламентиране в ЗУО.
- Довършване на проектите за закриване и рекултивация на стари общински депа, финансирани от ОПОС 2007-2013 г., с финансиране от ПУДООС.
- Да продължи финансирането от ПУДООС на проекти на общините чрез отпускане на безлихвени заеми за съдове и техника за събиране и извозване на смесените битови отпадъци, както и на съдове за разделно събиране на биоотпадъци.

Инфраструктура за третиране на отпадъците от строителство и разрушаване

Анализите в Националния стратегически план за строителните отпадъци показват, че съществуващата инфраструктура за подготовка и за оползотворяване на строителните отпадъци е крайно недостатъчна. Ето защо в Плана е определен индикативен капацитет на площадките за третиране на отпадъците, които трябва да се изградят. Направено е разпределение за отделните области на количествата отпадъци от строителство и разрушаване, които се очаква да бъдат приети на площадки от всички стационарни източници на образуване на отпадъци – както от бита, така и от индустриални предприятия. В резултат на това са определени 28 региона, в които са налице достатъчно количества за разполагане на стационарна площадка за приемане на отпадъци от строителство и разрушаване.

На местно-общинско ниво анализът показва:

Община Борово участва в РСУО-Борово (Бяла, обл. Русе).

Закрито е старото депо за отпадъци .

Осигурени са достатъчно на брой съдове за сметосъбиране.

Осигурено е разделно събиране на отпадъците.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Община Борово има сключен е договор с „Екоколект” АД от 22.02.2016 г. за спазване на задължението съгласно чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО.

„Екоколект” АД приема да се грижи за рециклирането /оползотворяването на потоците отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, попаднали в елементите част от изградената система за разделно събиране.

4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управление на отпадъците с акцент върху контролните функции

Община Борово има необходимия капацитет в сферата на управление на отпадъците по отношение на нормативната и програмна дейност при осъществяване на контролните се функции по управление на отпадъците.

С разграничените функции на общините с изискванията на ЗУО и ЗУТ общинската администрация е в състояние да контролира дейностите по събиране и третиране на отпадъците на своята територия.

На национално ниво се предвиждат следните мерки:

Финансови инструменти:

От 2017 г. да бъде създаден финансов инструмент (фонд) за финансиране на проекти на общините в сферата на управлението на отпадъците. Предложеният финансов инструмент ще централизира акумулираните средства от отчисленията, които общините заплащат. Проектите ще бъдат финансирани заемообразно, а не чрез предоставянето на безвъзмездна помощ.

Назначаване на допълнителни служители

Предвидени са допълнителни служители в общинските администрации и РИОСВ, които се занимават конкретно с управление на отпадъците.

Постоянно повишаване на квалификацията на служителите

За запазване и повишаване на квалификацията на служителите, които имат отговорности по управление на отпадъците, са предвидени редица обучителни дейности за общински служители, както и служители, на РИОСВ, ИА "Автомобилна администрация", ИА "Железопътна администрация", ИА "Морска администрация", Агенция "Митници", МВР, МЗ, ДАМТН, КПЗ във връзка с контролните функции, които те изпълняват съгласно ЗУО.

Материална и информационна обезпеченост

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Основните мерки са насочени към подобряване на подобряване на информационната база за управление на отпадъците.

5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

- закриване на депата за отпадъци и след експлоатационни грижи;
- изисквания за квалификация и обучение на персонала, ангажиран с управлението на депата.

Изисквания на нормативната уредба:

Закриването на депата се извършва по предварително изготвен план, който включва:

1. демонтаж на изградените постоянни съоръжения, които не са свързани с опазване на околната среда и с бъдещото функционално предназначение на терена, като в плана се посочва графика на техния демонтаж, технологията за демонтаж и необходимата квалификация на специалистите и работниците, ангажирани с демонтажа;

2. проект за рекултивация, който предвижда повърхностно запечатване на депото, вкл. техническата и биологичната рекултивация и предвидените противоерозионни и противосвлачищни мероприятия.

Операторът трябва да осъществява поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, в т.ч. контрол и наблюдение на параметрите на околната среда за срок, не по-кратък от 30 години след закриване на депото или за друг срок, определен по преценка на компетентния орган с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително, като се отчита потенциалната опасност от депото за човешкото здраве и околната среда (чл. 44, ал. 1 на Наредба № 8 (обн., ДВ, бр. 83 от 2004 г.)).

С реализацията на проекта за рекултивация на депото, възложителят на проекта в лицето на община Борово създаде условия за изпълнение на дейностите предвидени със стратегическия план в национален мащаб и на местно ниво, след изпълнението, на които се очакват следните крайни резултати:

- Укрепване и запечатване на телата на депата;

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Третиране на опасните замърсявания (там, където е установено наличието на такива), чрез втвърдяването и обезвреждането им и предотвратяването на последващото им разпространение в отпадъчното тяло;

Изграждане на дренажни системи и системи от канавки за отвеждане на инфилтратните и повърхностните атмосферни води от тялото на рекултивираното депо;

Озеленяване на рекултивираните терени;

Намаляване на частта от територията на страната, покрита със стари депа за битови отпадъци;

Община Борово е изпълнила нормативните изисквания за закриване на депото и осъществила процедурата по закриването му.

6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Община Борово прилага в работата си по финансовата част изискванията на Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., изм. и доп., брой: 7, от дата 20.1.2017 г.)

Размерът на таксите и приходите за битови отпадъци се определя и отчита съгласно приетия общински бюджет за годината.

По надолу е дадена справка за 2014г.- като базова за начален период на действие на НПУО2014-2020г.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Населено място	План	Разходи за следните дейности				Общо
		1. Осигуряване на съдове	2. Събиране на ТБО и транспортирането им	3. Поддръжка на депа, вкл. отчисленията по чл. 60 и чл. 64от ЗУО	4. Почистване на обществени места	
Борово	74600	-	41200	23400	10000	74600
Волово	4100	-	1700	2000	400	4100
Брестовица	6000	-	3600	2000	400	6000
Обретеник	21800	-	13200	7300	1300	21800
Г.Абляново	22800	-	14300	7300	1200	22800
Екз.Йосиф	13900	-	9300	4000	600	13900
Батин	12500	-	8000	4000	500	12500
Общо:	155 700	-	91300	50000	14400	155700

7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Съгласно Национален план за управление на отпадъците 2014-2020г., включените в Програмата мерки са свързани с повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи и на бизнес организациите, което е от критична важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците.

Настоящата програма предвижда разширяване на обхвата на информационните дейности за обществеността и бизнеса, дейности, които традиционно се подценяват от компетентните институции.

Важна предпоставка за постигане на заложената цел са и част от предприетите до момента мерки, като провеждането на ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез участие на доброволци от цялата страна, ежегодният конкурс за общини „За чиста околна среда“, регулярните информационни кампании на организациите по оползотворяване.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Предлаганата програма от мерки (НПУО 2014-2020) има за цел да подпомогне субординацията между отделните дейности, така че да се извлече синергичен ефект и подобряване на общата ефективност от тях. Ето защо част от мерките в програмата са насочени към осигуряване на устойчивост и допълняемост не само на национално, но и на общинско ниво. Поради тази причина мерки като:

-разработване и прилагане на дългосрочна национална комуникационна стратегия за управление на отпадъците

-промяна в нормативната уредба, която вмениява като задължение за общините да провеждат регулярни информационни кампании и да включват в общинските програми за управление на отпадъците мерки за информиране на обществеността и бизнеса, следва да се разглеждат като взаимнообвързани и целящи постигане на максимален ефект от усилията на национално и местно равнище.

Друга група мерки, като:

-провеждането на национално представителни социологически проучвания за проучване мнението и нагласите на гражданите

-осъществяването на консултациите с обществеността на местно ниво при разработването на общински програми за управление на отпадъците и др., имат за цел отчитането на мнението на хората и бизнеса и прякото им привличане в процеса на вземане на управленски решения.

Освен мерките насочени пряко в двете основни направления – информиране и включване на обществеността при вземане на управленски решения в областта на управление на отпадъците, в програма са включени и редица мерки, които имат по-конкретна насоченост и произтичат от откритите празноти в управлението на отпадъците и тяхното преодоляване чрез провеждането на тематични информационни и доброволчески кампании, предоставянето на информация от НСИ за битовите отпадъци по общини и др.

Програмата за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците има изключително значение за общото подобряване на управлението на отпадъците и на практика подпомага, всички останали Програми от НПУО 2014–2020 г. чрез повдигане на съзнанието и използването на субективния фактор за подобряване резултатите от дейностите по управление на отпадъците.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Същевременно редица мерки, включени в други програми от НПУО 2014-2020 г. също допринасят за постигането на целта за превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците. Мерки като публикуването на интернет страниците на общините на информация за местоположението, вида и условията за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата и юридическите лица, провеждането на обучителни програми за бизнеса за предотвратяване на отпадъците и ефективното им използване като ресурс, създаване на интернет платформи за обмен на добри бизнес практики и др. са мерки, които спокойно биха могли да се включат в Програмата за "Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците", но с цел консистентност на отделните дейности и по тясната им обвързка с постигане на зададените цели същите са включени в съответните програми от НПУО 2014 – 2020 г. Такава практика съществува от години в работата на общината по изпълнение на мерките за информираност на населението. По надолу са дадени някои от качените на сайта й съобщения:

През 2016 г. община Борово е публикувала на интернет страницата си Заповед № 594/25.10.2016 г., на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 63, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси, с която заповед кмета на община Борово възлага сметосъбирането и сметоизвозването на ТБО през 2017 г. в общината да обхваща имотите в регулационните граници на всички населени места в община Борово. Услугата по сметосъбирането и сметоизвозването е възложена на ОП „Горски фонд и чистота“.

Община Борово има сключен е договор с „Екоколект” АД от 22.02.2016 г. за спазване на задължението съгласно чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО.

„Екоколект” АД приема да се грижи за рециклирането /оползотворяването на потоците отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, попаднали в елементите част от изградената система за разделно събиране.

ЕКОКОЛЕКТ АД организира и въвежда системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки от комбиниран тип – контейнери и чували. Системата за събиране чрез контейнери се състои от два специализирани пластмасови контейнера за разделно събиране на отпадъци от опаковки – модификация тип „Бобър” с обем 1,1м³ и модификация тип „Иглу” с обем 1,2м³, като цветовото им обозначение е жълто – за събиране на картонени,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

пластмасови и метални опаковки и зелено – за събиране на отпадъци от опаковки от стъкло. Контейнерите са разположени по точки, състоящи се от два броя контейнера – жълт и зелен.

Разположението на точките е съобразено с местонахождението на по-големите административни центрове, обществени сгради, училища и др.

Чувалите са със същите цветове, предназначение и съответна маркировка като контейнерите и са предназначени за обслужване на домакинствата от по-малките населени места.

I. Жълтият контейнер е предназначен за събиране на чисти опаковки от хартия, пластмаса и метал, в това число:

- Хартиени и картонени опаковки, картон (хартиени чували, в които се съхранява прахова консистенция), кашони от велпапе, опаковъчна хартия (амбалажна хартия) и др. Кашоните и кутиите се разглобяват и сгъват. Отстраняват се всички „чужди“ тела като тиксо, стиропор, пластмасови подложки, въжета, жици и дърво.

- Офис хартия, картички, вестници, списания, каталози, книги, тетрадки, рекламни брошури, календари и др. Отстраняват се пружини, спирали и телчета, както и всякакви мостри и други продукти, приложени към списанията.

- Бутилки от минерална вода, безалкохолни напитки, бира и др. Отстраняват се капачките и бутилките се смачкват с цел заемане на по-малко пространство в контейнера.

- Опаковки от козметични продукти.

- Найлон (отстранява се тиксото), полиетиленови торбички, опаковъчно полиетиленово фолио.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

- Полиетиленовите торби и опаковъчното фолио се привеждат във възможно най-малък обем.

- Пластмасови туби, съдържали водоразтворими материали.

- Алюминиеви кенове от напитки, консервени кутии, алуминиево фолио.

Опаковките се изпразват от хранителни остатъци и се изплакват.

В жълтия контейнер НЕ се изхвърлят:

- Замърсени хартиени опаковки;

- Тоалетна хартия, салфетки, памперси и други санитарни материали;

- Хранителни, битови и строителни отпадъци, в т.ч. дърво;

- Материали, замърсени с вредни и опасни вещества, опаковки от химически продукти;

- Домакински електроуреди, части от тях, батерии и др.;

- Опаковки от бои, лакове, машинни и автомобилни масла.

II. Зеленият контейнер е предназначен за събиране на чисти опаковки от стъкло, в това число:

- Стъклени бутилки, буркани.

Опаковките се изпразват от хранителни остатъци и се изплакват.

В зеления контейнер НЕ се изхвърлят:

- Керамични чаши, огледала, съдове от огнеупорно или оловно стъкло (тави, тенджери, кани и др.), епруветки, електрически крушки и луминесцентни лампи.

- Материали, замърсени с вредни и опасни вещества.

- Прозоречно стъкло.

Нормативни актове, регулиращи дейността по оползотворяване на отпадъците от опаковки:

Закон за управление на отпадъците

Закон за опазване на околната среда

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковките

Наредба №3 от 10.04.2004 за класификация на отпадъците

Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова гама и за

продукти след употребата им

Цели, които Дружеството изпълнява:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Да налага новаторско мислене и висококачествени технологии за ефективно икономически изгодно събиране и рециклиране на декларираните от нашите клиенти количества, както и за обслужване на своите клиенти;

Да изгради ефективна система за разделно събиране, обхващаща над 1 милион жители чрез налагане на по-практичния двуцветен модел на контейнери за разделно събиране;

Клиентите да получават пълно съдействие от експертите на ЕКОКОЛЕКТ относно новите изисквания към фирмите, свързани с образуванията от тях отпадъци, попълване на документация, включително и вътрешно -фирмена спецификация и годишни отчети;

Да популяризира разделното събиране и облагородяване на районите, в които организацията е изградила системи за разделно събиране;

Коректност, прозрачност и отговорност при изпълнение на ангажиментите към клиентите си.

Стратегическа цел	Превръщане на обществеността в община Борово във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците
Оперативна цел	Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса от общината относно дейностите по управление на отпадъците

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

=====

Мерки за изпълнение:

Създаване необходимата организация за изпълнение на мерките от Националната комуникационна стратегия за управление на отпадъците :

-въвеждане на задължение за общината за провеждане на информационни кампании, свързани с управление на отпадъците.

-провеждане на консултации с обществеността и други заинтересовани страни в процеса на разработване на общинските програми за управление на отпадъците.

-провеждане на информационни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците

-участие на населението от общината в националната кампания на МОСВ "За чиста околна среда"

-публикуване от общината на "зелен" телефон и е-мейл адрес, на който гражданите да могат да подават сигнали за нарушения на нормативните изисквания за отпадъците, както и на предложения за подобрения на политиките по отпадъците.

8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

Анализът на информационното обезпечаване за отпадъците и дейности с отпадъците в община Борово разглежда следните въпроси:

- Нормативна уредба свързана с работата на общинска администрация и информационно обезпечаване при събиране и предоставяне на информация за отпадъците от нейна страна.

- Каква е организацията в общината за събиране, обработване и предоставяне на информация както във връзка с нормативните изисквания,

- Очертаване на основните проблеми, свързани с информационното обезпечаване на управление на отпадъците.

Формулиране на основни изводи и препоръки.

Нормативна уредба свързана с работата на общинска администрация и информационно обезпечаване при събиране и предоставяне на информация за отпадъците от нейна страна.

В Закон за управление на отпадъците, Глава четвърта „Информация, планиране и финансиране, Раздел I „Информация и публични регистри” по силата на:

Чл. 44. (1) Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране и/или третиране на производствени и/или опасни отпадъци, както и лицата, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 и извършващи дейности по събиране и транспортиране и/или третиране на битови и/или строителни отпадъци, са длъжни да водят отчетни книги, заверени от компетентния орган за издаване на разрешението или регистрационния документ, а лицата,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

притежаващи комплексно разрешително - от директора на РИОСВ, на чиято територия се извършва дейността. Търговците и брокерите на отпадъци са длъжни да водят отчетни книги, заверени от директора на РИОСВ, на чиято територия е седалището им, а за чуждестранните лица - от директора на РИОСВ -София.

Съгласно изискванията на НАРЕДБА № 1 от 04.06.2014 г. ЗА РЕДА И ОБРАЗЦИТЕ, ПО КОИТО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОТПАДЪЦИТЕ, КАКТО И РЕДА ЗА ВОДЕНЕ НА ПУБЛИЧНИ РЕГИСТРИ:

Задължените лица предоставят годишни отчети в зависимост от извършваните дейности с отпадъци по Указания за предоставяне на годишни отчети в зависимост от дейностите с отпадъци:

За Регионални сдружения на общините (чл.20):

-годишен отчет по образец съгласно Приложение № 32 на наредбата

Годишните отчети за предходната календарна година се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда на хартия в срок до 10 март на текущата година

Годишният отчет е със съдържание:

-Данни на сдружението за управление на отпадъци

-Данните за всяко лице се записват на отделен ред. Всеки сключен договор за изпълнение на задълженията на кмета се описва на отделен ред

-Наименованието на общината член на сдружението, която е сключила договор за изпълнение на задълженията на кмета за управление на отпадъците, със съответното лице

-Произход на отпадъците

Всяка община със съответния код на отпадъка се записва на отделен ред.

-Битови отпадъци

Всяка община със съответния код на отпадъка се записва на отделен ред

-Строителни отпадъци

Всяка община със съответния код на отпадъка се записва на отделен

-Данни за предприетите мерки за оползотворяване

Описва се Система за събиране на биоразградими отпадъци за всяка община член на сдружението се записва на отделен ред.

-Мерките, предприети за насърчаване и улесняване на домашното компостиране, включително мерки за повишаване на обществената осведоменост и образователни мерки,

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

особено в населени места и райони, където поради вида на населеното място има нисък процент на покритие с разделно събиране за битови биоотпадъци от домакинствата

-Общи мерки, предприети от Сдружението за управление на отпадъците.

Описват се Мерки, предприети от общината в свободен текст за събиране и третиране на отпадъците на нейна територия.

Задължени лица по Наредбата са още:

1. лицата, чиято дейност е свързана с образуване на производствени и/или опасни отпадъци, с изключение на отпадъците, образувани от домакинства, търговските и административните сгради;

2. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на производствени и/или опасни отпадъци;

3. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на битови и/или строителни отпадъци;

4. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на масово разпространени отпадъци;

5. лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;

6. организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално по наредбите съгласно чл. 13, ал. 1 ЗУО;

7. регионални сдружения за управление на отпадъци;

8. лицата, извършващи дейности като търговец и/или брокер на отпадъци.

Към програмата е дадено извлечение от регистъра на лицата от т.1 до т.8, които имат дейност на територията на община Борово.

9.2. Събиране и обработване на информацията в Столична община

Основните направления на дейностите по управление на отпадъците

Друг нормативен документ е НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

Чл. 9. (1) Възложителите на СМР и на дейности по премахване на строежи, с изключение на случаите по чл. 4, ал. 2, изготвят отчет съгласно приложение № 7 за изпълнение на плана за управление на СО.

(2) Към отчета по ал. 1 се прилагат:

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

1. копия на първични счетоводни документи и други документи за приемане на отпадъците от лицата, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО за извършване на дейности с код R5 и/или R10; за отпадъчните материали от хартия, пластмаса, картон, метал, дърво се прилагат копия на първични счетоводни документи и други документи за приемане на отпадъците от лицата, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО за дейности по рециклиране на тези отпадъци, а за опасните отпадъци и азбеста - документи, доказващи предаването им на съоръжения за обезвреждане;

2. копия на първични счетоводни документи и кантарни бележки за закупени СО и/или продукти от оползотворени СО, документи за съответствие съгласно Регламент (ЕС) 305/2011 г. на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета и други документи (ОJ L, 88, 4.4.2011, стр. 5-43), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 305/2011 г.", доказващи влягането на продукти от оползотворени СО в строежа и/или оползотворяването на СО в обратни насипи.

(3) При принудително премахване на незаконни строежи от органите на ДНСК отчетът по ал. 1 се изготвя от съответната общинска администрация.

Чл. 21. Лицата, извършващи строителство, премахване, както и дейности по оползотворяване и обезвреждане на СО, водят отчетни книги съгласно изискванията на наредбата по чл. 48, ал. 1 ЗУО.

Изводи и препоръки

- На територията на общината липсва единна електронна информационна система за количествата и вида на генерираните отпадъци.

- Няма изградена система за наблюдение, контрол и връзка с обществеността и заинтересованите лица за отчитане резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.

- Наложително е да се създаде работеща информационна система за управлението на видовете отпадъци, която да се анализира един път годишно.

- Да се предприемат мерки за насърчаване и улесняване на домашното компостиране, включително мерки за повишаване на обществената осведоменост и образователни мерки, особено в населени места и райони, където поради вида на населеното място има нисък процент на покритие с разделно събиране за битови биоотпадъци от домакинствата.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Кметът на всяка общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община. Програмата се приема и изпълнението ѝ се контролира от общинския съвет, като кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март на текущата година общинския съвет, относно изпълнението ѝ през предходната календарна година. Тези програми са неразделна част от общинските програми за околна среда. Общинските програми за управление на отпадъците се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на националната програма. Програмите се актуализират при промяна на фактическите и/или нормативните изисквания.

Мерките и контролът за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване са регламентирани в Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове. Определени са изискванията към продуктите, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни и/или масово разпространени отпадъци, както и изискванията за разширена отговорност на производителите на тези продукти с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друг вид оползотворяване на образуваните отпадъци. Управлението на отпадъците има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Освен в ЗУО дейностите по управление на отпадъците са регламентирани и в Закона за опазване на околната среда /ЗООС/.

РИОСВ – Русе осигурява провеждането на държавната политика по екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците на регионално равнище. Основен приоритет в областта по управление на отпадъците е изграждането на цялостна инфраструктура за третиране на отпадъците с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда, човешкото здраве и предотвратяване на редица екологични проблеми, чрез увеличаване на количествата рециклирани, оползотворени и екологосъобразно обезвредени отпадъци. Този приоритет е обвързан с Националния план за управление на отпадъците 2014г. – 2020г. и с Националната програма за управление на отпадъците. Предвидени конкретни мерки за подобряване управлението на отпадъците на национално ниво.

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Всички общини на територията на РИОСВ-Русе изпълняват програми за управление на отпадъците. Предвидени са мерки за намаляване и/ или ограничаване образуването на отпадъци, както и на степента на тяхната опасност, рециклиране, регенериране или други форми на оползотворяване, екологосъобразно обезвреждане, почистване на старите замърсявания с отпадъци.

Създадени са регионални сдружения на общините на основание ЗУО, които имат за основна цел да реализират мерки и проекти за регионално управление на отпадъците, включващи изграждането на необходимите нови регионални депа за обезвреждане на битови и други неопасни отпадъци.

Съгласно разпоредбите на ЗУО лицата, пускащи на вътрешен пазар продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци отговарят за разделното им събиране и третиране, както и за постигане на съответните цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване. Тези лица могат да изпълняват горесцитираните задължения индивидуално или чрез колективна система, представлявана от организация по оползотворяване.

В общините попадащи в териториалния обхват за контрол от РИОСВ-Русе са въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и негодни за употреба батерии и акумулатори. Инициативите за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци са насочени към насърчаване на общините за въвеждането на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки и предаването им за предварителна обработка, рециклиране и повторна употреба. Отпадъците от опаковки (хартиени и картонени, пластмасови, метални и стъклени) са масово разпространени отпадъци.

Разделното им събиране, рециклиране и оползотворяване води до ограничаване на ползването на нови суровини, материали и енергия при производството на нови продукти и ще гарантира по- ефективното опазване на околната среда.

По отношение на съответствието на полимерните торбички, използвани в търговските обекти за опаковане на предлаганите от тях стоки в мястото на продажбата, с изискванията на чл. 1а, ал. 3 от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци - планираните проверки са извършени. При проверките не са констатирани нарушения. Предлаганите в търговските обекти полимерни торбички и

ОБЩИНА БОРОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

пликове отговарят на условията на чл. 1а, ал. 3 от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Събиране и транспортиране на битови отпадъци (БО)

Община Борово с брой жители 6 396, брой населени места 7 населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО 100.00%.

Процентът и общият брой на населението в общината, обхванато от системите за разделно събиране на отпадъци, включващо отпадъци от опаковки, излезли от употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване е даден в следната таблица:

Ежемесечно, в срока и формата предвидени в Наредба № 1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри се предоставят в ИАОС издадените през предходния месец разрешителни и регистрационни документи.

За екологично по-чиста
Община Борово